

Luminor

AS LUMINOR BANK

KONSOLIDĒTAIS UN BANKAS
GADA PĀRSKATS PAR GADU,
KAS BEIDZĀS 2017.GADA 31.DECEMBRĪ

AS Luminor Bank
Konsolidētais un Bankas gada pārskats par 2017. gadu

Saturs

Valdes un padomes ziņojums	3 - 6
Bankas padome un valde	7
Paziņojums par valdes atbildību	8
Neatkarīgu revidentu ziņojums	9 - 13
Finanšu pārskati:	
Visaptverošo ienākumu pārskats	14
Finanšu stāvokļa pārskats	15 – 16
Kapitāla un rezervju izmaiņu pārskats	17
Naudas plūsmas pārskats	18
Finanšu pārskata pielikumi	19 – 85

AS Luminor Bank
Skanstes iela 12, Rīga, LV-1013, Latvija
Tālrunis: (371) 6 717 1880
Fakss: (371) 6 782 0080
(371) 6 732 3449
Reģistrācijas numurs: 4000 302 4725

VALDES UN PADOMES ZĪNOJUMS

Informācija par apvienošanos

2017. gada 1. oktobrī Nordea Bank AB (Zviedrijas uzņēmuma reģistrācijas Nr. 516406-0120) un DNB Bank ASA (reģistrācijas Nr. 984 851 006) pēc visu regulatoru apstiprinājumu un konkurences uzraudzības iestāžu atļauju saņemšanas ir apvienojušas savu darbību Baltijā tām kopīgi piederošā bankā Luminor. Īstenojot uzņēmuma pārejas procesu, Nordea Bank AB Lietuvas filiāles, Nordea Bank AB Latvijas filiāles un Nordea Bank AB Igaunijas filiāles aktīvi un saistības, ieskaitot pamatkapitāla dajas (akcijas) līzinga, pensijas kapitāla un pārņemto aktīvu pārvaldīšanas sabiedrībās Baltijā, tika nodotas Luminor Bank AB (iepriekš AB DNB bankas), Luminor Bank AS Latvijā (iepriekš AS DNB banka) un Luminor Bank AS Igaunijā (iepriekš Aktsiaselts DNB Pank).

2018. – 2019. gadā tiks īstenota Luminor Grupas iekšējā korporatīvā pārstrukturēšana ar mērķi koncentrēt visu Luminor Grupas Baltijas biznesu Luminor Bank AS, kas ir kredītiestāde Igaunijā un kas turpinās pastāvēt kā iegūstošā sabiedrība, kamēr Luminor Bank AB Lietuvā un Luminor Bank AS Latvijā tiks pievienotas Luminor Bank AS Igaunijā un beigs pastāvēt. Pārrobežu apvienošana tiks veikta atbilstoši Eiropas Parlamenta un Padomes 2017. gada 14. jūnija direktīvai (ES) 2017/1132 attiecībā uz sabiedrību tiesību dažiem aspektiem, kas ieviesta attiecīgi Lietuvā, Latvijā un Igaunijā. Visi attiecīgo meitas sabiedrību aktīvi un saistības atbilstoši attiecīgajiem likumiem tiks nodotas Luminor Bank AS Igaunijā kā vispārējai tiesību un saistību pārnēmējai, un pēc pārrobežu apvienošanās reģistrācijas katra attiecīgā meitas sabiedrība beigs pastāvēt kā juridiska persona. Pēc apvienošanās Luminor Bank AS Igaunijā sniegs banku pakalpojumus Lietuvā un Latvijā, izmantojot tās filiāles.

Ārējā vide

Globālā ekonomiskā vide 2017. gadā bijusi vislabvēlīgākā kopš 2011. gada. Turpinājās pasaules ekonomikas izaugsmes paātrinājums, kas aizsākās 2016. gadā. Strauji auguši pasaules akciju tirgu indeksi, uzlabojušies biznesa un patērtētāju noskoņojuma indikatori, kā arī īpaši straujas pārmaiņas bija vērojamas eirozonā, kur procentu likmes saglabājušās zemā līmenī.

Globālo notikumu ietekme nav bijusi izšķiroša Latvijas ekonomikai, ko atspoguļo reālā eksporta pieauguma tempa saglabāšanās līdzvērtīga iepriekšējā gada līmenim. IKP pieaugums vairāk nekā divkāršojies - no 1.9% līdz 4.5%. Krasākās pārmaiņas tika novērotas investīciju jomā, kur pēc 15% krituma gadu iepriekš ieguldījumi pašu kapitālā auguši par 16%. To nosaka ne tikai ES fondu plūsmas daļēja atjaunošanās, bet arī ar tiem nesaistīti lieli privātā sektora ieguldījumi tirdzniecības un biroju ēkās, kā arī mājsaimniecību kreditēšanas cikla pavārsiens.

Aplūkojot notikumus nozaru griezumā, visstraujāko kāpumu pērn piedzīvojusi celtniecības nozare, kuras radītā pievienotā vērtība kāpusi par 19.4%. Šai nozarei, kā arī apstrādes rūpniecības nozarei, kur vērojams pieaugums par 8%, bijusi lielākā ietekme uz IKP pieaugumu pērn. Tāpat nozīmīgs bijis tirdzniecības nozares devums par spīti tās relatīvi nelielajam pieaugumam 5.2% apmērā. Vienīgā nozare, kurā piedzīvots kritums (ap 16.6%), bija finanšu pakalpojumi, ko noteica šīs nozares eksporta samazināšanās.

Pēc trīs gadu perioda, kad vidējā inflācija bijusi 0-1% robežās, pērn tā lēcienveidīgi pieauga līdz 2.9%. Ja 2014.-2016. gada pasaules izejvielu tirgus negatīvi ietekmēja cenu līmeni Latvijā, 2017. gadā vērojamas pretējas tendences, kas pielīdzināmas algu kāpuma efektam.

2018. gada izaugsmes prognozes ir labvēlīgas un sagaidāms, ka IKP pieaugums būs līdzīgs kā pērn, ap 4.2%. Gaidāms inflācijas pieaugums, sasniedzot ~2.8%. Tomēr reālie ienākumi augs strauji, prognozējot bruto algu kāpumu ap 9%, bet nodokļu reformas ietekmē vidējās neto algas nomināla izteiksmes kāpumu par 11%.

Finanšu rezultāti

Nemot vērā, ka Luminor Grupa Latvijā darbu uzsāka 2017. gadā, DNB un Nordea banku apvienošana atstāja ietekmi gan uz bankas kopējiem finanšu rādītājiem, gan uzņēmuma darbības fokusu. 2017. gada rezultātus Luminor Grupā veido 9 mēnešu DNB Grupas finanšu rezultāti un 3 mēnešu Luminor Grupas darbības rezultāts. Pēc pirmajiem darbības mēnešiem jaunā banka ir labāk aprīkota, lai uzlabotu savu konkurētspēju, nodrošinot pilna spektra finanšu pakalpojumus bankas mērķa klientiem – privātpersonām un uzņēmumiem.

Turpinot darbu pēc banku apvienošanas, Luminor galvenā prioritāte bijusi sistemātisks darbs ar klientiem, nodrošinot nemainīgu klientu servisa kvalitāti. Tāpat arī klienti turpināja saņemt produktus un pakalpojumus, kā iepriekš.

Luminor Grupa Latvijā uzrādījusi stabilus finanšu rādītājus no bankas pamatdarbības un ikdienas finanšu operācijām, izņemot vienreizējās izmaksas, kas radušies no ieguldījumiem īpašumos un zaudējumiem vērtības samazināšanās rezultātā. Lielākoties, banku apvienošanās rezultātā tīrie procentu ieņēmumi un komisiju ieņēmumi pieauguši attiecīgi par 32% un 27%, salīdzinot ar pagājušo gadu, sasniedzot 70.3 miljonus eiro 2017. gadā.

VALDES UN PADOMES ZIŅOJUMS (turpinājums)

Pamatdarbības peļņa, izņemot vienreizējās¹ izmaksas 29 miljonu eiro apmērā 2017. gadā pieauga par 21%, salīdzinot ar pamatdarbības peļņas rādītājiem 2016. gadā, tostarp vienreizējiem ieņēmumiem no VISA Europe akciju pārdošanas 11.6 miljonu apmērā.

No jauna izsniegtu kredītu apjoms privātpersonām 2017. gadā pieauga par 39%, sasniedzot 51% no visiem jaunizsniegtajiem kredītiem. Neraugoties uz kreditēšanas apjomu pakāpenisko pieaugumu (+2.3%), līzinga darījumos vērojams būtisks pieaugums (+45%) ar 5,028 jauniem parakstītiem līgumiem 133.5 miljonu eiro apmērā 2017. gadā.

Kredītportfeļa kvalitāte turpināja uzlaboties, un 2017. gada beigās vairāk par 90 dienām kavēto kredītu apjoms samazinājās līdz 3.6% no kopējā portfeļa. Tomēr Luminor joprojām ir salīdzinoši liels sliktu kredītu īpatsvars. Lielākā daļa sliktu kredītu tika izsniegti pirms krīzes laikā, kā arī atgūšanas process prasīja vairāk laika nekā prognozēts, īpaši nemot vērā lielākus un sarežģītākus projektus un to īpatsvaru. Lielākie kredītu zaudējumu uzkrājumu pieaugumi 4.ceturksnī saistīti ar esošā klientu portfeļa, tostarp zaudējumus nesošo projektu, pārskatīšanu, lemjot par tālākām rīcībām vai nodrošinājuma pārvērtēšanu. Viena no Luminor prioritātēm 2018. gadā ir būtisks sliktu kredītu samazinājums.

Pārņemto aktīvu portfeļa samazināšana bija viena no bankas prioritātēm 2017. gadā un būs viens no uzņēmuma mērķiem 2018. gadā. Tika novērots ievērojams pārņemto aktīvu portfeļa samazinājums, tostarp lielu un sarežģītu aktīvu pārdošana. Tomēr par atsevišķiem aktīviem potenciālo pircēju interese bija zema, kas atspoguļojas arī pārvērtēšanas rezultātos.

2017. gada 4.ceturksnī beigās Luminor Grupas kopējā ekspozīcija² klientiem bija 4.26 miljardi eiro. Mājokļu kredīti un aizdevumi uzņēmumi veidoja 41% un 36% no Luminor kopējā aizdevumu portfeļa. Līzinga un faktoringa portfeļi veidoja 14% no kopējās ekspozīcijas, kam sekoja tirdzniecības finansēšanas portfeļa aktivitātes 7% apmērā. Atlikušo portfeļa daļu veido patēriņa kredīti 2% apmērā.

Nemot vērā izmaiņas Latvijas Republikas likumdošanā attiecībā uz uzņēmuma ienākuma nodokli, kas stājās spēkā 2018. gada 1. janvārī, 2017. gadā atliktā nodokļa aktīvi un saistības netiek atzītas. Attiecīgi atliktā nodokļa aktīvi, kas ir aprēķināti un atzīti iepriekšējos pārskata periodos, 2017. gadā ir reversēti visaptverošo ieņēmumu pārskatā (Grupa 9,889 tūkstoši eiro, Banka 9,653 tūkstoši eiro).

DNB un Nordea banku biznesu apvienošana sekmēja arī pozīciju nostiprināšanos finansēšanā. Bankas kredītu/depozītu koeficients samazinājās no 124% uz 115% 2017. gada beigās, un Luminor kļuva par vienu no trim lielākajām bankām Latvijā pēc kopējā piesaistīto noguldījumu portfeļa, noguldījumu apjomam sasniedzot 2.9 miljardus eiro.

Visi regulējošie koeficienti tika uzturēti ar būtisku rezervi. Luminor Grupas kapitāla pietiekamības rādītājs finanšu gada beigās sasniedza 18.5% un likviditātes seguma rādītājs (LCR) bija 170%.

Saskaņā ar auditētajiem finanšu rezultātiem AS Luminor Bank 2017. gada neto zaudējumi mērāmi 589 tūkstoši eiro apmērā un pieskaitāmi iepriekšējo periodu uzkrātajam rezultātam. Kopējais pašu kapitāla apmērs ir pietiekams, lai segtu radušos zaudējumus, Bankas un Grupas vadība ir pilnībā pārliecināta par stabili un sabalansētu turpmāko uzņēmuma darbību.

Citi būtiski notikumi

No 2018. gada stājās spēkā jauns starptautiskais finanšu pārskatu standarts (SFPS) Nr. 9, aizstājot starptautisko grāmatvedības standartu (SGS) Nr. 39. Papildus visām citām izmaiņām, SFPS Nr. 9 nosaka pilnībā pārstrādātu uzkrājumu veidošanas modeli. Tas ir radījis izmaiņas definīcijās, parametros, aprēķinu algoritmos, kas atstāj ietekmi uz veicamo uzkrājumu apmēru. Izmaiņas sevī ietver arī paplašinātu saistību neizpildes definīciju. SFPS Nr. 9 ieviešanas vienreizējā ietekme ir aptuveni 16 miljoni eiro. Luminor Grupa paredz, ka sagaidāmie kredītu zaudējumi saskaņā ar SFPS Nr. 9 būs daudz svārstīgāki nekā iepriekš rēķinātie uzkrājumi saskaņā ar SGS Nr. 39.

FKTK ir identificējusi Luminor Banku Latvijā kā vienu no citām sistēmiski nozīmīgām institūcijām (O-SIIs). O-SIIs jānodrošina augstāku kapitāla rezerves prasību izpilde (no 2018. gada 30. jūnija: 2%, 2017. gada 31. decembris: 1%) un visaugstākie korporatīvās pārvaldības standarti. Luminor Bankas kapitāla pietiekamības rādītājs jau tagad pārsniedz līmeni, kas tiek prasīts no 2018. gada 30. jūnija.

Eiropas Centrālā Banka (ECB) ir pieņēmusi lēmumu klasificēt Luminor banku par nozīmīgu finanšu institūciju, tādējādi no 2018. gada 10. februāra bankas tiešo uzraudzību veiks ECB.

¹ Neto rezultāts no darījumiem ar ieguldījumu īpašumiem un izdevumi uzkrājumiem aizdevumu un pārējo aktīvu vērtības samazinājumam

² Kopējā ekspozīcijā ietilpst bilances un ārpusbilances ekspozīcija

VALDES UN PADOMES ZIŅOJUMS (turpinājums)

Zīmols

Luminor zīmola maiņa tiek īstenota vairākos posmos. Sākotnēji jaunās bankas korporatīvā identitāte un nosaukums līdz ar Luminor bankas nodibināšanas brīdi 1. oktobrī tika komunicēti imidža reklāmas kampaņā, izmantojot klientu komunikācijas kanālus. Līdz 2018. gada 1. aprīlim ir plānots pabeigt zīmola un vizuālās identitātes maiņu Luminor filiāļu un bankomātu tīklā, digitālajās platformās – mobilajā aplikācijā, mobilajā bankā un internetbankā -, kā arī ieviešot jaunā Luminor zīmola maksājumu kartes. Noslēdzot imidža reklāmas kampaņu, pirmie Luminor zīmola atpazīstamības rādītāji ir pozitīvi, un zīmola komunikācija tiek atzinīgi vērtēta gan klientu vidū, gan sabiedrībā. Tas ir pamats turpmākiem zīmola attīstības plāniem, kas ietver gan pilnu zīmola elementu nomaiņu, gan regulāru un pamanāmu komunikāciju bankas mērķa klientiem.

2018. gada prioritātes

Luminor banka radīta, apvienojot Nordea un DNB biznesu Baltijā, lai izveidotu jaunu, neatkarīgu banku Baltijas reģionā ar tiešu pārvaldību no abām mātes bankām, vietēju vadību un lēmumu pieņemšanu. Abas organizācijas lepojas ar savām Ziemeļvalstu saknēm un kultūras veidošanas principus, uz ko balstoties veidota jaunā banka. Tas ietver arī ilgtermiņa stratēģisko skatījumu, uz klientiem orientētu darbības modeli, konservatīvu risku politiku un sadarbību veicinošu uzņēmuma kultūru.

Pēc apvienošanās Luminor ir Latvijā otra lielākā banka ar 15% tirgus daļu depozītos un 25% kredītos. Nemot vērā bankas vērienu, salīdzinot ar konkurentiem, citām lielākajām Latvijas bankām, Luminor ir apņēmusies realizēt noteiktās stratēģiskās prioritātes:

- izveidot vadošu, uz klientu vērstu banku Baltijā ar Ziemeļvalstu saknēm: nodrošināt izcilu servisa kvalitāti un augstākā līmena kvalitātes kontroli
- panākt operacionālās un finansiālo neatkarību no mātes uzņēmumiem: IT sistēmu nodalīšana un apvienošana, nepieciešamo grupas funkciju izveidošana un bilances efektīva pārvaldīšana; un
- panākt ilgtspējīgus kapitāla atdeves rādītājus saskaņā ar uzņēmuma pašu kapitāla izmaksām.

Luminor pamatdarbība ir apkalpot uzņēmīgus cilvēkus un veicināt uzņēmējdarbību Baltijas valstīs, primāri fokusējoties uz vietējiem uzņēmumiem, kā arī finansiāli aktīviem cilvēkiem ar uzņēmēja domāšanu. Luminor veido jaunas paaudzes banku ar mērķi – veidot labāku nākotni ģimenēm, uzņēmumiem un sabiedrībai Luminor darbības valstīs.

Luminor kā vietējā reģionā uzņēmumu ar pārrobežu darbības modeli raksturo spēcīgas pārdošanas organizācijas, stabila biznesa attīstība un augsta efektivitāte.

Īstermiņā Luminor galvenās prioritātes būs vērstas uz biznesa dinamikas noturēšanu, kamēr turpināsies darbs pie banku pilnīgas apvienošanas. Vidējā termiņā par prioritāti izvirzītas bankas biznesa pozīciju uzlabošana, piedāvājot konkurētspējīgus produktus un pakalpojumus Luminor mērķa klientiem. Ievērojamas investīcijas un resursi 2018. gadā tiks ieguldīti, lai veiksmīgi noslēgtu apvienošanās procesu, pēc kura Luminor Bank AS Igaunijā iegūstošo sabiedrību un turpinās veikt bankas darbību Latvijā caur filiāli.

Luminor korporatīvās sociālās atbildības politika

Mūsu mērķis ir radīt labāku nākotni. Passauli, kurā dzīvo mūsu ģimenes, uzņēmumi, vietējās kopienas, radot iespējas un vidi, kas ir dinamiskāka, spējīga inovēt, īstenojot savu patieso potenciālu. Luminor korporatīvās sociālās atbilstības principi paredz radīt un pievienot vērtību visām Luminor ieinteresētajām pusēm.

Savā ikdienas darbā Luminor apņēmusies ievērot labās prakses korporatīvās sociālās pārvaldības jomā, sociālos un vides aizsardzības aspektus, tostarp atbildīgu produktu un pakalpojumu attīstību, tostarp nodrošinot konsultāciju pakalpojumus un pārdošanu ar ieguldījumiem un aizdevumiem saistītos lēmumus, kā arī citās darbības jomās.

Banka iestājas pret cilvēktiesību vai darba tiesību pārkāpumiem, korupciju, nopietnu kaitējumu videi nodarīšanu vai ciem vienību pasākumus, kurus varētu uzskatīt par neētiskiem.

Luminor korporatīvās sociālās atbildības principi balstīti starptautiski atzītās vadlīnijās, tai skaitā:

- OECD vadlīnijas multinacionāliem uzņēmumiem;
- IFC vides un sociālo standartu vadlīnijas;
- Apvienoto Nāciju Organizācijas (ANO) Vides programmas finanšu iniciatīvas principi;
- ANO Atbildīgo investīciju principi;
- ANO Globālais līgums;
- ANO pamatprincipi uzņēmējdarbībai un cilvēktiesībām.

AS Luminor Bank
Konsolidētais un Bankas gada pārskats par 2017. gadu

VALDES UN PADOMES ZIŅOJUMS (turpinājums)

Luminor biznesa ētiku nosaka vairākas politikas: ētikas kodekss, ētikas kodekss darbā ar sadarbības partneriem, korupcijas novēšanas politika. Šie dokumenti nosaka darbinieku ētiskas uzvedības un rīcības vadlīnijas, kā arī kontroles mehānismus ikdienas darbam uzņēmumā. Luminor Grupa ir kategoriska savos principos attiecībā uz korupciju un ētikas normu pārkāpumiem. Lai nodrošinātu vienādu izpratni šajos jautājumos visā organizācijā, iepriekš minētās politikas tiek sakotas ikdienas procesos, nodrošinot uzņēmuma darbiniekam papildus komunikāciju un mācības šo jautājumu padzījinātākai izpētei.

Banka arī atbalsta svarīgas vietējās sabiedrības iniciatīvas, atbalstot dažāda līmeņa pilsētas un reģionu pasākumus un piedaloties aktivitātēs.

Kerli Gabriloviča
Valdes priekšsēdētāja

Jānis Teteris
Valdes loceklis

Erkki Raasuke
Padomes priekšsēdētājs

Rīgā,
2018. gada 16. martā

AS Luminor Bank
Konsolidētais un Bankas gada pārskats par 2017. gadu

BANKAS PADOME UN VALDE 2017. GADA 31. DECEMBRĪ

Bankas padome

Vārds, uzvārds	Amats	Apstiprināšanas datums
Erkki Raasuke	Padomes priekšsēdētājs	2017. gada 1. oktobris
Mari Mois	Padomes locekle	2017. gada 1. oktobris
Marilin Pikaro	Padomes locekle	2017. gada 1. oktobris
Hannu Kalevi Saksala	Padomes loceklis	2017. gada 1. oktobris
Karl Christian Wallentin	Padomes loceklis	2017. gada 1. oktobris

Sekojoši padomes locekļi ir atstājuši amatu padomē kopš 2016. gada 31. decembra:

Vārds, uzvārds	Amats	Amata atstāšanas datums
Atle Knai	Padomes priekšsēdētājs	2017. gada 1. oktobris
Ivars Kapitovičs	Padomes loceklis	2017. gada 1. oktobris
Bjornar Lund	Padomes loceklis	2017. gada 1. oktobris
Olaf Tronsgaard	Padomes loceklis	2017. gada 1. oktobris
Eline Skramstad	Padomes locekle	2017. gada 1. oktobris

Bankas valde

Vārds, uzvārds	Amats	Apstiprināšanas datums
Kerli Gabriloviča	Valdes priekšsēdētāja	2017. gada 1. oktobris
Ivita Asare	Valdes locekle	2017. gada 1. oktobris
Jānis Buks	Valdes loceklis	2017. gada 1. oktobris
Jānis Teteris	Valdes loceklis	2017. gada 1. oktobris*
Kristaps Zakulis	Valdes loceklis	2017. gada 3. oktobris

* No 2016. gada 25. oktobra līdz 2017. gada 1. oktobrim Jānis Teteris bija Valdes priekšsēdētājs.

Sekojoši valdes locekļi ir atstājuši amatu valdē kopš 2016. gada 31. decembra:

Vārds, uzvārds	Amats	Amata atstāšanas datums
Anita Bērziņa	Valdes locekle	2017. gada 1. oktobris
Dace Kauliņa	Valdes locekle	2017. gada 1. oktobris
Lauris Macījevskis	Valdes loceklis	2017. gada 1. oktobris
Hannu Kalevi Saksala	Valdes loceklis	2017. gada 1. oktobris
Intars Sloka	Valdes loceklis	2017. gada 1. oktobris

AS Luminor Bank
Konsolidētais un Bankas gada pārskats par 2017. gadu

PAZIŅOJUMS PAR VALDES ATBILDĪBU

AS Luminor Bank valde ir atbildīga par Koncerna un Bankas finanšu pārskatu sagatavošanu.

Finanšu pārskati, kas atspoguļoti no 14. līdz 85. lappusei, ir sagatavoti, pamatojoties uz attaisnojuma dokumentiem, un sniedz patiesu priekšstatu par Koncerna un Bankas finansiālo stāvokli 2017. gada 31. decembrī un to 2017. gada darbības rezultātiem un naudas plūsmām.

Iepriekš minētie finanšu pārskati ir sagatavoti saskaņā ar Eiropas Savienībā apstiprinātajiem Starptautiskajiem finanšu pārskatu standartiem, balstoties uz uzņēmējdarbības turpināšanas principu. Pārskata gadā ir konsekventi izmantotas atbilstošas uzskaites metodes. Finanšu pārskatu sagatavošanas gaitā valdes pieņemtie lēmumi un izdarītie novērtējumi ir bijuši piesardzīgi un pamatoti.

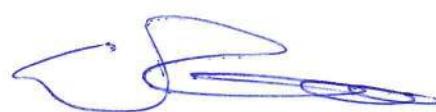
AS Luminor Bank valde ir atbildīga par atbilstošas uzskaites sistēmas nodrošināšanu, Koncerna un Bankas aktīvu saglabāšanu, kā arī par krāpšanas un citu izdarītu pārkāpumu atklāšanu un novēšanu. Valde ir arī atbildīga par Kredītiestāžu likuma, Latvijas Bankas, Finanšu un kapitāla tirgus komisijas norādījumu un citu uz kredītiestādēm attiecināmu Latvijas Republikas likumdošanas prasību izpildi.

Kerli Gabriloviča
Valdes priekšsēdētāja

Jānis Teteris
Valdes loceklis

Erkki Raasuke
Padomes priekšsēdētājs

Rīgā,
2018. gada 16. martā

SIA "Ernst & Young Baltic"
Muitas iela 1A
Riga, LV-1010
Latvija
Tālr.: +371 6704 3801
Fakss: +371 6704 3802
riga@lv.ey.com
www.ey.com/lv

Reģ. Nr. 40003593454
PVN maksātāja Nr. LV40003593454

SIA Ernst & Young Baltic
Muitas iela 1A
Riga, LV-1010
Latvia
Tel.: +371 6704 3801
Fax: +371 6704 3802
riga@lv.ey.com
www.ey.com/lv

Reg. No: 40003593454
VAT payer code: LV40003593454

NEATKARĪGU REVIDENTU ZIŅOJUMS

AS "Luminor Bank" akcionāram

Atzinums

Mēs esam veikuši AS "Luminor Bank" un tās meitas uzņēmumu (turpmāk tekstā - "Grupa") pievienotajā gada pārskatā ietvertā konsolidētā finanšu pārskata un AS "Luminor Bank" (turpmāk tekstā - "Banka") ietvertā finanšu pārskata, kas atspoguļots no 14. līdz 85. lappusei, revīziju. Pievienotais finanšu pārskats ietver 2017. gada 31. decembra finanšu stāvokļa pārskatus, apvienoto ienākumu pārskatus, pašu kapitāla izmaiņu pārskatus un naudas plūsmas pārskatus par gadu, kas noslēdzās 2017. gada 31. decembrī, kā arī finanšu pārskata pielikumu, kas ietver nozīmīgu grāmatvedības uzskaites principu kopsavilkumu un citu paskaidrojošu informāciju.

Mūsuprāt, pievienotais finanšu pārskats sniedz patiesus un skaidrus priekšstatu par Grupas un Bankas finanšu stāvokli 2017. gada 31. decembrī un par Grupas un Bankas darbības finanšu rezultātiem un Grupas un Bankas naudas plūsmu gadā, kas noslēdzās 2017. gada 31. decembrī saskaņā ar Eiropas Savienībā apstiprinātajiem Starptautiskajiem finanšu pārskatu standartiem.

Atzinuma pamatojums

Mēs veicām revīziju saskaņā ar Latvijas Republikā atzītiem Starptautiskajiem revīzijas standarti (SRS). Mūsu pienākumi, kas noteikti šajos standartos, tālāk izklāstīti mūsu ziņojuma sadaļā "Revidenta atbildība par finanšu pārskata revīziju". Mēs esam neatkarīgi no Grupas un Bankas saskaņā ar Starptautiskās Grāmatvežu ētikas standartu padomes izstrādātā Profesionālu grāmatvežu ētikas kodeksa (SGĒSP kodekss) prasībām un Latvijas Republikas Revīzijas pakalpojumu likumā iekļautajām neatkarības prasībām, kas ir piemērojamas mūsu veiktajai finanšu pārskata revīzijai Latvijas Republikā. Mēs esam ievērojuši pārējos Revīzijas pakalpojumu likumā un SGĒSP kodeksā noteiktos ētikas principus. Mēs uzskatām, ka mūsu iegūtie revīzijas pierādījumi dod pietiekamu un atbilstošu pamatojumu mūsu atzinumam.

Galvenie revīzijas jautājumi

Galvenie revīzijas jautājumi ir tie, kas saskaņā ar mūsu profesionālo spriedumu finanšu pārskata revīzijas gaitā bijusi visnozīmīgākie. Šos jautājumus mēs aplūkojām, gan veicot Grupas un Bankas finanšu pārskata revīziju kopumā, gan sagatavojoj mūsu atzinumu par šo finanšu pārskatu. Atsevišķu atzinumu par šiem jautājumiem mēs nesniedzam. Par katru tālāk ziņojumā minēto jautājumu mēs esam snieguši informāciju par to, kā attiecīgais jautājums tīcīs aplūkots un risināts mūsu veiktās revīzijas gaitā.

Mēs esam izpildījuši šī ziņojuma sadaļā "Revidenta atbildība par finanšu pārskata revīziju" minētos pienākumus, tajā skaitā arī attiecībā uz šiem jautājumiem. Līdz ar to mūsu revīzijas ietvaros tika veiktas procedūras, kas piemērojas atbilstoši mūsu veiktajam risku novērtējumam saistībā ar būtiskām neatbilstībām, kas varētu būt radušās finanšu pārskatā. Mūsu revīzijas procedūru rezultāti, tajā skaitā to procedūru rezultāti, kas tika piemērotas tālāk minētajiem jautājumiem, sniedz pietiekamu pamatu mūsu revīzijas atzinumam par pievienoto finanšu pārskatu.

Galvenie revīzijas jautājumi	Galvenajiem revīzijas jautājumiem piemērotās procedūras
Uzkrājumi kredītu un izsniegto avansu vērtības samazinājumam un no finanšu nomas izrietošo prasību vērtības samazinājumam (Grupa un Banka)	
<p>Uzkrājumu kredītu un izsniegto avansu vērtības samazinājumam un no finanšu nomas izrietošo prasību vērtības samazinājumam (kopā – kredītu un debitoru parādu vērtības samazinājumam) veidošana ir Joti subjektīva joma, jo, nosakot iespējamo kredītu zaudējumu apmēru, vadība pamatojas uz zināmiem spriedumiem, kas ir atkarīgi no kreditiska un cietiem ar šādiem kredītiem un debitoru parādiem saistītiem faktoriem. Spriedumi, ko vadība piemēro, nosakot kredītiem un debitoru parādiem nepieciešamo uzkrājumu apmēru, ietver tādu notikumu identificēšanu, kas varētu izraisīt vērtības samazināšanos, kā arī pienācīgu attiecīgā nodrošinājuma novērtējumu, to klientu izvērtēšanu, kuri, iespējams, varētu nepildīt savas saistības, un ar kredītiem un debitoru parādiem saistīto prognozēto nākotnes naudas plūsmu novērtējumu.</p> <p>2017. gada 31. decembrī Grupas un Bankas bruto kredīti un debitoru parādi bija attiecīgi 3 527 milj. EUR un 3 542 milj. EUR un saistītie uzkrājumi vērtības samazinājumam - attiecīgi 155 milj. EUR un 157 milj. EUR apmērā.</p> <p>Nemot vērā kredītu un debitoru parādu būtisko apmēru un neskaidrības, kas saistītas ar tiem veidoto uzkrājumu aplēsēm, šis jautājums uzskatāms par vienu no galvenajiem revīzijas jautājumiem. Grupas un Bankas uzkrājumu veidošanas politikas pamatnostādnes sniegtas finanšu pārskata pielikuma piezīmē "Izsniegtie kredīti un uzkrājumi kredītu vērtības samazinājumam". Uzmanība pievēršama arī spriedumu un aplēšu izmantošanai šajā jomā, sniedzot informāciju par zaudējumiem no kredītu un no nomas izrietošo prasību vērtības samazināšanās, kā minēts finanšu pārskata pielikuma piezīmē par finanšu pārskata sagatavošanas pamatprincipiem un 17. un 26. piezīmē.</p>	<p>Mūsu veikto revīzijas procedūru ietvaros cita starpā mēs pārbaudījām kredītu piešķiršanas, kā arī kredītu un debitoru parādu uzskaites un uzraudzības procesu kontroles un uzkrājumu veidošanas procedūru gan attiecībā uz individuāliem kredītiem un debitoru parādiem, gan kredītu un debitoru parādu grupām. Veicot kontroļu pārbaudes procedūras, mēs izvērtējām, vai šo galvenās procesu kontroles ir izstrādātas, ieviestas un izmantotas pietiekami efektīvi.</p> <p>Papildus galveno kontroļu pārbaudei mēs izlases kārtā pārbaudījām pārskata gada beigās neatmaksātos kredītus un debitoru parādus un izvērtējām kritērijus, kas izmantoti, lai noteiktu, vai ir bijuši kādi notikumi, kas izraisītu aktīvu vērtības samazināšanos, kam būtu nepieciešami attiecīgi uzkrājumi. Attiecībā uz atlasītajiem kredītiem un debitoru parādiem mēs arī pārbaudījām, vai visus mūsu identificētos notikumus, kas izraisījuši vērtības samazināšanos, ir konstatējusi arī Bankas vadība. Mūsu atlasītie kredīti un debitoru parādi ietvēra arī problemātiskos kredītus un debitoru parādus, attiecībā uz kuriem mēs izvērtējām vadības prognozes atgūstamajām naudas plūsmām, nodrošinājuma novērtējumu, atgūstamo summu aplēses kredītsaistību neizpildes gadījumā un citus atmaksas finansējuma avotus. Attiecībā uz kredītiem, kuriem nav iestājusies saistību neizpilde, un debitoru parādiem mēs izvērtējām, vai aizņēmēji nav pakļauti iespējamam saistību neizpildes riskam, kas varētu ietekmēt viņu kredītsaistību atmaksas grafiku.</p> <p>Attiecībā uz uzkrājumiem aktīvu grupā vērtētu kredītu vērtības samazinājumam un vērtības samazinājumam, kas ir radies, bet vēl nav zināms (IBNR), mēs iepazīnāmies ar Bankas izmantoto metodoloģiju šādu uzkrājumu veidošanai, izvērtējām uzkrājumu veidošanā izmantotos pieņēmumus un vadības izmantoto datu pietiekamību un precizitāti.</p> <p>Mēs arī izvērtējām, vai finanšu pārskatā sniegtā informācija ir pietiekama un atbilst SFPS prasībām.</p>
Apvienošanās ar Nordea (Grupa un Banka)	
<p>Nordea Bank AB Latvijas filiāles aktīvu un saistību, tajā skaitā Latvijā darbojošos līzinga kompāniju un problemātisko aktīvu pārvaldes sabiedrību pārņemšanas rezultātā būtiski palielinājās Grupas un Bankas aktīvu un saistību kopsumma, kā minēts finanšu pārskata pielikuma 42. piezīmē.</p>	<p>Mēs veicām revīzijas procedūras attiecībā uz AS "Luminor Bank" pārņemto Nordea filiāles un citu sabiedrību aktīvu un saistību esamību un novērtējumu. Cita starpā mēs:</p> <ul style="list-style-type: none"> - identificējām un guvām izpratni par būtiskām Nordea filiāles darījumu kategorijām,

Galvenie revīzijas jautājumi	Galvenajiem revīzijas jautājumiem piemērotās procedūras
<p>Apvienošanās ar Nordea</p> <p>Turklāt pēc SFPS prasību un ar apvienošanos saistīto līgumu izanalizēšanas, lai uzskaitītu apvienošanos ar Nordea Bank AB Latvijas filiāli kopā ar Latvijā darbojošās līzinga kompānijām un problemātisko aktīvu pārvaldes sabiedrībām, AS "Luminor Bank" izvēlējusies izmantot interešu saplūšanas metodi.</p> <p>Būtiski vadības izmantotie spriedumi atspoguļoti finanšu pārskata pielikuma piezīmes par finanšu pārskata sagatavošanas pamatprincipiem sadalā "Kopīgi kontrolētu uzņēmumu apvienošana un interešu saplūšanas metodes izmantošana".</p> <p>Nemot vērā pārņemto aktīvu un saistību būtisko apmēru, kā arī uzņēmējdarbības apvienošanas uzskaitē izmantotos būtiskos vadības spriedumus un aplēses, šis jautājums uzskatāms par vienu no galvenajiem revīzijas jautājumiem.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - novērtējām iekšējo kontroļu vidi, pārbaudījām galvenās kontroles (tajā skaitā vispārējās IT kontroles), kas saistītas ar būtiskajām darījum kategorijām, un iekšējo kontroļu sistēmas funkcionēšanu, - salīdzinājām pārņemto aktīvu un saistību atlikumus ar detalizētiem to sarakstiem, - izlases kārtā salīdzinājām atlikumus ar trešo pušu sniegto informāciju un/vai attiecīgajiem līgumiem, kontu izrakstiem, iekšējiem kases inventarizācijas aktiem, lai pārliecinātos par šo atlikumu esamību, - pārbaudījām uzkrātos procentus par galvenajiem aktīviem un saistībām, kas atspoguļotas amortizētājā vērtībā, - izlases kārtā atlasījām kredītus un debitoru parādus, kas apvienošanās datumā vēl nebija atmaksāti, un izvērtējām kritērijus, kas izmantoti, lai noteiktu, vai ir bijuši kādi notikumi, kas izraisītu aktīvu vērtības samazināšanos, kam būtu nepieciešami attiecīgi uzkrājumi, kā arī izvērtējām vadības prognozes atgūstamajām naudas plūsmām, nodrošinājuma novērtējumu, atgūstamo summu aplēses kredītaisību neizpildes gadījumā un citus problemātisko kredītu un debitoru parādu atmaksas finansējuma avotus; - iepazīnāmies ar Bankas izmantoto metodoloģiju šādu individuālo un IBNR uzkrājumu veidošanai, izvērtējām uzkrājumu veidošanā izmantotos pienēmumus un vadības izmantoto datu pietiekamību un precizitāti; - pārbaudījām aktīvu un saistību tranzīta kontus, kā arī iegādes darījumus, kas iegrāmatoti pēc apvienošanās datuma, lai izvērtētu, vai šie darījumi atzīti un klasificēti pareizajā periodā; - pārbaudījām piemēroto grāmatvedības politiku atšķirības un vadības novērtējumu attiecībā uz šo atšķirību ietekmi uz AS "Luminor Bank" finanšu pārskatu. <p>Mēs pārbaudījām arī ar apvienošanos saistītos dokumentus un vadības veikto novērtējumu attiecībā uz interešu saplūšanas metodes izvēles un izmantošanas Nordea filiāles un pārējo sabiedrību pievienošanas uzskaitē atbilstību SFPS prasībām.</p> <p>Mēs arī izvērtējām, vai finanšu pārskatā sniegtā informācija ir pietiekama un atbilst SFPS prasībām.</p>

Zinošana par citu informāciju

Par citu informāciju atbild Grupas un Bankas vadība. Cita informācija ietver:

- vadības zinojumu, kas sniegs pievienotajā gada pārskatā no 3. līdz 6. lappusei;
- paziņojumu par vadības atbildību, kas sniegs pievienotā gada pārskata 8. lappusē.

Cita informācija neietver finanšu pārskatu un mūsu revidēntu zinojumu par šo finanšu pārskatu.

Mūsu atzinums par finanšu pārskatu neattiecas uz šo citu informāciju, un mēs nesniedzam par to nekāda veida apliecinājumu, izņemot to kā norādīts mūsu zinojuma sadalā "Citas zinošanas prasības saskaņā ar Latvijas Republikas tiesību aktu prasībām".

Saistībā ar finanšu pārskata revīziju mūsu pienākums ir iepazīties ar citu informāciju un, to darot, izvērtēt, vai šī cita informācija būtiski neatšķiras no finanšu pārskata vai no mūsu revīzijas gaitā iegūtajām zināšanām un vai tā nesatur cita veida būtiskas neatbilstības.

Ja, pamatojoties uz veikto darbu un ķemot vērā revīzijas laikā gūtās zināšanas un izpratni par Grupu un Banku un tās darbības vidi, mēs secinām, ka citā informācijā ir būtiskas neatbilstības, mūsu pienākums ir par to ziņot. Mūsu uzmanības lokā šajā ziņā nav nonākuši nekādi apstākļi, par kuriem būtu jāziņo.

Citas ziņošanas prasības saskaņā ar Latvijas Republikas tiesību aktu prasībām

Latvijas Republikas Revīzijas pakalpojumu likumā noteiktas vēl citas ziņošanas prasības attiecībā uz vadības ziņojumu. Šīs papildu prasības nav ietvertas SRS.

Mūsu pienākums ir izvērtēt, vai vadības ziņojums ir sagatavots saskaņā ar Latvijas Republikas Finanšu un kapitāla tirgus komisijas noteikumu Nr.46 "Kredītiestāžu, ieguldījumu brokeru sabiedrību un ieguldījumu pārvaldes sabiedrību gada pārskata un konsolidētā gada pārskata sagatavošanas normatīvie noteikumi" prasībām.

Pamatojoties vienīgi uz mūsu revīzijas ietvaros veiktajām procedūrām, mūsuprāt:

- vadības ziņojumā par finanšu gadu, par kuru ir sagatavots finanšu pārskats, sniegtā informācija atbilst finanšu pārskatam, un
- vadības ziņojums ir sagatavots saskaņā ar Latvijas Republikas Finanšu un kapitāla tirgus komisijas noteikumu Nr.46 "Kredītiestāžu, ieguldījumu brokeru sabiedrību un ieguldījumu pārvaldes sabiedrību gada pārskata un konsolidētā gada pārskata sagatavošanas normatīvie noteikumi" prasībām.

Vadības un personu, kurām uzticēta Grupas un Bankas pārvalde, atbildība par finanšu pārskatu

Vadība ir atbildīga par finanšu pārskata, kas sniedz patiesu un skaidru priekšstatu, sagatavošanu saskaņā ar Eiropas Savienībā apstiprinātajiem Starptautiskajiem finanšu pārskatu standartiem un par tādu iekšējo kontroli, kādu vadība uzskata par nepieciešamu, lai būtu iespējams sagatavot finanšu pārskatu, kas nesatur ne krāpšanas, ne kļūdu izraisītas būtiskas neatbilstības.

Sagatavojoj finanšu pārskatu, vadības pienākums ir izvērtēt Grupas un Bankas spēju turpināt darbību, pēc nepieciešamības sniedzot informāciju par apstākļiem, kas saistīti ar Grupas un Bankas spēju turpināt darbību un darbības turpināšanas principa piemērošanu, ja vien vadība neplāno likvidēt Grupu un Banku vai pārtraukt tās darbību, vai arī tai nav citas reālas alternatīvas kā Grupas un Bankas likvidēšana vai darbības pārtraukšana.

Personas, kurām uzticēta Grupas un Bankas pārvalde, ir atbildīgas par Grupas un Bankas finanšu pārskata sagatavošanas pārraudzību.

Revidenta atbildība par finanšu pārskata revīziju

Mūsu mērķis ir iegūt pietiekamu pārliecību par to, ka finanšu pārskats kopumā nesatur kļūdu vai krāpšanas izraisītas būtiskas neatbilstības, un sniegt revidentu ziņojumu, kurā izteikts atzinums. Pietiekama pārliecība ir augsta līmeņa pārliecība, bet tā negarantē, ka revīzijā, kas veikta saskaņā ar SRS, vienmēr tiks atklāta būtiska neatbilstība, ja tāda pastāv. Neatbilstības var rasties krāpšanas vai kļūdu rezultātā, un tās ir uzskatāmas par būtiskām, ja var pamatoti uzskatīt, ka tās katrā atsevišķi vai visas kopā varētu ietekmēt saimnieciskos lēmumus, ko lietotāji pieņem, pamatojoties uz šo finanšu pārskatu.

Veicot revīziju saskaņā ar SRS, mēs visā revīzijas gaitā izdarām profesionālus spriedumus un ievērojam profesionālo skepsi. Mēs arī:

- identificējam un izvērtējam riskus, ka finanšu pārskatā varētu būt krāpšanas vai kļūdu dēļ radušās būtiskas neatbilstības, izstrādājam un veicam revīzijas procedūras šo risku mazināšanai, kā arī iegūstam revīzijas pierādījumus, kas sniedz pietiekamu un atbilstošu pamatojumu mūsu atzinumam. Risks, ka netiks atklātas būtiskas krāpšanas radītas neatbilstības, ir augstāks nekā kļūdu izraisītu neatbilstību risks, jo krāpšana var ietvert slepenas norunas, dokumentu viltošanu, ar nodomu neuzrādītu informāciju, maldinošas informācijas sniegšanu vai iekšējās kontroles pārkāpumus;
- iegūstam izpratni par iekšējo kontroli, kas ir būtiska revīzijas veikšanai, lai izstrādātu konkrētajiem apstākļiem atbilstošas revīzijas procedūras, nevis lai sniegtu atzinumu par Grupas un Bankas iekšējās kontroles efektivitāti;

- izvērtējam pielietoto grāmatvedības uzskaites politiku piemērotību un grāmatvedības aplēšu un attiecīgās vadības uzrādītās informācijas pamatošību;
- izdarām secinājumu par vadības piemērotā darbības turpināšanas principa atbilstību un, pamatojoties uz iegūtajiem revīzijas pierādījumiem, par to, vai pastāv būtiska nenoteiktība attiecībā uz notikumiem vai apstākļiem, kas var radīt nozīmīgas šaubas par Grupas un Bankas spēju turpināt darbību. Ja mēs secinām, ka būtiska nenoteiktība pastāv, revidētu ziņojumā tiek vērsta uzmanība uz finanšu pārskatā sniegtu informāciju par šiem apstākļiem. Ja šāda informācija finanšu pārskatā nav sniepta, mēs sniedzam modifikuētu atzinumu. Mūsu secinājumi ir pamatooti ar revīzijas pierādījumiem, kas iegūti līdz revidētu ziņojuma datumam. Tomēr nākotnes notikumu vai apstākļu ietekmē Grupa un Banka savu darbību var pārtraukt;
- izvērtējam vispārējo finanšu pārskata izklāstu, struktūru un saturu, tajā skaitā pielikumā atklāto informāciju un to, vai finanšu pārskats patiesi atspogujo tā pamatā esošos darījumus un notikumus;
- iegūstam pietiekamus un atbilstošus revīzijas pierādījumus par Grupas sabiedrību finanšu informāciju ar mērķi sniegt atzinumu par konsolidēto finanšu pārskatu. Mēs esam atbildīgi par Grupas revīzijas vadību, pārraudzību un veikšanu. Mēs paliekam pilnībā atbildīgi par mūsu revidētu atzinumu.

Personām, kurām uzticēta Grupas un Bankas pārvalde, mēs cita starpā sniedzam informāciju par plānoto revīzijas apjomu un laiku, kā arī par svarīgiem revīzijas novērojumiem, tajā skaitā par būtiskiem iekšējās kontroles trūkumiem, kurus mēs identificējam revīzijas laikā.

Personām, kurām uzticēta pārraudzība, mēs sniedzam paziņojumu par to, ka mēs esam izpildījuši saistošās ētikas prasības attiecībā uz neatkarību un objektivitāti, un lai sniegtu informāciju par visām attiecībām un citiem apstākļiem, kurus varētu pamatoti uzskatīt par tādiem, kas varētu ietekmēt mūsu neatkarību, un, ja nepieciešams – par drošības pasākumiem šadas ietekmes ierobežošanai.

No visiem jautājumiem, par kuriem esam ziņojuši personām, kurām uzticēta pārraudzība, esam noteikuši tos jautājumus, kurus uzskatām par visbūtiskākajiem pārskata perioda finanšu pārskata revīzijai un kas tādēļ uzskatāmi par galvenajiem revīzijas jautājumiem. Mēs izklāstam šos jautājumus revidētu ziņojumā, izņemot, ja tiesību aktos liegts publiskot šādu informāciju, kā arī izņemot tos Joti retos gadījumus, kad uzskatām, ka attiecīgais jautājums nav uzrādāms mūsu ziņojumā, jo ir pamatoti paredzams, ka sabiedrības interešu ieguvums no šādas informācijas publiskošanas neatsvērtu tās izpaušanas dēļ radušās negatīvās sekas.

Citi paziņojumi un apstiprinājumi, kas iekļaujami revidētu ziņojumā saskaņā ar Latvijas Republikas un Eiropas Savienības tiesību aktu prasībām, ja revīzijas pakalpojumi sniegti sabiedriskas nozīmes struktūram

Par Grupas un Bankas revidētiem akcionāri mūs pirmo reizi iecēla 2008. gada 17. septembrī. Ar akcionāra lēmumu mēs katru gadu tikām atkārtoti iecelti par Grupas un Bankas revidētiem, tādējādi esam bijuši Grupas un Bankas revidēti 10 gadus pēc kārtas.

Mēs apstiprinām, ka:

- mūsu revidētu atzinums saskan ar papildu ziņojumu, kas tika iesniegts Grupas un Bankas revīzijas komitejai;
- kā norādīts Latvijas republikas Revīzijas pakalpojuma likuma 37.⁶ pantā, mēs neesam Grupai un Bankai snieguši nekādus aizliegtus ar revīziju nesaistītus pakalpojum (RNP), kas minēti ES Regulas (ES) Nr. 537/2014 5. panta 1. punktā. Veicot revīziju, mēs esam arī saglabājuši neatkarību no revidētās Grupas un Bankas.

Revīzijas projekta, kura rezultātā tiek sniegti šis neatkarīgu revidētu ziņojums, atbildīgā zvērinātā revidēte ir Iweta Vimba.

SIA "ERNST & YOUNG BALTIC"

Licence Nr. 17

Iweta Vimba

Valdes locekle

Latvijas zvērināta revidente

Sertifikāts Nr. 153

Rīgā, 2018. gada 16. martā

AS Luminor Bank
Konsolidētais un Bankas gada pārskats par 2017. gadu

Visaptverošo ienākumu pārskats

	Pielikums	2017 Koncerns EUR'000	2016 Koncerns EUR'000	2017 Banka EUR'000	2016 Banka EUR'000
Procentu ienākumi	5	62,464	46,538	55,718	41,316
Procentu izdevumi	6	(8,944)	(6,078)	(8,505)	(5,438)
Neto procentu ienākumi		53,520	40,460	47,213	35,878
Komisijas naudas ienākumi	7	23,558	18,905	19,772	16,218
Komisijas naudas izdevumi	8	(6,827)	(5,769)	(6,436)	(5,417)
Neto komisijas naudas ienākumi		16,731	13,136	13,336	10,801
Neto rezultāts no darījumiem ar ārvalstu valūtu, vērtspapīru tirdzniecības un atvasinātiem finanšu instrumentiem	9	1,875	13,237	1,863	13,253
Neto rezultāts no darījumiem ar ieguldījumu īpašumiem	10	(10,514)	(3,275)	(791)	(444)
Citi pamatdarbības ienākumi	11	4,185	4,535	5,488	5,248
Peļņas daļa no ieguldījumiem asociētos uzņēmumos		300	-	-	-
Dividenžu ienākumi		26	20	2,070	1,838
Pamatdarbības peļņa		66,123	68,113	69,179	66,574
Personāla izmaksas	12	(22,211)	(17,382)	(21,497)	(17,197)
Pārējie administratīvie izdevumi	12	(18,498)	(12,915)	(18,160)	(12,863)
Nemateriālo aktīvu un pamatlīdzekļu vērtības nolietojums un norakstīšana	22, 23	(3,132)	(3,322)	(2,283)	(2,470)
Citi pamatdarbības izdevumi	13	(3,908)	(2,197)	(3,688)	(2,005)
Izdevumi uzkrājumiem aizdevumu un pārējo aktīvu vērtības samazinājumam	26	(4,942)	1,560	(13,742)	(1,865)
Peļņa pirms uzņēmumu ienākuma nodokļa		13,432	33,857	9,809	30,174
Uzņēmumu ienākuma nodoklis	14	(11,410)	(404)	(10,398)	-
Pārskata perioda peļņa / (zaudējumi)		2,022	33,453	(589)	30,174
Peļņa / (zaudējumi) attiecināma uz:					
Bankas akcionāriem		2,022	33,453	(589)	30,174
Pārējie visaptverošie ienākumi					
<u>Posteni, kas nākotnē var tikt atzīti peļnā / zaudējumos</u>					
Izmaiņas pārdošanai pieejamu finanšu aktīvu pārvērtēšanas rezervēs	33	511	(10,478)	511	(10,478)
Pārējie visaptverošie ienākumi kopā		511	(10,478)	511	(10,478)
Visaptverošo ienākumu kopējais apjoms		2,533	22,975	(78)	19,696
Visaptverošie ienākumi attiecināmi uz:					
Bankas akcionāriem		2,533	22,975	(78)	19,696

Finanšu pārskatus, kas atspoguļoti no 14. līdz 85. lappusei, ir apstiprinājusi Bankas padome un valde, kuru vārdā to parakstījuši:

Kerli Gabriloviča
Valdes priekšsēdētāja

Jānis Teteris
Valdes loceklis

Erkki Raasuke
Padomes priekšsēdētājs

Rīgā,
2018. gada 16. martā

AS Luminor Bank
Konsolidētais un Bankas gada pārskats par 2017. gadu

Finanšu stāvokļa pārskats

Aktīvi	Pielikums	2017 Koncerns EUR'000	2016 Koncerns EUR'000	2017 Banka EUR'000	2016 Banka EUR'000
Kase un prasības pret centrālajām bankām	15	1,067,214	63,662	1,067,214	63,662
Prasības uz pieprasījumu pret kredītiestādēm	16	34,634	30,093	33,865	29,494
Atvasinātie finanšu instrumenti	21	17,223	51,899	17,223	51,899
Klasificēti kā patiesajā vērtībā novērtētie finanšu aktīvi ar atspoguļojumu peļņā vai zaudējumos:	18	76,308	84,766	76,308	84,766
<i>Parāda vērtspapīri un citi vērtspapīri ar fiksētu ienākumu</i>		76,308	84,766	76,308	84,766
Pārdošanai pieejami finanšu aktīvi	19	2,547	2,483	2,547	2,483
Kredīti un debitoru parādi:		3,443,271	1,927,175	3,455,321	1,843,056
<i>Termiņprasības pret kredītiestādēm</i>	16	70,823	414,497	70,823	414,497
<i>Kredīti</i>	17	3,372,448	1,512,678	3,384,498	1,428,559
Uzkrātie ienākumi un nākamo periodu izdevumi		3,726	3,619	2,145	2,453
leguldījumu īpašumi	24	34,136	36,854	1,021	4,750
Pamatlīdzekļi	23	27,583	28,415	4,174	4,245
Nemateriālie aktīvi	22	1,681	2,085	1,297	1,732
leguldījumi meitas uzņēmumos	20	-	-	60,507	9,102
leguldījumi asociētos uzņēmumos	20	2,987	-	2,687	-
Atliktā nodokļa aktīvi	14	-	8,805	-	8,701
Uzņēmumu ienākuma nodoklis		90	171	-	-
Pārdošanai paredzēti aktīvi		2,656	-	519	-
Pārējie aktīvi	25	24,884	19,220	20,635	8,022
Kopā aktīvi		4,738,940	2,259,247	4,745,463	2,114,365

Finanšu pārskatus, kas atspoguļoti no 14. līdz 85. lappusei, ir apstiprinājusi Bankas padome un valde, kuru vārdā to parakstījuši:

Kerli Gabriloviča
Valdes priekšsēdētāja

Jānis Teteris
Valdes loceklis

Erkki Raasuke
Padomes priekšsēdētājs

Rīgā,
2018. gada 16. martā

AS Luminor Bank
Konsolidētais un Bankas gada pārskats par 2017. gadu

Finanšu stāvokļa pārskats (turpinājums)

Saistības	Pielikums	2017 Koncerns EUR'000	2016 Koncerns EUR'000	2017 Banka EUR'000	2016 Banka EUR'000
Saistības pret centrālajām bankām	27	60,500	60,500	60,500	60,500
Saistības uz pieprasījumu pret kredītiestādēm	28	5,576	2,225	5,576	2,225
Atvasinātie finanšu instrumenti	21	21,269	43,729	21,269	43,729
Amortizētajā iegādes vērtībā vērtētas finanšu saistības:		4,108,051	1,838,547	4,126,470	1,695,432
Termiņsaistības pret kredītiestādēm	28	1,165,227	615,340	1,165,227	465,264
Depozīti un pārējās finanšu saistības	29	2,942,824	1,223,207	2,961,243	1,230,168
Nākamo periodu ienākumi un uzkrātie izdevumi	30	11,777	5,084	11,312	4,898
Atliktā nodokļa saistības	14	-	31	-	-
Uzņēmumu ienākuma nodoklis		1,283	40	1,233	-
Pārējās saistības	31	5,634	6,165	2,513	1,425
Uzkrājumi	32	261	454	228	7,671
Kopā saistības		4,214,351	1,956,775	4,229,101	1,815,880
Kapitāls un rezerves					
Akciju kapitāls	33	191,178	191,178	191,178	191,178
Akciju emisijas uzcenojums		69,713	69,713	69,713	69,713
Rezerves kapitāls	33	464,690	224,118	464,690	224,118
Pārvērtēšanas rezerve	33	666	155	666	155
Uzkrātais rezultāts		(201,658)	(182,692)	(209,885)	(186,679)
Kopā kapitāls attiecināms uz Bankas akcionāriem		524,589	302,472	516,362	298,485
Kopā kapitāls un rezerves		524,589	302,472	516,362	298,485
Kopā saistības, kapitāls un rezerves		4,738,940	2,259,247	4,745,463	2,114,365

Finanšu pārskatus, kas atspoguļoti no 14. līdz 85. lappusei, ir apstiprinājusi Bankas padome un valde, kuru vārdā to parakstījuši:

Kerli Gabriloviča
Valdes priekšsēdētāja

Jānis Teteris
Valdes loceklis

Erkki Raasuke
Padomes priekšsēdētājs

Rīgā,
2018. gada 16. martā

AS Luminor Bank
Konsolidētais un Bankas gada pārskats par 2017. gadu

Kapitāla un rezervju izmaiņu pārskats

Koncerns

	Pamat-kapitāls EUR'000	Akciju emisijas uzcenojums EUR'000	Rezerves kapitāls EUR'000	Pārvērtē-šanas rezerve EUR'000	Uzkrātais rezultāts EUR'000	Kopā EUR'000
2015. gada 31. decembrī	191,178	69,713	224,118	10,633	(216,145)	279,497
Pārskata perioda peļņa Izmaiņas pārvērtēšanas rezervēs	-	-	-	-	33,453	33,453
Kopā visaptverošie ienākumi	-	-	-	(10,478)	-	(10,478)
2016. gada 31. decembrī	191,178	69,713	224,118	155	(182,692)	302,472
Pārskata perioda peļņa Izmaiņas pārvērtēšanas rezervēs	-	-	-	-	2,022	2,022
Kopā visaptverošie ienākumi Rezerves kapitāla palielinājums (skat. 33.piezīmi)	-	-	-	511	-	511
Dividenžu izmaksas Kapitāla palielinājums apvienošanās rezultātā (skat. 2.(z) un 42.piezīmi)	-	-	240,572	-	-	240,572
	-	-	-	-	(30,174)	(30,174)
2017. gada 31. decembrī	191,178	69,713	464,690	666	(201,658)	524,589

Banka

	Pamat-kapitāls EUR'000	Akciju emisijas uzcenojums EUR'000	Rezerves kapitāls EUR'000	Pārvērtē-šanas rezerve EUR'000	Uzkrātais rezultāts EUR'000	Kopā EUR'000
2015. gada 31. decembrī	191,178	69,713	224,118	10,633	(216,853)	278,789
Pārskata perioda peļņa Izmaiņas pārvērtēšanas rezervēs	-	-	-	-	30,174	30,174
Kopā visaptverošie ienākumi	-	-	-	(10,478)	-	(10,478)
2016. gada 31. decembrī	191,178	69,713	224,118	155	(186,679)	298,485
Pārskata perioda zaudējumi Izmaiņas pārvērtēšanas rezervēs	-	-	-	-	(589)	(589)
Kopā visaptverošie ienākumi Rezerves kapitāla palielinājums (skat. 33.piezīmi)	-	-	-	511	-	511
Dividenžu izmaksas Kapitāla palielinājums apvienošanās rezultātā (skat. 2.(z) un 42.piezīmi)	-	-	240,572	-	-	240,572
	-	-	-	-	(30,174)	(30,174)
2017. gada 31. decembrī	191,178	69,713	464,690	666	(209,885)	516,362

AS Luminor Bank
Konsolidētais un Bankas gada pārskats par 2017. gadu

Naudas plūsmas pārskats

	2017 Koncerns EUR'000	2016 Koncerns EUR'000	2017 Banka EUR'000	2016 Banka EUR'000
Naudas plūsma pamatdarbības rezultātā				
Peļņa pirms uzņēmumu ienākuma nodokja un dividendēm	13,432	33,857	9,809	30,174
Nemateriālo aktīvu un pamatlīdzekļu amortizācija/ nolietojums	3,132	3,322	2,283	2,470
Uzkrājumu nedrošiem parādiem un ārpusbilances saistībām pieaugums / (samazinājums)	4,942	(1,402)	4,686	(1,993)
Zaudējumi no vērtspapīru, atvasināto finanšu instrumentu un kredītu pārvērtēšanas	1,233	379	1,233	379
Zaudējumi no ieguldījumu īpašumu pārvērtēšanas	9,996	2,907	578	184
Uzkrājumu ieguldījumiem meitas sabiedrībās pieaugums (Peļņa) / zaudējumi no nemateriālo aktīvu un pamatlīdzekļu pārdošanas	26	217	26	213
Saņemtās dividendes	(26)	(20)	(2,070)	(1,838)
(Peļņa) / zaudējumi no ārvalstu valūtas pārvērtēšanas	(855)	57	(844)	40
Naudas un tās ekvivalentu izmaiņas pamatdarbības rezultātā pirms izmaiņām aktīvos un saistībās	31,880	39,317	24,757	33,669
Kredītu un debitoru parādu (pieaugums) / samazinājums	58,397	15,480	(58,955)	29,614
Prasību pret kredītiestādēm (pieaugums)	(14,663)	-	(14,663)	-
Klasificētu kā patiesajā vērtībā novērtēto finanšu aktīvu ar atspoguļojumu peļņā vai zaudējumos (pieaugums)/samazinājums	8,513	(7,255)	8,513	(7,255)
Saistību pret kredītiestādēm pieaugums / (samazinājums)	17,468	(95,966)	167,782	(95,939)
Uzkrāto ienākumu un nākamo periodu izdevumu (pieaugums) / samazinājums	1,101	(175)	1,304	(161)
Pārējo aktīvu (pieaugums) / samazinājums	11,913	(458)	2,621	7,537
Noguldījumu no klientiem pieaugums / (samazinājums)	(1,296)	3,571	2,641	3,339
Atvasināto finanšu instrumentu pieaugums/ (samazinājums)	10,927	(6,667)	10,927	(6,667)
Uzkrāto izdevumu un nākamo periodu ienākumu pieaugums / (samazinājums)	2,778	(502)	2,654	(498)
Pārējo saistību (samazinājums)	(10,393)	(13,120)	(16,112)	(22,744)
Naudas un tās ekvivalentu (samazinājums) / pieaugums pamatdarbības rezultātā	116,625	(65,775)	131,469	(59,105)
Naudas plūsma ieguldījumu darbības rezultātā				
Pamatlīdzekļu un nemateriālo aktīvu (iegāde)	(695)	(1,728)	(666)	(1,549)
Pamatlīdzekļu un nemateriālo aktīvu pārdošana	46	173	47	174
Līdzdalības daļu saistīto un meitas kompānijā (iegāde)	(460)	-	(45,995)	(2,000)
Līdzdalības daļu saistīto un meitas kompānijā pārdošana leguldījumu īpašumu (iegāde)	-	-	285	-
leguldījumu īpašumu (iegāde)	(10,665)	-	(14)	-
leguldījumu īpašumu pārdošana, neto	31,118	8,634	2,646	1,681
Izmaiņas apvienošanās rezultātā (skat. 42.piezīmi)	299,157	-	345,152	-
Naudas un tās ekvivalentu pieaugums / (samazinājums) ieguldījumu darbības rezultātā	318,501	7,079	301,455	(1,694)
Naudas plūsma finansēšanas darbības rezultātā				
Sanemtās dividendes	26	20	2,070	1,838
Samaksātās dividendes	(30,174)	-	(30,174)	-
Rezerves kapitāla palielinājums	240,572	-	240,572	-
Naudas un tās ekvivalentu pieaugums finansēšanas darbības rezultātā	210,424	20	212,468	1,838
Naudas un tās ekvivalentu neto pieaugums/ (samazinājums)	645,550	(58,676)	645,392	(58,961)
Nauda un tās ekvivalenti pārskata perioda sākumā	506,027	564,760	505,428	564,429
Ārvalstu valūtas pārvērtēšanas ieņēmumi / (zaudējumi)	855	(57)	843	(40)
Nauda un tās ekvivalenti pārskata perioda beigās	1,152,432	506,027	1,151,663	505,428
Sanemto procentu naudas plūsma	61,126	46,820	54,315	42,015
Samaksāto procentu naudas plūsma	9,227	6,147	8,864	5,483

Pielikumi ir šo finanšu pārskatu neatņemama sastāvdaļa

Finanšu pārskatu pielikumi

1. DIBINĀŠANA UN PAMATDARBĪBA

AS Luminor Bank tika dibināta kā Rīgas komercbanka 1989. gada 26. jūnijā. 1991. gada 6. septembrī tā tika reģistrēta Latvijas Republikā kā akciju sabiedrība. Banka un tās meitas uzņēmumi (Koncerns) darbojas banku un finanšu pakalpojumu jomā.

2016. gada 25. augustā DNB Bank ASA, tā brīža Bankas vienīgais akcionārs, un Nordea Bank AB vienojās apvienot savu darbību Igaunijā, Latvijā un Lietuvā, lai izveidotu vadošo neatkarīgo galveno finanšu pakalpojumu sniedzēju Baltijā. Darījuma pabeigšana bija atkarīga no dažādu uzraudzības iestāžu atļauju saņemšanas. Pēc visu attiecīgo atļauju saņemšanas darījuma noslēgums notika 2017. gada 1. oktobrī.

Attiecīgā darījuma ietvaros:

- Bankas (tobrīd AS DNB banka) nosaukums tika mainīts uz AS Luminor Bank;
- par AS Luminor Bank vienīgo akcionāru kļuva Luminor Group AB, kuras akciju vairākums pieder DNB Bank ASA un Nordea Bank AB;
- Nordea Bank AB nodeva AS Luminor Bank Nordea Bank AB Latvijas filiāles aktīvus un saistības, kā arī noteiktu Latvijas komercsabiedrību (cita starpā, Luminor Pensions Latvia IPAS, Luminor Latvijas atklātais pensiju fonds AS un Luminor Līzings SIA) pamatkapitāla daļas (akcijas), kuras piederēja Nordea Bank AB.

2. NOZĪMĀKO UZSKAITES PRINCIPU KOPSAVILKUMS

Šo finanšu pārskatu sagatavošanā pielietoti nozīmīgākie uzskaites principi ir atspoguļoti zemāk:

a) *Finanšu pārskatu sagatavošanā izmantotā valūta*

Finanšu pārskati ir sastādīti tūkstošos euro (EUR tūkst.), ja vien nav norādīts citādi.

b) *Uzskaites pamati*

Finanšu pārskati sagatavoti saskaņā ar Eiropas Savienībā apstiprinātajiem Starptautiskajiem finanšu pārskatu standartiem (SFPS). Finanšu pārskati ir sagatavoti saskaņā ar sākotnējās vērtības uzskaites pamatprincipu, izņemot tos finanšu aktīvus un saistības (pārdošanai pieejamos finanšu aktīvus, zemi, ēkas, un ieguldījuma īpašumus, finanšu aktīvus un saistības patiesajā vērtībā ar pārvērtēšanu peļņā vai zaudējumos, atvasinātos finanšu instrumentus), kas tiek uzskaitīti to patiesajā vērtībā.

Finanšu pārskatu sagatavošana saskaņā ar Eiropas Savienībā apstiprinātajiem SFPS ietver novērtējumu un pieņēmumus, kas ietekmē aktīvu un saistību vērtību un ārpusbilances aktīvus un saistības finanšu pārskatu sastādīšanas datumā, kā arī pārskata periodā atzītos ienākumus un izdevumus. Lai arī novērtējums ir balstīts uz vadībai pieejamo informāciju par notikumiem un darbībām, faktiskie rezultāti var atšķirties no tiem rezultātiem, kas atspoguļoti finanšu pārskatā.

Šie finanšu pārskati sastāv no mātes uzņēmuma AS Luminor Bank un konsolidētajiem pārskatiem.

c) *Konsolidācija*

Konsolidētie finanšu pārskati ietver Koncerna un tā meitas uzņēmumu finanšu pārskatus. Kontrole pār uzņēmumu tiek sasniegta, kad Koncernam ir tiesības uz mainīgu peļjas atdevi no ieguldījuma uzņēmumā un Koncernam ir iespēja ietekmēt šo peļņu, izmantojot savu varu pār uzņēmumu. Koncerns kontrolē uzņēmumu tikai un vienīgi tad, ja Koncernam ir:

- vara pār uzņēmumu (piemēram, spēkā esošas tiesības, kas dod tai spēju vadīt uzņēmumu)
- tiesības uz mainīgu peļjas atdevi no ieguldījuma uzņēmumā
- spēja izmantot savu varu pār uzņēmumu, lai ietekmētu peļjas atdevi no uzņēmuma

Meitas uzņēmumu konsolidācija sākas, kad Koncerns ir ieguvis kontroli pār meitas uzņēmumu, un beidzas, kad Koncerns zaudē kontroli pār meitas uzņēmumu. Meitas uzņēmumu aktīvi, saistības, ienākumi un izdevumi tiek iekļauti konsolidētajos finanšu pārskatos no dienas, kad Koncerns ieguvis kontroli un līdz dienai, kad Koncerns zaudējis kontroli par meitas uzņēmumu.

Peļņa vai zaudējumi un citi visaptverošie ienākumi tiek attiecināti uz Koncerna mātes uzņēmuma kapitāla turētājiem. Ja nepieciešams, meitas uzņēmumu finanšu pārskatos tiek veiktas korekcijas, lai grāmatvedības politika atbilstu Koncerna grāmatvedības politikai. Visi Koncerna uzņēmumu savstarpējie darījumi, aktīvi un saistības, kapitāls, ienākumi, izdevumi un naudas plūsmas no savstarpējiem darījumiem tiek pilnībā izslēgti konsolidācijas gaitā.

Ja Koncerns zaudē kontroli pār meitas uzņēmumu, tas izslēdz saistītos aktīvus (ieskaitot nemateriālo vērtību), saistības, mazākuma līdzdalību un citas pašu kapitāla sastāvdajas, bet jebkura peļņa vai zaudējumi no tā tiek atzīti visaptverošo ienākumu pārskatā. Savukārt atlikušais ieguldījums tiek atzīts tā patiesajā vērtībā.

AS Luminor Bank
Konsolidētais un Bankas gada pārskats par 2017. gadu

Finanšu pārskatu pielikumi (turpinājums)

2. NOZĪMĀKO UZSKAITES PRINCIPU KOPSAVILKUMS (turpinājums)

d) Ienākumu un izdevumu atzīšana

Procentu ienākumi un izdevumi tiek atzīti visaptverošo ienākumu pārskatā par visiem instrumentiem, kuri novērtēti amortizētajā vērtībā, izmantojot efektīvās procentu likmes metodi. Procentu ienākumi ietver arī kupona maksājumus, kas noplēnīti no ieguldījuma vērtspapīriem ar fiksētu ienākumu.

Kad rodas šaubas par aizdevumu atgūšanu, tie tiek dajēji norakstīti līdz to atgūstamajām summām. Procentu ienākumi šiem kredītiem tiek atzīti, balstoties uz efektīvo procentu likmi, kas tika izmantota, diskontējot paredzamās nākotnes naudas plūsmas, lai noteiku kredīta atgūstamo vērtību.

Procentu izdevumos tiek arī iekļautas arī iemaksas Noguldījumu garantiju fondā, Vienotā noregulējuma fondā, kā arī finanšu stabilitātes nodeva, kas tiek atzītas visaptverošo ienākumu pārskatā pēc to faktiskās rašanās.

Komisijas naudas ienākumi un izdevumi tiek atzīti pēc uzkrājumu principa. Komisijas naudas ienākumi un maksas par dažadiem bankas pakalpojumiem, kas tiek sniegti garākā laika periodā, tiek atzīti ienākumos visā šo pakalpojumu sniegšanas periodā. Kredītu izsniegšanas un citi ar aizdevumiem saistītie komisiju ieņēmumi tiek atlīkti un atzīti kā komponente aktīva efektīvajai procentu likmei.

Aizņēmumu izmaksas un komisijas, kas tiek maksātas citām finanšu iestādēm, tiek uzskatītas par darījuma izmaksām un tiek atzītas, izmantojot efektīvās procentu likmes metodi.

Pārējie ienākumi un izdevumi, kas nav procentu un/ vai komisijas ienākumi/ izdevumi, ir ienākumi un izdevumi, kas saistīti ar Koncerna sastāvā esošo nebanku sabiedrību pamatdarbību.

e) Ārvalstu valūtu pārvērtēšana

Darījumi ārvalstu valūtā tiek pārvērtēti eiro pēc darījuma dienā spēkā esošā Eiropas Centrālās bankas noteiktā ārvalstu valūtas maiņas kurga. Nemonetārie posteņi, kas tiek vērtēti to patiesajā vērtībā ārvalstu valūtā, piemēram, ieguldījumi pašu kapitāla instrumentos, tiek pārvērtēti, izmantojot valūtas maiņas likmes attiecīgajā dienā, kad noteikta to patiesā vērtība. Monetārie aktīvi un pasīvi ārvalstu valūtā tiek pārvērtēti eiro pēc perioda beigās spēkā esošā Eiropas Centrālās bankas noteiktā ārvalstu valūtas maiņas kurga. Ārvalstu valūtas maiņas kurga rezultātā iegūtā peļņa vai zaudējumi tiek iekļauti visaptverošo ienākumu pārskatā kā peļņa vai zaudējumi no ārvalstu valūtas pozīciju pārvērtēšanas.

Vieni no Koncerna un Bankas bilanču sagatavošanā visvairāk izmantotajiem Eiropas Centrālās bankas noteiktajiem valūtas maiņas kursiem (ārvalstu valūtas vienības pret 1 EUR) bija šādi:

<u>Pārskata perioda beigu datums</u>	<u>USD</u>
2017. gada 31. decembris	1.19930
2016. gada 31. decembris	1.05410

f) Nodokļi

Ienākuma nodokļus veido par pārskata gadu aprēķinātais uzņēmumu ienākuma un atlīkais ienākuma nodoklis. Uzņēmumu ienākuma nodoklis par pārskata gadu tiek aprēķināts, piemērojot likumā spēkā esošo 15% nodokļa likmi.

Sākot ar 2018. gada 1. janvāri saskaņā ar Latvijas Republikas "Uzņēmumu ienākuma nodokļa likuma" izmaiņām juridiskām personām nebūs jāmaksā ienākuma nodoklis par gūto peļņu. Uzņēmumu ienākuma nodoklis tiek maksāts par sadalīto peļņu un nosacīti sadalīto peļņu. Tādējādi tekošā un atlīktā nodokļa aktīvi un saistības tiek novērtētas, izmantojot nodokļu likmi, kas piemērojama nesadalītajai peļņai. Sākot ar 2018. gada 1. janvāri sadalītajai un nosacīti sadalītajai peļņai tiek piemērota 20 procentu nodokļu likme no bruto summas jeb 20/80 no neto izmaksām. Uzņēmumu ienākuma nodoklis par dividenžu izmaksu tiek atzīts peļņas vai zaudējumu aprēķinā kā izmaksas tajā pārskata periodā, kad atlīctīgās dividendes pasludinātas, savukārt pārējiem nosacītās peļņas objektiem – būdī, kad izmaksas radušās pārskata gada ietvaros.

Līdz 2017. gada 31. decembrim, nemot vērā, ka Banka ir koncerna mātes sabiedrība un sagatavo konsolidēto gada pārskatu saskaņā ar Starptautisko finanšu pārskatu standartu prasībām, Banka un Koncerns izvēlējās piemērot Gada pārskatu un konsolidēto gada pārskatu likuma 13. panta piektās daļas 2.punktu un atzina, un novērtēja atlīktā nodokļa aktīvus un atlīktā nodokļa saistības, kā arī sniedz paskaidrojošo informāciju posteņos "Atlīktā nodokļa aktīvi", "Atlīktā nodokļa saistības" un "Ieņēmumi vai izmaksas no atlīktā nodokļa aktīvu vai saistību atlīkumu izmaiņām" saskaņā ar Starptautisko Grāmatvedības standartu Nr. 12 "Ienākuma nodokļi". Atlīktais nodoklis tiek aprēķināts, piemērojot saistību metodi visām pagaidu starpībām starp aktīvu un saistību vērtībām, kas tika izmantotas nodokļu aprēķiniem, un to vērtību grāmatvedības uzskaitē.

Finanšu pārskatu pielikumi (turpinājums)

2. NOZĪMĀKO UZSKAITES PRINCIPU KOPSAVILKUMS (turpinājums)

f) Nodokļi (turpinājums)

Lai noteiktu atlikta nodokļa aktīvu un saistību apjomu, tika izmantotas nodokļu likmes, kas sagaidāmas periodos, kad attiecīgais aktīvs tiktu izmantots vai saistība nokārtota, pamatojoties uz bilances datumā noteiktajām nodokļu likmēm.

Saskaņā ar Latvijas Republikās normatīvo aktu izmaiņām, kas stājas spēkā no 2018. gada 1. janvāra, 2017. gadā atlikta nodokļa aktīvs un saistības netiek atzītas. Attiecīgi atlikta nodokļa aktīvi, kas aprēķināti un atzīti iepriekšējos pārskata periodos, 2017. gada pārskatā ir reversēti tekošā gada visaptverošo ienākumu pārskatā; kā to nosaka Starptautiskais Grāmatvedības standarts Nr.12, izmaiņas nodokļu likumdošanā ir atspoguļojamas finanšu pārskatā tajā periodā, kurā šīs izmaiņas tika pieņemtas.

Citi nodokļi tiek atzīti citu pamatdarbības izdevumu sastāvā.

g) Nauda un tās ekvivalenti

Naudas plūsmas pārskata mērķiem nauda un tās ekvivalenti ietver kases atlikumus, prasības uz pieprasījumu pret centrālajām bankām un citām kredītiestādēm ar sākotnējo atmaksas termiņu līdz 3 mēnešiem un nebūtisku risku sakarā ar vērtības izmaiņām, kas samazināts par saistībām uz pieprasījumu pret kredītiestādēm.

h) Izsniegtie kredīti un uzkrājumi kredītu vērtības samazinājumam

Prasības pret kredītiestādēm un izsniegtie kredīti tiek uzskaitīti kā aizdevumi un avansi un atspoguļoti amortizētajā vērtībā. Aizdevumi un avansi ir neatvasināti finanšu aktīvi, kuriem ir fiksēti vai nosakāmi maksājumi, un kuri netiek kotēti aktīvā tirgū. Visi aizdevumi un avansi bilancē tiek atzīti, kad nauda tiek izmaksāta aizdevuma ķēmējiem. Šo finanšu pārskatu nolūkiem finanšu nomas debitoru parādi tiek iekļauti izsniegtajos kredītos nebanku klientiem.

Kredītriska uzkrājumi kredītu vērtības samazinājumam tiek veidoti gadījumos, kad Koncernam pienākošos procentu un pamatsummas atmaksa ir apšaubāma. Uzkrājumu summa ir pamatsummas un uzkrāto procentu un atgūstamās summas starpība, respektīvi, sagaidāmās naudas plūsmas patiesā vērtība, ietverot atgūstamās summas no garantijām un nodrošinājuma, kas diskontētas ar sākotnējo vai pašreizējo procentu likmi, ja novirze ir nemateriāla.

Koncerns vispirms izvērtē, vai pastāv objektīvi pierādījumi vērtības samazinājumam atsevišķi katram nozīmīgam kredītam. Kredīti, kuri tiek izvērtēti individuāli, un attiecībā uz kuriem ir jāizveido, vai jāturmīna veidot uzkrājumi vērtības samazinājumam, netiek iekļauti viendabīgās kredītu grupās to vērtības samazinājuma izvērtēšanas mērķiem. Ja Koncerns uzskata, ka nepastāv objektīvi pierādījumi kredīta vērtības samazinājumam, tas tiek iekļauts kredītu grupā ar līdzīgiem kredītriska faktoriem un izvērtēts kopā ar visu attiecīgo kredītu grupu. Lai veiktu kredītu vērtības samazinājuma izvērtēšanu kredītu grupai, kredīti tiek grupēti, pamatojoties uz līdzīgiem kredītriska faktoriem.

Koncerns reizi ceturksnī izvērtē kredītporfeli, lai noteiktu, vai nav radušies zaudējumi aktīvu vērtības samazinājuma rezultātā. Lai noteiktu, vai zaudējumi no vērtības samazināšanās ir jāiekļauj visaptverošo ienākumu pārskatā, Koncerns izvērtē, vai ir pieejami objektīvi pierādījumi, kas norādītu, ka ir iespējama izmērāma novērtēto nākotnes naudas plūsmu samazināšanās no kredītu portfeļa, pirms šādu samazināšanos var identificēt attiecībā uz atsevišķu šī konkrētā kredītporfelē kredītu. Iespējamie zaudējumi tiek novērtēti, pamatojoties uz vēsturisko zaudējumu pieredzi no aktīviem ar līdzīgiem kredītriska faktoriem un nemot vērā pašreizējo ekonomisko vidi, kurā darbojas aizņēmēji. Metodoloģija un pieredze tiek regulāri pārskatīti, lai samazinātu jebkuras atšķirības starp novērtēto zaudējumu apjomu un faktiskajiem zaudējumiem. Tomēr, ir iespējams, ka nākamā gada faktisko notikumu rezultātā, kuri būtu atšķirīgi no pieredzētajiem, varētu būt nepieciešami būtiski attiecīgo aktīvu un saistību bilances vērtības labojumi.

Kad kredīts kļūst neatgūstams, tas tiek norakstīts; vēlāk atgūtās summas tiek iekļautas ienākumu pārskatos.

Uzkrājumi kredītu vērtības samazinājumam tiek veidoti valūtā, kas atbilst attiecīgajam aktīvam, un perioda beigās tiek pārvērtēti pēc Eiropas Centrālās bankas noteiktā kursa. Pārvērtēšanas rezultātā radusies starpība tiek atspoguļota visaptverošo ienākumu pārskatā kā izdevumi uzkrājumu izveidošanai vai ienākumi no atgūtajiem kredītiem (ja tādi bijuši). Starpība, kas rodas, pārvērtējot attiecīgo aktīvu, kuram izveidoti uzkrājumi, tiek atspoguļota kā peļņa vai zaudējumi no ārvalstu valūtu pārvērtēšanas. Uzkrājumi grupās novērtētiem kredītiem tiek veidoti euro.

Finanšu pārskatu pielikumi (turpinājums)

2. NOZĪMĀKO UZSKAITES PRINCIPU KOPSAVILKUMS (turpinājums)

h) Izsniegtie kredīti un uzkrājumi kredītu vērtības samazinājumam (turpinājums)

Individuālie un grupu uzkrājumi

Nozīmīgie kredīti (*material loans*) katrs atsevišķi tiek izvērtēti reizi ceturksnī, vai tiem nav nepieciešams veidot uzkrājumus, ja ir iestājies vismaz viens no zaudējumu notikumiem, piemēram, vienas vai vairāku klienta saistību izpilde kavēta vairāk par 90 dienām (pamatsummas vai procentu), vienas vai vairāku klienta saistību pārstrukturēšana, klientam ir būtiskas finansiālas problēmas vai citas problēmas, kas var radīt būtiskas finansiālas problēmas, klients ir pārkāpis finanšu vienošanās / citas vienošanās, kas ietekmē klienta spēju izpildīt saistības, klientam utt. Ja Koncerns konstatē, ka konkrētajam kredītam nav iestājies zaudējumu notikums, tas tiek iekļauts kredītu grupā ar līdzīgām kredītriska pazīmēm un nepieciešamība pēc uzkrājumiem iespējamu zaudējumu gadījumā tiek vērtēta grupā (izmantojot notikušo, bet vēl nepazīnēto zaudējumu (incurred but not reported – IBNR) pieeju, kuras ietvaros uzkrājumu apjoms ir balstīts uz vēsturisko zaudējumu rādītāju konkrētai grupai un varbūtību, ka tiem var būt zaudējumi).

Nenozīmīgie kredīti (*immaterial loans*) (nozīmīguma slieksnis ir noteikts, nemot vērā saistību apjomu) tiek novērtēti reizi ceturksnī kredītportfeļu līmenī, t.i., hipotekārie kredīti, kredīti pret nekustamā īpašuma ķīlu fiziskām personām, mazi un vidēji kredīti juridiskām personām, kā arī aktīvie līzinga līgumi. Katra portfeļa ietvaros pieejā atšķiras atkarībā no aizdevumu kvalitātes – kavēto dienu skaita un pārstrukturēšanas statusa. Lielākā daļa nenozīmīgo kredītu ir hipotekārie kredīti un kredīti pret nekustamā īpašuma ķīlu fiziskām personām. Kredītiem, kuriem iestājusies saistību neizpilde (kavējums lielāks par 90 dienām), uzkrājumi tiek veidoti, pamatojoties uz informāciju par pārskatītajām nodrošinājumu vērtībām, sagaidāmo nodrošinājuma realizācijas vērtību, novērtētajām ar nodrošinājuma realizāciju saistītajām izmaksām, kā arī pēc nodrošinājuma realizācijas neatgūtās aizdevuma summas iespējamo atgūšanu. Ja kredīta maksājumi nav kavēti, tie tiek kavēti līdz 90 dienām vai kredīts ir pārstrukturēts, uzkrājumi iespējamiem zaudējumiem tiek aprēķināti, balstoties uz vēsturisko un novērtēto pāreju kredīta statusā, kuram iestājusies saistību neizpilde. Uzkrājumi iespējamiem zaudējumiem no kredītiem, kuriem iestājusies saistību neizpilde, tiek klasificēti kā speciālie uzkrājumi, bet uzkrājumi pārstrukturētiem kredītiem un uzkrājumi kredītiem, kuriem nav iestājusies saistību neizpilde, tiek klasificēti grupu uzkrājumi (IBNR). Uzkrājumi pārtraukiem līzinga līgumiem tiek aprēķināti, pamatojoties uz vidējiem faktiskajiem zaudējumiem.

Restrukturizētie kredīti

Ja iespējams, Koncerns un Banka dod priekšroku kredītu restrukturizācijai, nevis ķīlas pārņemšanai. Parasti tas nozīmē aizņēmēja maksājumu grafika koriģēšanu atbilstoši aizņēmēja finansiālajām iespējām (uz laiku samazinot pamatsummas maksājumus, pagarinot atmaksas termiņus) un vienošanos par jauniem kredīta nosacījumiem. Ja klientam ir ilgstošas finansiālas problēmas, tad Koncerns un Banka kopā ar klientu meklē ilgtermiņa risinājumu, ja iespējams (piemēram, termiņa pagarināšana, labprātīga īpašuma pārdošana u.c.). Kad vienošanās par jaunajiem noteikumiem ir panākta un noformēta, kredīts vairs netiek uzskatīts par ienākumus nenesošu, kamēr aizņēmējs ievēro jaunpieņemtos noteikumus un nosacījumus. Šādi kredīti tiek pastāvīgi pārskatīti, lai nodrošinātu visu kritēriju ievērošanu, nākotnes maksājumu saņemšanu un procentu un komisijas maksājumu aprēķināšanu un iekļaušanu pārskatos tāpat kā citiem ienākumus nesošiem kredītiem. Restrukturizētiem kredītiem tiek veikts ikceturkšņa individuāls vai grupu vērtības samazinājuma izvērtējums.

Kā daju no procentu ienākumiem Banka atzīst individuāli vērtēto kredītu uzkrājumu samazinājumu, kurš veidojas no sagaidāmo naudas plūsmu diskontēšanas perioda saīsināšanās.

i) Finanšu aktīvu un saistību atzīšanas pārtraukšana

Finanšu aktīvi

Finanšu aktīva (vai finanšu aktīva daļas vai līdzīgu finanšu aktīvu grupas daļas, ja tāda būtu) atzīšanu pārtrauc, ja:

- vairs nepastāv tiesības saņemt ar šo aktīvu saistīto naudas plūsmu; vai
- Koncerns vai Banka ir nodevis savas tiesības saņemt ar šo aktīvu saistīto naudas plūsmu vai saglabājis tiesības saņemt ar šo aktīvu saistīto naudas plūsmu, bet apņēmies nekavējoties izmaksāt to pilnā apmērā kādai trešajai personai saskaņā ar vienošanos; un
- Koncerns vai Banka vai nu (a) ir nodevis būtībā visus ar aktīvu saistītos riskus un guvumus, vai (b) nav ne nodevis, ne paturējis visus ar aktīvu saistītos riskus un guvumus, bet gan nodevis kontroli pār šo aktīvu.

Kad Koncerns vai Banka ir nodevis savas tiesības saņemt ar šo aktīvu saistīto naudas plūsmu vai ir noslēdzis vienošanos par saņemtās naudas plūsmas izmaksu trešajai personai, un nav ne nodevis, ne paturējis visus ar aktīvu saistītos riskus un guvumus, ne nodevis kontroli pār šo aktīvu, aktīvs tiek atzīts tādā apmērā, kādā ir turpmākā Koncerna vai Bankas līdzdalība aktīvā. Turpmāka līdzdalība, kas izpaužas kā garantija pār nodoto aktīvu, tiek novērtēta zemākajā no aktīvu sākotnējās uzskaites vērtības un maksimālās atlīdzības summas, ko Koncernam vai Bankai pienāktos izmaksāt.

Finanšu pārskatu pielikumi (turpinājums)

2. NOZĪMĀKO UZSKAITES PRINCIPU KOPSAVILKUMS (turpinājums)

i) Finanšu aktīvu un saistību atzīšanas pārtraukšana (turpinājums)

Kad turpmākā līdzdalība pār nodoto aktīvu izpaužas rakstiskas un/ vai iegādātas opcijas veidā (ieskaitot naudā veiktu norēķinu vai līdzīgi), apmērs, kādā tiek veikta turpmākā Koncerna vai Bankas līdzdalība aktīvā, tiek noteikts kā nodotā aktīva vērtība, kādā Koncerns vai Banka to var atpirk, izņemot aktīva, kas tiek vērtēts patiesajā vērtībā, rakstiskas pārdošanas opcijas gadījumā (ieskaitot naudā veiktu norēķinu vai līdzīgi), kad apmērs, kādā tiek veikta turpmākā Koncerna vai Bankas līdzdalība aktīvā, tiek noteikts zemākajā no nodotā aktīva patiesās vērtības un opcijas izmantošanas cenas vērtībā.

Finanšu saistības

Finanšu saistību atzīšana tiek pārtraukta, kad Koncerns vai Banka tiek atbrīvoti no pienākuma pildīt šīs saistības vai tās tiek dzēstas, vai beidzies to termiņš.

Ja esošās finanšu saistības tiek aizvietotas ar citām saistībām pret to pašu aizdevēju uz būtiski citiem nosacījumiem, vai ja esošo saistību nosacījumi tiek būtiski mainīti, šāda aizvietošana vai nosacījumu maiņa tiek uzskaitīta par sākotnējo saistību atzīšanas pārtraukšanu un jaunu saistību atzīšanu, un starpība starp attiecīgajām bilances vērtībām tiek atzīta peļņas vai zaudējumu aprēķinā.

j) Noma

To, vai vienošanās uzskatāma par nomu, vai tā satur nomu, nosaka vienošanās saturs, un tam nepieciešams novērtējums, vai vienošanās izpilde ir atkarīga no konkrētu aktīvu izmantošanas un vai līdz ar vienošanos tiek nodotas aktīva izmantošanas tiesības.

Koncerns un Banka kā līzinga devēji

Aktīvi, kas tiek klasificēti kā noma ar izpirkuma tiesībām, bilancē tiek uzrādīti kā no nomas ar izpirkuma tiesībām izrietošās prasības. Starpība starp bruto no nomas ar izpirkuma tiesībām prasībām un neto no nomas ar izpirkuma tiesībām prasībām ir nenopelnītie procentu ieņēmumi. Procentu ieņēmumi no nomas ar izpirkuma tiesībām tiek sistemātiski sadalīti un uzskaitīti visā nomas līguma periodā. Šī sadalījuma pamatā ir sistēma, kas atspoguļo nemainīgu perioda peļņas procentu attiecībā pret nomas ar izpirkuma tiesībām neto ieguldījumu.

Noma, kuras gadījumā Koncerns nenodod visu ar aktīva īpašumtiesībām saistīto risku un priekšrocības, klasificējama par operatīvo nomu (līzingu). Nosacītā noma tiek atzīta ienākumu veidā to gūšanas periodā.

Aktīvi, kas tiek iznomāti uz nomas bez izpirkuma tiesībām noteikumiem, tiek uzrādīti pamatlīdzekļu sastāvā iegādes vērtībā, atskaitot uzkrāto nolietojumu un vērtības samazinājumu, ja tāds pastāv. Nolietojumu aprēķina pēc lineārās metodes. Pamatlīdzekļu nolietojums tiek aprēķināts līdz tā aplēstajai atlikušajai vērtībai lietderīgās izmantošanas perioda beigās, izmantojot likmes, kas noteiktas līdzīgiem Koncerna un Bankas pamatlīdzekļiem. Ienākumi no nomas bez izpirkuma tiesībām tiek iekļauti visaptverošo ienākumu pārskatā visā nomas līguma laikā, izmantojot lineāro metodi.

Ja pārdošanas darījuma ar atpakaļ saņemšanu nomā rezultātā rodas noma bez izpirkuma tiesībām, un aktīva pārdošanas cena ir lielāka par tā patieso vērtību, šī starpība tiek atzīta visaptverošo ienākumu pārskatā tā perioda laikā, kurā konkrētais aktīvs tiks izmantots.

Koncerns un Banka kā līzinga ķēmēji

Koncerns kā līzinga ķēmējs ir tikai operatīvā līzinga darījumos. Noma, kuras gadījumā līzinga devējs nenodod visu ar aktīva īpašumtiesībām saistīto risku un priekšrocības, klasificējama par operatīvo nomu (līzingu). Operatīvā nomas maksājumi tiek atzīti izmaksās visaptverošo ienākumu pārskatā visā nomas līguma laikā, izmantojot lineāro metodi.

k) Finanšu aktīvi pēc to patiesās vērtības ar atspoguļojumu peļņā vai zaudējumos

Klasificētus kā patiesajā vērtībā vērtētos finanšu aktīvus ar atspoguļojumu peļņā vai zaudējumos, kuri tiek novērtēti pēc patiesās vērtības un kuru izmaiņas tiek atspoguļotas visaptverošo ienākumu pārskatā, vadība sākotnējā atzīšanas brīdī uzskata kā daļu no finanšu aktīviem, kas tiek pārvaldīti un to darbība tiek novērtēta pēc patiesās vērtības.

Finanšu aktīvi pēc patiesās vērtības ar pārvērtēšanu peļņā vai zaudējumos tiek uzskaitīti patiesajā vērtībā, pamatojoties uz kotētām tirgus cenām. Ja nepastāv aktīvs tirgus, finanšu aktīvu pēc patiesās vērtības ar pārvērtēšanu peļņā vai zaudējumos patiesā vērtība tiek noteikta, pamatojoties uz līdzīgu instrumentu tirgus cenām vai izmantojot naudas plūsmas modeļus. Peļņa un zaudējumi no finanšu aktīvu patiesās vērtības izmaiņām tiek iekļauta visaptverošo ienākumu pārskatā.

Finanšu pārskatu pielikumi (turpinājums)

2. NOZĪMĀKO UZSKAITES PRINCIPI KOPSAVILKUMS (turpinājums)

k) Finanšu aktīvi pēc to patiesās vērtības ar atspoguļojumu peļņā vai zaudējumos (turpinājums)

Procenti, kas nopelnīti laikā, kamēr finanšu aktīvi pēc patiesās vērtības ar pārvērtēšanu peļņā vai zaudējumos ir bijuši īpašumā, tiek atzīti kā procentu ienāmumi.

Visi ieguldījumu vērtspapīru iegādes un pārdošanas darījumi tiek atzīti norēķinu dienā.

l) Pārdošanai pieejami finanšu aktīvi

Pārdošanai pieejamajos finanšu aktīvos tiek iekļauti ieguldījumi vērtspapīros, ieguldījumi vērtspapīros, klasificēti kā pārdošanai pieejami finanšu aktīvi, ir tādi, kas netiek klasificēti kā tirdzniecības nolūkā turēti, nedz arī patiesajā vērtībā ar atspoguļojumu peļņā vai zaudējumos.

Pārdošanai pieejami finanšu aktīvi pēc sākotnējās atzīšanas tiek uzskaitīti to patiesajā vērtībā. Patiesās vērtības pārvērtēšanas rezultāts tiek atspoguļots pārējos visaptverošos ienākumos un rezervē kā pārdošanai pieejamo vērtspapīru patiesās vērtības pārvērtēšanas rezerve līdz to atsavināšanas brīdim. Ja pārdošanai pieejamo finanšu aktīvu vērtība ir samazinājusies, uzkrātā pārvērtēšanas peļņa vai zaudējumi, kas iepriekš tika atzīti visaptverošo ienākumu pārskatā, tiek iekļauti peļņā vai zaudējumos.

m) Meitas uzņēmumi

Bankas nekonsolidētajos finanšu pārskatos līdzdalība meitas uzņēmumu pamatkapitālā tiek uzskaitīta pēc izmaksu metodes.

Ienākumos no līdzdalības Banka atzīst tikai dividendes, kas saņemtas no meitas uzņēmumu peļņas, kas gūta pēc to iegādes.

Meitas uzņēmumu iegāde tiek uzskaitīta, izmantojot iegādes metodi. Iegādes cena tiek vērtēta pēc atdoto aktīvu patiesās vērtības, plus izmaksas, kas tieši saistītas ar iegādi. Nopirkta meitas uzņēmuma neto aktīvu patiesās vērtības pārsniegums pār iegādes cenu tiek grāmatots kā uzņēmuma nemateriālā vērtība.

Ja pastāv objektīvi pierādījumi tam, ka radušies zaudējumi no ieguldījumiem meitas uzņēmumos, kas bilancē tiek uzskaitīti pēc izmaksu vērtības, no kurās atskaitīts uzkrāto nolietojums, zaudējumu summa tiek vērtēta kā starpība starp aktīva posteņa bilances vērtību un aktīva pašreizējo vērtību. Aktīva posteņa bilances vērtību samazina vai nu tiešā veidā vai ar uzkrājumu konta starpniecību. Zaudējumu summu atzīst visaptverošo ienākumu pārskatā.

n) Pamatlīdzekļi

Zeme un ēkas tiek atspoguļoti to patiesajā vērtībā, atskaitot uzkrāto nolietojumu un vērtības samazinājumu, ja tāds pastāv. Iekārtas un pārējie aktīvi tiek uzskaitīti to iegādes vērtībā, atskaitot uzkrāto nolietojumu un vērtības samazinājumu, ja tāds pastāv.

Ja aktīva uzskaites vērtība ir lielāka par aprēķināto atgūstamo summu, tas tiek nekavējoties norakstīts atgūstamās summas vērtībā.

Nolietojums tiek aprēķināts, izmantojot lineāro metodi, lai norakstītu katru aktīva izmaksas vai pārrēķina summu tā atlikušajā vērtībā aktīva aprēķinātā dzīves cikla laikā. Tieki izmantotas šādas nolietojuma likmes:

<u>Kategorija</u>	<u>Gada likme</u>
Ēkas	1% - 2%
Būves daļas	2% - 6%
Inženierīkli un iekārtas	4%
Biroja aprīkojums	10% - 20%
Datoru tīkli un iekārtas	20% - 25%
Transportlīdzekļi	20%

Uzturēšanas un remonta izdevumi tiek atspoguļoti visaptverošo ienākumu pārskatā pēc faktiskās rašanās. Aktīvu atlikuši vērtība un dzīves cikls tiek pārskatīts un vajadzības gadījumā koriģēts katrā bilances sastādīšanas datumā.

Nomas objektu uzlabojumi tiek kapitalizēti un amortizēti vai nu to dzīves cikla, vai atlikušā nomas līguma perioda laikā atkarībā no tā, kurš ir ūsāks, uz lineāras bāzes.

Finanšu pārskatu pielikumi (turpinājums)

2. NOZĪMĀKO UZSKAITES PRINCIPU KOPSAVILKUMS (turpinājums)

n) Pamatlīdzekji (turpinājums)

Pārvērtēšanas rezerve

Zemes un ēku patiesā vērtība tiek noteikta, balstoties uz tirgus rādītājiem un izmantojot novērtējumu, ko parasti veic profesionāls vērtētājs. Iekārtu un aprīkojuma patiesā vērtība nozīmē tā tirgus vērtību, kas noteikta ar novērtējuma palīdzību.

Vērtēšanas biežums atkarīgs no pārvērtējamā nekustamā īpašuma, iekārtu un aprīkojuma postenī patiesās vērtības izmaiņām. Ja pārvērtētā aktīva patiesā vērtība būtiski atšķiras no tā bilances vērtības, nepieciešams izdarīt papildu pārvērtēšanu.

Ja tiek pārvērtēts nekustamā īpašuma, iekārtu un aprīkojuma postenis, nepieciešams pārvērtēt visu nekustamā īpašuma, iekārtu un aprīkojuma sadaļu, pie kuras šis aktīvs pieder.

Pārvērtēšanas rezultātā radies pamatlīdzekļu vērtības pieaugums tiek uzrādīts pārējos visaptverošajos ienākumos un aktīvu pārvērtēšanas rezervē kapitāla un rezervju sastāvā. Gadījumos, kad šāds pieaugums atceļ iepriekšēju pārvērtēšanas samazinājumu, kas atzīts peļņā vai zaudējumos, šis pieaugums tiek atzīts peļņā vai zaudējumos. Pārvērtēšanas rezultātā radies pamatlīdzekļu vērtības samazinājums tiek uzrādīts visaptverošo ienākumu pārskatā, izņemot, ja šāds pieaugums atceļ iepriekšējo pārvērtēšanas pieaugumu, kas atzīts rezervēs, tādā gadījumā šis pieaugums tiek atzīts pārējos visaptverošajos ienākumos.

Veicot norakstīšanu, uz konkrēto pamatlīdzekli attiecināmā pārvērtēšanas rezerve tiek pārcelta uz uzkrāto rezultātu.

o) Ieguldījumu īpašumi

Ieguldījuma īpašumi ir īpašumi (zeme un/ vai ēkas), kas tiek turēti nomas ieņēmumu vai ieguldījuma vērtības pieauguma nolūkos, nevis:

- izmantošanai ražošanas, preču piegādes vai pakalpojumu sniegšanas nolūkos, administrācijas vajadzībām; vai
- pārdošanai ikdienas uzņēmējdarbības ietvaros.

Ieguldījumu īpašumi tiek sākotnēji grāmatoti to iegādes vērtībā, ieskaitot darījuma izdevumus. Uzskaites vērtība ietver izdevumus par esošā investīciju īpašuma daļas aizstāšanu izdevumu rašanās brīdī, ja tiek ievēroti grāmatošanas kritēriji, un neietver ieguldījumu īpašuma ikdienas apkopes izdevumus. Pēc sākotnējās iegrāmatošanas ieguldījumu īpašumi tiek grāmatoti to patiesajā vērtībā, kas atspoguļo tirgus situāciju pārskata datumā. Peļņa vai zaudējumi no ieguldījumu īpašumu patiesās vērtības izmaiņām tiek iekļauti to rašanās perioda visaptverošo ienākumu pārskatā.

Ieguldījumu īpašumi tiek izslēgti no uzskaites pēc tam, kad tie tiek nodoti tālāk (pārdoti) vai kad ieguldījumu īpašums vairs netiek izmantots un no tā pārdošanas nav gaidāms nekāds ekonomisks labums nākotnē. Starpība starp tūrajiem pārdošanas ienākumiem un aktīva uzskaites vērtību tiek uzskaitīta visaptverošo ienākumu pārskatā par izslēgšanas periodu.

Pāreja no vai uz ieguldījumu īpašumiem notiek tikai tad, ja notiek izmantošanas izmaiņas. Pārejai no ieguldījumu īpašuma uz īpašnieka īpašumu turpmākās grāmatošanas izmaksas ir patiesā vērtība izmantošanas maiņas datumā. Ja īpašnieka īpašums kļūst par ieguldījumu īpašumu, Koncerns uzskaita šādu īpašumu saskaņā ar savu politiku attiecībā uz īpašumiem, iekārtām un aprīkojumu līdz datumam, kad notikusi izmantošanas maiņa.

p) Nemateriālie aktīvi

Legūtās datorprogrammu licences tiek atzītas kā nemateriālie aktīvi pēc to pašizmaksas, ieskaitot pirkšanas cenu un izmaksas, kas saistītas ar datorprogrammu sagatavošanu to paredzētajai izmantošanai. Nemateriālie aktīvi tiek amortizēti visā to lietderīgās izmantošanas laikā, nepārsniedzot 5 gadus.

q) Atvasinātie finanšu instrumenti

Atvasinātie finanšu instrumenti, tajā skaitā valūtas maiņas līgumi un procentu likmju mijmaiņas un opcijas līgumi, preču mijmaiņas darījumi sākotnēji tiek atzīti to iegādes vērtībā un turpmāk tiek pārvērtēti to patiesajā vērtībā. Atvasinātie finanšu instrumenti tiek pārvērtēti ne retāk kā reizi mēnesī. Patiesā vērtība tiek noteikta pēc kotētām tirgus cenām un diskontētās naudas plūsmas modeļiem. Visi atvasinātie finanšu instrumenti tiek atspoguļoti, kā aktīvi, ja to patiesā vērtība ir pozitīva, un kā saistības, ja to patiesā vērtība ir negatīva.

Izmaiņas patiesajā vērtībā tiek iekļautas visaptverošo ienākumu pārskatā.

Atvasināto finanšu instrumentu pamatsummas tiek atzītas Bankas ārpusbilances kontos.

AS Luminor Bank
Konsolidētais un Bankas gada pārskats par 2017. gadu

Finanšu pārskatu pielikumi (turpinājums)

2. NOZĪMĀKO UZSKAITES PRINCIPU KOPSAVILKUMS (turpinājums)

r) Finanšu saistības, kas atspoguļotas amortizētajā iegādes vērtībā

Finanšu saistības, kas atspoguļotas amortizētajā iegādes vērtībā, ietver galvenokārt saistības pret kredītiem un klientiem. Tās tiek sākotnēji atzītas iegādes vērtībā, kas ir to izveides ienēmumi (saņemtās atlīdzības patiesā vērtība), atskaitot darījuma izmaksas. Finanšu saistības pēc tam tiek atspoguļotas amortizētajā iegādes vērtībā un jebkura starpība starp saņemto vērtību un dzēšanas vērtību tiek atzīta visaptverošo ienākumu pārskatā aizņēmumu periodā, izmantojot efektīvās procentu likmes aprēķināšanas metodi.

s) Ārpusbilances posteņi

Ikdienas uzņēmējdarbībā Koncerns un Banka ir iesaistīti ārpusbilances finanšu darījumos, kas saistīti ar kredītu piešķiršanu, galvojumu izsniegšanu un kredītvēstuļu noformēšanu. Šie finanšu darījumi tiek atspoguļoti finanšu pārskatos resursu piešķiršanas brīdī vai kad tiek saņemtas vai izmaksātas attiecīgās komisijas maksas.

t) Finanšu aktīvu un saistību patiesā vērtība

Patiessā vērtība ir cena, kuru var saņemt par aktīva pārdošanu vai samaksāt par saistības nodošanu parasta darījuma ietvaros starp tirgus dalībniekiem, patiesās vērtības noteikšanas datumā. Patiesās vērtības noteikšana baltās uz pieņēmumu, ka aktīva pārdošanas vai saistības nodošanas darījums notiek:

- Aktīva vai saistību pamata tirgū, vai
- ja tāda nav, visizdevīgākajā aktīva vai saistību tirgū.

Patiessā vērtības noteikšanā izmantotie pieņēmumi vairāk aprakstīti piezīmēs 2 (y) un 37.

u) Finanšu aktīvu un finanšu saistību savstarpējais ieskaitis

Finanšu aktīvi un saistības tiek savstarpējī ieskaitīti un bilancē uzrādīti neto vērtībā gadījumos, ja pastāv juridiskas tiesības veikt šo posteņu ieskaitu vai posteņi tiks dzēsti to neto vērtībā, vai arī aktīvi tiks dzēsti un saistības nokārtotas vienlaicīgi.

v) Uzkrājumi

Uzkrājumi tiek atzīti, kad Koncernam un Bankai ir pašreizējas juridiskas vai konstruktīvas saistības iepriekšējo notikumu rezultātā, un ir iespējams, ka būs nepieciešama uzņēmuma resursu samazināšana šo saistību segšanai un var tikt aprēķināta ticama saistību vērtība. Šie uzkrājumi attiecas uz izdotajām garantijām, citiem ārpusbilances posteņiem un likuma noteiktām rezervēm. Uzkrājumi tiek novērtēti izmantojot vadības vērtējumus un pieņēmumus, piemēram, resursu aizplūšanas varbūtība, resursu atgūšanas varbūtība no saistībiem avotiem, ieskaitot nodrošinājumu vai apdrošināšanas līgumus, un šādu aizplūšanas vai atgūšanas summas un laiku.

w) Finanšu garantijas

Koncerns izdotās garantijas sākotnēji vērtē to patiesajā vērtībā, kas parasti ir vienāda ar saņemtām komisijas naudām par garantijas izsniegšanu. Šī summa pēc tam tiek norakstīta pēc lineārās metodes garantijas termiņa laikā. Bilances datumā izsniegtās garantijas tiek vērtētas augstākajā no (i) neamortizētās vērtības un (ii) labākās izdevumu aplēses, kas būtu nepieciešami, lai nokārtotu iespējamās saistības bilances datumā.

x) Uzticības operācijas

Privātpersonu, uzticības (*trust*) organizāciju un citu institūciju naudas līdzekļi, kurus Koncerns un Banka pārvalda vai glabā to uzdevumā, netiek uzskaitīti par Koncerna un Bankas aktīviem un tādēļ nav iekļauti bilancē.

AS Luminor Bank
Konsolidētais un Bankas gada pārskats par 2017. gadu

Finanšu pārskatu pielikumi (turpinājums)

2. NOZĪMĀKO UZSKAITES PRINCIPU KOPSAVILKUMS (turpinājums)

y) Būtiskas grāmatvedības aplēses un pieņemumi

Koncerns izmanto aplēses un pieņemumus, kas ietekmē atzīto aktīvu un saistību novērtējumu nākamajā finanšu gadā. Aplēses un pieņemumi tiek regulāri izvērtēti, un tie ir balstīti uz vēsturisko pieredzi un citiem faktoriem, tai skaitā paredzamajiem nākotnes notikumiem, kuri tiek uzskatīti par iespējamiem konkrētajos apstākjos. Šādas aplēses un pieņemumi ir aprakstīti turpmāk:

• Zaudējumi no kredītu vērtības samazināšanās:

Koncerns regulāri pārskata savu kredītportfeli, lai novērtētu zaudējumus, kā aprakstīts piezīmē 2(h).

2017. gadā Koncerns pārskatīja uzkrājumu veidošanas pieeju kredītiem, lai novērstu būtiskākās pieejas atšķirības apvienotajā bankā. Tomēr, tā kā uzkrājumu veidošanas pieejas bija līdzīgas, būtiskas izmaiņas netika veiktas. Uzkrājumu likmes grupās vērtētiem kredītiem, kas kavēti vairāk nekā 90 dienas, tiek pārskatītas ne retāk kā reizi gadā.

Lai novērtētu uzkrājumu līmeni hipotekārajiem kredītiem un kredītiem pret nekustamā īpašuma nodrošinājumu fiziskām personām, Koncerns un Banka veica individuālu un statistisku nekustamā īpašuma nodrošinājumu pārvērtēšanu, kā arī pārskatīja uzkrājumu aprēķinos izmantotos pieņemumus (piemēram, sagaidāmā atgūstamā summa no nenodrošinātās daļas pēc nodrošinājuma realizācijas un pārstrukturēto kredītu novērtētā pāreja kredīta statusā, kuram iestājusies saistību neizpilde). Šo darbību rezultātā uzkrājumu apmērs samazinājās par EUR 2,200 tūkst., pārsvarā nekustamā īpašuma nodrošinājumu statistiskās pārvērtēšanas rezultātā.

Būtiskākās izmaiņas ir veiktas 2018. gadā saistībā ar uzkrājumu veidošanas pieejas un metodoloģijas ieviešanu saskaņā ar starptautisko finanšu pārskatu standartu Nr. 9. Standarta ieviešana vairāk aprakstīta 3.piezīmē.

• Pārnestie (nākamo periodu) aktīvi un saistības:

Saskaņā ar Latvijas Republikās normatīvo aktu izmaiņām, kas stājas spēkā no 2018. gada 1. janvāra, 2017. gadā atlīta nodokļa aktīvs un saistības netiek atzītas. Attiecīgi atlīktā nodokļa aktīvi, kas aprēķināti un atzīti iepriekšējos pārskata periodos, 2017. gada pārskatā ir reversēti tekošā gada peļņas vai zaudējumu aprēķinā vai rezervēs, atkarībā no tā, vai sākotnēji atlīktā nodokļa saistības vai aktīvi tika atzīti caur peļņas vai zaudējumu aprēķinu vai rezervēm; kā to nosaka Starptautiskais Grāmatvedības Standarts, izmaiņas nodokļu likumdošanā ir atspoguļojamas finanšu pārskatā tajā periodā, kurā šīs izmaiņas tika pieņemtas.

• Patiesā vērtība:

Ja finanšu pozīcijas pārskatā reģistrēto finanšu aktīvu un finanšu pasīvu patieso vērtību nav iespējams atvasināt no aktīvā tirgus, tā tiek noteikta, pielietojot dažadas novērtēšanas tehnikas, starp kurām ir matemātisku modeļu izmantošana. Šiem modeļiem izmantojamie dati pēc iespējas tiek iegūti no pieejamajiem tirgus datiem, bet, ja tādi nav pieejami, ir nepieciešams vērtējums, lai noteiktu patieso vērtību. Vērtējums ietver likviditātes apsvērumus un modeļu datus. Finanšu instrumentu novērtēšana sīkāk ir raksturota 37. piezīmē.

Nosakot Visa Inc. C klases priviliģēto akciju patieso vērtību 2017. gada 31. decembrī, tika lietoti sekojoši pieņemumi:

- Vidējā Visa Inc. akciju cena 2017. gadā;
- A klases parasto akciju konversijas koeficients 13.893 (2016. gada 31. decembrī: 13.952);
- Likviditātes diskonts 30%.

Uz gada beigām patiesā vērtība tika noteikta USD 2.8 miljoni (2016. gada 31. decembrī: USD 2.4 miljoni).

• Līdzdalības meitas sabiedrību pamatkapitālā vērtības samazināšanās:

Ieguldījumi meitas sabiedrībās Bankas atsevišķajos finanšu pārskatos ir uzrādīti pašizmaksā. Banka regulāri salīdzina ieguldījuma pašizmaksu ar meitas sabiedrības neto aktīvu uzskaites vērtību, lai pārliecinātos, vai nepastāv norādes uz vērtības samazinājumu. Konstatējot norādes uz vērtības samazinājumu, tiek aprēķināta ieguldījuma atgūstamā summa, izmantojot meitas sabiedrības diskontētas aplēstās nākotnes brīvās naudas plūsmas pašu kapitālam. Nākotnes naudas plūsmu pamatā ir meitas sabiedrības sagatavoti budžeti un projekcijas, kuru ticamība tiek novērtēta. Diskonta likme ir vienāda ar nepieciešamo pašu kapitāla atdeves likmi. Zaudējumus no vērtības samazināšanās uzrāda tad, ka līdzdalības meitas sabiedrības kapitālā vērtības samazinājums ir būtisks un ilgstošs.

Galvenie pieņemumi, kas lietoti aprēķinos un to jutīgums pret izmaiņām pieņemumos

Vadība uzskata, ka 2017. gada 31. decembrī ieguldījumu vērtības samazinājuma pazīmes pastāv SIA Salvus, SIA Salvus 3 un SIA Salvus 4 meitas sabiedrībās.

Finanšu pārskatu pielikumi (turpinājums)

2. NOZĪMĀKO UZSKAITES PRINCIPU KOPSAVILKUMS (turpinājums)

y) Būtiskas grāmatvedības aplēses un pieņēmumi (turpinājums)

SIA Salvus, SIA Salvus 3 un SIA Salvus 4 meitas sabiedrību naudas plūsmas ir visjūtīgākās uz šādiem pieņēmumiem:

Bruto peļņa - bruto peļņas ienesīgums ir balstīts uz vidējām vērtībām, kas sasniegtais iepriekšējos periodos. Bruto peļņas ienesīgums ir samazinājies budžeta periodā, jo portfeļa likviditāte samazinās, pieņemot, ka likvidākie aktīvi tiks atsavināti pirmie.

Diskonta likmes - diskonta koeficients 10% ir piemērots pašu kapitāla brīvās naudas plūsmas prognozē vērtības samazināšanās pārbaudei.

Naudas plūsmas perioda prognozes – vadības naudas plūsmas prognozes līdz 2020. gada beigām tika izmantotas aprēķinos. Īpašumu ieguldījumu portfeļa dzīves cikls ir noteikts, pamatojoties uz vēsturiskiem pārdošanas apjomiem, tādējādi, balstoties uz pamatojotiem faktiem.

Vērtības samazinājums ir identificēts meitas sabiedrībām 2017. un 2016. gadā (skat. 20. piezīmi).

- leguldījumu īpašumi:
leguldījumu īpašumi sākotnēji tiek novērtēti to izmaksu vērtībā, iekļaujot tajā attiecīgā darījuma izmaksas. Pēc sākotnējās atzīšanas ieguldījumu īpašumi tiek novērtēti to patiesajā vērtībā, kas atspoguļo tirgus stāvokli bilances datumā. leguldījumu īpašumu vērtēšanas tehnika ir balstīta uz tirgus datu salīdzināšanas metodi, ienākumu tiešās kapitalizācijas metodi un diskontētās naudas plūsma metodi (DCF). Detalizētāku informāciju par patiesās vērtības noteikšanu ieguldījumu īpašumiem skatīt 37. piezīmē.

z) Apvienošanās ar Nordea uzskaitē

Apvienošanās ar Nordea ietvaros (skatīt 42. piezīmi) tika izvērtēti šī darījuma uzskaitēi piemērojamie grāmatvedības principi.

Kontrole saskaņā ar SFPS Nr. 10

Ieguldītājs kontrolē ieguldījumu saņēmēju, ja tas ir pakļauts mainīgiem ieņēmumiem vai tam ir tiesības uz mainīgiem ieņēmumiem no tā iesaistīšanās darbībās ar ieguldījumu saņēmēju un tas var ietekmēt šos ieņēmumus, izmantojot savu ietekmi pār ieguldījumu saņēmēju (SFPS Nr. 10 6. punkts). Tādējādi ieguldītājs kontrolē ieguldījumu saņēmēju tikai un vienīgi tad, ja pastāv visi turpmāk minētie nosacījumi:

- a) ieguldītājam ir ietekme pār ieguldījumu saņēmēju;
- b) ieguldītājs ir pakļauts mainīgiem ieņēmumiem vai tam ir tiesības uz mainīgiem ieņēmumiem no tā iesaistīšanās darbībās ar ieguldījumu saņēmēju; un
- c) ieguldītājs var izmantot savu ietekmi pār ieguldījumu saņēmēju, lai ietekmētu ieguldītāja ieņēmumu summu (SFPS Nr. 10 7. punkts).

Kopīga kontrole saskaņā ar SFPS Nr. 11

Luminor tika izveidota saskaņā ar DNB un Nordea vienošanos, kas paredzēja kopīgu lēmumu pieņemšanu par Luminor darbību un kopīgu kontroli pār to. Akcionāriem ir vienādas balsstiesības, un visus lēmums par nozīmīgām darbībām pieņem valde. Katrs akcionārs ieceļ divus valdes locekļus un, kopīgi vienojoties, ieceļ neatkarīgu valdes priekšsēdētāju. Nav nekādu citu faktoru, kas norādītu, ka vienam no ieguldītājiem būtu ietekme pār ieguldījumu saņēmēju, kā noteikts SFPS Nr. 10. Bankas vadība ir izvērtējusi un noteikusi, ka lēmumu pieņemšanas noteikumi un procedūras, par kurām abi akcionāri savstarpēji vienojušies, atbilst SFPS Nr. 11 minētajiem kopīgas struktūras kritérijiem:

- a) puses saista savstarpēja vienošanās;
- b) saskaņā ar vienošanos divas vai vairākas šādas puses kopīgi kontrole struktūru (SFPS Nr. 11 5. punkts).

Kopīga kontrole ir vienošanās dokumentā noteikta kontroles savstarpēja dalīšana saistībā ar struktūru, kas pastāv tikai tad, ja, pieņemot lēmumus par nozīmīgām darbībām, nepieciešama kontroli savstarpēji dalošo pušu vienprātīga piekrišana (SFPS Nr. 11 7. punkts)

Tika secināts, ka abām pusēm (DNB un Nordea) ir kopīga kontrole pār struktūru. Tāpat tika secināts, ka kopīga kontrole pastāv, jo lēmumiem par nozīmīgām darbībām nepieciešama to pušu vienprātīga piekrišana, kas kopīgi kontrole struktūru.

Ja kopīgas struktūras izveides procesā nav identificējams neviens iegūstošais uzņēmējs, SFPS Nr. 3 "Uzņēmējdarbības apvienošana" pamatnostādnes nav piemērojams, jo SFPS Nr. 3 2. punktā a) apakšpunktā īpaši norādīts, ka šī standarta prasības neattiecas uz "kopīgu struktūru izveides uzskaiti pašas šādas kopīgas struktūras finanšu pārskatā". Tādējādi Banka izvēlējās šo darījumu uzskaitīt saskaņā ar vispārējiem SGS Nr. 8 10. – 12. punktā sniegtajām principiem, proti, izmantojot aktīvu un saistību uzskaites vērtības. Sīkāka informācija par

AS Luminor Bank
Konsolidētais un Bankas gada pārskats par 2017. gadu

Finanšu pārskatu pielikumi (turpinājums)

uzskaites politiku sniegtā sadaļā "Kopīgi kontrolētu uzņēmumu apvienošana un interešu saplūšanas metodes izmantošana".

2. NOZĪMĀKO UZSKAITES PRINCIPU KOPSAVILKUMS (turpinājums)

z) Apvienošanās ar Nordea uzskaitē (turpinājums)

Sīkāka informācija par apvienošanu sniegtā 42. piezīmē.

Grāmatvedības politiku saskanošana starp DNB un Nordea

Tika izskaitītas abu apvienoto uzņēmumu grāmatvedības politikas, un netika konstatētās nekās būtiskas piemēroto grāmatvedības principu atšķirības.

Kopīgi kontrolētu uzņēmumu apvienošana un interešu saplūšanas metodes izmantošana (skatīt 42. piezīmi)

Kopīgi kontrolētu uzņēmumu uzņēmējdarbības apvienošana ir darījums, kura rezultātā kontrolējošās puses gan pirms, gan pēc uzņēmējdarbības apvienošanas ir vienas un tās pašas un šī kontrole nav pārejoša. SFPS Nr. 3 "Uzņēmējdarbības apvienošana" netiek piemērots kopīgi kontrolētu uzņēmumu uzņēmējdarbības apvienošanai, līdz ar to šāda uzņēmējdarbības apvienošana tiek uzskaitīta, izmantojot interešu saplūšanas metodi.

Saskaņā ar interešu saplūšanas metodi apvienoto uzņēmumu aktīvi un saistības tiek uzrādītas to uzskaites vērtībā. Lai atspoguļotu aktīvus un saistības to patiesajā vērtībā vai atzītu jebkādus jaunus aktīvus un saistības, apvienošanas datumā netiek veiktas nekādas korekcijas, kā tas tiktū darīts saskaņā ar iegādes metodi. Uzņēmējdarbības apvienošanā netiek atzīta nekāda "jauna" nemateriālā vērtība. Vienīgā nemateriālā vērtība, kas tiek atzīta, ir nemateriālā vērtība, kas jau ir bijusi atzīta jebkura no apvienošanā iesaistītā uzņēmuma uzskaitē. Jebkāda starpība starp samaksāto/nodoto atlīdzību vai ieguldījumu vērtību un "iegādāto" pašu kapitālu tiek uzrādīta pašu kapitāla sastāvā.

aa) Darbības turpināšanas princips

Koncerna un Bankas vadība ir pilnībā pārliecināta par stabili un balansētu darbību nākotnē; saskaņā ar šo finanšu pārskati ir sagatavoti atbilstoši darbības turpināšanas principam. 43.piezīme sniedz detalizētāku informāciju par Koncerna un Bankas turpmāko darbību nākotnē, kas ir saskaņā ar vadības pārliecību par darbības turpināšanu, jo Banka turpinās tās darbību Latvijas tirgū kā filiāle, un norādītā pārstrukturizācija ir tikai tiesiskās formas maiņa.

3. JAUNU UN/ VAI GROZĪTU SFPS UN STARPTAUTISKO FINANŠU PĀRSKATU INTERPRETĀCIJAS KOMITEJAS (SFPIK) INTERPRETĀCIJU PIEMĒROŠANA

Jaunu un/vai grozītu starptautisko finanšu pārskatu standartu (SFPS) un Starptautisko finanšu pārskatu Interpretācijas komitejas (SFPIK) interpretāciju piemērošana

Piemērotās grāmatvedības politikas atbilst iepriekšējā finanšu gada politikām, izņemot šādus grozītus SFPS, kurus Koncerns vai Banka pieņēmusi, sākot ar 2017. gada 1. janvāri:

Grozījumi SGS Nr. 7 "Naudas plūsmas pārskats": Informācijas atklāšana

Grozījumu mērķis ir nodrošināt tādas informācijas sniegšanu, kas jautu finanšu pārskatu lietotājiem izvērtēt izmaiņas Koncerna un Bankas saistībās, kas izriet no finansēšanas darbības, tajā skaitā gan izmaiņas, kas izriet no naudas plūsmām, gan izmaiņas, kas nav saistītas ar naudas līdzekļiem. Grozījumi nosaka, ka viens no veidiem, kā izpildīt šādu informācijas atklāšanas prasību, ir finanšu stāvokļa pārskatā saskaitot to saistību sākuma un beigu atlīkumus, kas izriet no finansēšanas darbības, tajā skaitā atspoguļojot izmaiņas, kas izriet no finansēšanas darbības naudas plūsmām, izmaiņas, ko radījusi kontroles zaudēšana pār meitas sabiedrībām vai citām sabiedrībām, ārvalstu valūtu kursu izmaiņu ietekmi, patiesās vērtības izmaiņas un citas izmaiņas. Šie grozījumi Koncernam nav piemērojami.

Grozījumi SGS Nr. 12 "Ienākuma nodokļi": Atlikta nodokļa aktīva atzīšana par neizmantotiem nodokļu zaudējumiem

Šo grozījumu mērķis ir paskaidrot, kā uzskaitīt atlikta nodokļa aktīvu par neizmantotiem nodokļu zaudējumiem, lai novērstu SGS Nr. 12 "Ienākuma nodokļi" piemērošanas dažādību praksē. Konkrēti jautājumi, kas praksē tikuši risināti dažādi, saistīs ar atskaitāmo pagaidu starpību patiesās vērtības samazināšanās gadījumā, aktīva atgūšanu lielākā apmērā nekā tā uzskaites vērtība, iespējamu ar nodokli apliekamu peļņu nākotnē un summāro novērtējumu pretstatā atsevišķajam. Šie grozījumi Koncernam nav piemērojami.

SGSP izdevusi **ikgadējos SFPS uzlabojumus 2014. – 2016. gada ciklam**, kas ietver SFPS grozījumu apkopojumu. Tālāk minētos ikgadējos uzlabojumus ES vēl nav apstiprinājusi. Šie uzlabojumi nav ietekmējuši Koncerna finanšu pārskatus:

- **SFPS Nr. 12 "Informācijas atklāšana par līdzdalību citās sabiedrībās".** Grozījumi precizē, ka SFPS Nr. 12 noteiktās informācijas atklāšanas prasības, izņemot prasības attiecībā uz apkopoto informāciju par meitas sabiedrībām, kopuzņēmumiem un asociētajām sabiedrībām, piemērojamas sabiedrības līdzdalībai

Finanšu pārskatu pielikumi (turpinājums)

meitas sabiedrībā, kopuzņēmumā vai asociētajā sabiedrībā, kas klasificēta kā turēta pārdošanai, turēta sadalei vai kā pārtrauktas darbības saskaņā ar SFPS Nr. 5.

3. JAUNU UN / VAI GROŽĪTU SFPS UN STARPTAUTISKO FINANŠU PĀRSKATU INTERPRETĀCIJAS KOMITEJAS (SFPIK) INTERPRETĀCIJU PIEMĒROŠANA (turpinājums)

Standarti, kas ir izdoti, bet vēl nav stājušies spēkā

Koncerns un Banka nav piemērojis šādus SFPS un SFPIK interpretācijas, kas izdotas līdz finanšu pārskata apstiprināšanas dienai, bet vēl nav stājušās spēkā:

SFPS Nr. 9 “Finanšu instrumenti” (spēkā attiecībā uz pārskata periodiem, kas sākas 2018. gada 1. janvārī vai vēlāk)

levads

2014. gada jūlijā Starptautisko grāmatvedības standartu padome (SGSP) publicēja SFPS Nr. 9, standartu, kas aizstāj SGS Nr. 39 pārskata periodiem, kas sākas 2018. gada 1. janvārī vai vēlāk, un to agrāka piemērošana ir atļauta. 2016. gadā Koncerns izveidoja darba grupu ar dalībniekiem no tās Kredītrisku un Finanšu komandām ar mērķi sagatavoties SFPS Nr. 9 ieviešanai. Projekta posmu mērķu plāns bija apstiprināts Projekta Virzības grupā.

Klasifikācija un novērtēšana

No klasifikācijas un novērtēšanas skatupunkta jaunais standarts nosaka visu aktīvu, izņemot ieguldījumu vērtspapīros un atvasināto finanšu instrumentu, novērtēšanu saskaņā ar iestādes finanšu aktīvu vadības biznesa modeli un finanšu instrumentu līgumiskās naudas plūsmas raksturlielumiem. SGS Nr. 39 novērtēšanas kategorijas tiks aizvietotas ar patiesajā vērtībā novērtētajiem finanšu aktīviem ar atspoguļojumu peļņā vai zaudējumos (*fair value through profit or loss - FVTPL*), patiesajā vērtībā novērtētajiem finanšu aktīviem ar atspoguļojumu pārējos visaptverošos ienākumos (*fair value through other comprehensive income - FVOCI*) un amortizētajā iegādes vērtībā vērtētajiem finanšu aktīviem. SFPS Nr. 9 jaus finanšu aktīvus, kas atbilst patiesajā vērtībā novērtēto finanšu aktīvu ar atspoguļojumu pārējos visaptverošos ienākumos (FVOCI) un amortizētajā iegādes vērtībā vērtēto finanšu aktīvu klasifikācijai, turpināt neatgriezeniski uzrādīt kā finanšu aktīvus ar atspoguļojumu peļņā vai zaudējumos (FVTPL), ja tādā veidā aktīvu novērtēšanas un atzišanas neatbilstība tiks būtiski samazināta vai novērsta. Ieguldījumi vērtspapīros, kas netiek turēti tirdzniecības nolūkos, neatgriezeniski var tikt klasificēti kā finanšu aktīvi ar atspoguļojumu pārējos visaptverošos ienākumos (FVOCI), turpmākos ienākumus vai zaudējumus neatspoguļojot peļņas vai zaudējumu pārskatā.

Prasības finanšu saistību uzskaitē pamatā būs tādas pašas, salīdzinot ar SGS Nr. 39 prasībām.

Saskaņā ar Koncerna veikto sākotnējo novērtējumu no SFPS Nr. 9 izrietošās klasifikācijas un novērtēšanas prasības, kas nav saistītas ar vērtības samazinājuma un paredzamo zaudējumu modeļa aprēķiniem, neatstāj ieteikmi uz Koncerna finanšu pārskatiem:

- Prasības pret kredītiem, kredītu un debitoru parādi, kas šobrīd saskaņā ar SGS Nr. 39 tiek atspoguļoti kā kredīti un debitoru parādi, saskaņā ar SFPS Nr. 9 tiks atspoguļoti kā finanšu aktīvi amortizētajā vērtībā.
- Tirdzniecībai turēti finanšu aktīvi un saistības un patiesajā vērtībā novērtētie finanšu aktīvi ar atspoguļojumu peļņā vai zaudējumos tiks turpināti atspoguļoti kā patiesajā vērtībā novērtētie finanšu aktīvi ar atspoguļojumu peļņā vai zaudējumos.
- Atbilstoši SGS Nr. 39 klasificētie pārdošanai pieejamie finanšu aktīvi turpmāk tiks atspoguļoti kā patiesajā vērtībā novērtētie finanšu aktīvi ar atspoguļojumu pārējos visaptverošos ienākumos (FVOCI).

Finanšu aktīvu vērtības samazinājums

SFPS Nr. 9 būtiski mainīs metodoloģiju uzkrājumu kredītu vērtības samazinājumam. Pašlaik piemērojamas SGS Nr. 39 noteiktais radušos zaudējumu modelis (*incurred losses - ICL*) tiks aizvietots ar paredzamo kredītu zaudējumu modeli (*expected credit losses - ECL*). Koncernam būs nepieciešamība atzīt uzkrājumus sagaidāmajiem zaudējumiem visiem kredītiem un pārējiem finanšu aktīviem, kas netiek klasificēti kā finanšu aktīvi ar atspoguļojumu peļņā vai zaudējumos (FVTPL), kā arī ārpusbilances saistībām pret klientiem un līgumiem par garantiju izsniegšanu. Uzkrājumu apmērs ir noteikts atbilstoši paredzamajiem kredītu zaudējumiem, nemot vērā saistību neizpildes iespējamību nākamos divpadsmit mēnešos, ja vien kopš kredīta izsniegšanas nav vērojams būtisks kredītriska pieaugums, kad uzkrājumu apmēra noteikšanā jāņem vērā saistību neizpildes iespējamība aktīva visā dzīves cikla laikā. Kredītu zaudējumus aktīva visa dzīves cikla laikā aprēķina arī pirkumi vai izveidotiem finanšu aktīviem ar samazinātu kredītvērtību, neskatoties uz to vai aktīva dzīves cikla laikā ir notikušas kredītriska izmaiņas. Koncerns ir ieviesis politiku, kas katra pārskata perioda beigās nodrošina izvērtējuma veikšanu, vai kredītrisks ir būtiski palielinājies kopš aktīva sākotnējās atzišanas, nemot vērā saistību nepildīšanas iestāšanās riska izmaiņu finanšu aktīva atlikušajā dzīves laikā.

Finanšu pārskatu pielikumi (turpinājums)

3. JAUNU UN / VAI GROZĪTU SFPS UN STARPTAUTISKO FINANŠU PĀRSKATU INTERPRETĀCIJAS KOMITEJAS (SFPIK) INTERPRETĀCIJU PIEMĒROŠANA (turpinājums)

Lai noteiktu vērtības samazinājumu, aktīvi tiek sadalīti trīs grupās atkarībā no kredīta kvalitātes pasliktināšanās pakāpes. 1. posms ietver aktīvus, kuru kredītrisks nav būtiski palielinājies vai kas ir klasificēti kā zema riska (reitinga kategorija ir "leguldījumu pakāpe" vai augstāka), 2. posmā ietilpst aktīvi, kuriem ir būtiski palielinājies kredītrisks, un 3. posms ietver aktīvus, kuriem iestājusies saistību neizpilde. Nozīmīgiem 3. posma aktīviem vērtības samazinājums tiek noteikts individuāli, bet nenozīmīgiem aktīviem tiek veikts kolektīvs novērtējums. 1. posma vērtības samazinājumam jābūt vienādām ar 12 mēnešu paredzamajiem kredīta zaudējumiem. 2. un 3. posmā vērtības samazinājumam jābūt vienādām ar paredzamajiem kredīta zaudējumiem aktīva visa dzīves cikla laikā.

SFPS Nr. 9 vērtības samazināšanas metodoloģijas integrēšana biznesa procesos (saistībā ar SPPI pārbaudēm un līgumu izmaiņu uzskaiti) Bankā nav pabeigta. Dažu daļu izstrāde (galvenokārt saistīta ar iekšējo dokumentāciju vai tām, kas tika novērtētas kā tādas, kurām nav būtiskas ietekmes), tika atlīta un tās plānots pabeigt 2018. gada laikā. Neviena no minētajām darbībām neattiecas uz 9. SFPS ietekmes aprēķinu. Modeja pārbaude (validācija) tiks veikta 2018. gada martā. Kopumā 9. SFPS vērtības samazinājuma modelis nodrošinās agrīnāku kredītu zaudējumu atzīšanu attiecīgajiem posteņiem un palielinās šo posteņu vērtības samazinājuma summu. Turklat tiek sagaidīts, ka vērtības samazinājuma aprēķini saskaņā ar SFPS Nr. 9 būs daudz svārstīgāki un procīkliskāki nekā saskaņā ar 39. SGS, galvenokārt tādēļ, ka nākotnes scenārijos iekļauta nozīmīga subjektivitāte. SFPS Nr. 9 vērtības samazinājuma prasības tiek piemērotas ar atpakaļejošu spēku, pārejas ietekmi atzīstot nesadalītajā peļņā. Pārejas ietekme (atskaitot nodokļus) uz Koncerna nesadalītās peļņas sākuma bilanci 2018. gada 1. janvārī ir noteikta EUR 15-18 milj. robežas (ietekme uz kapitālu) (Bankas: aptuveni EUR 15-17 milj.).

Iepriekš aprakstītie novērtējuma rezultāti ir provizoriiski, un tie ir balstīti uz faktiem un apstākļiem 2018. gada 1. janvārī. Iespējamo izmaiņu dēļ pieņemumos un aplēsēs faktiskā ietekme, ko rada SFPS 9 pieņemšana 2018. gada 1. janvārī, var mainīties.

Kapitāla pārvaldība

Jaunais paredzamo kredītu zaudējumu modelis negatīvi ietekmēs Bankas kapitālu, kas noteikts atbilstoši regulējošām prasībām. Saskaņā ar AS Luminor Bank padomes lēmmu Banka nepiemēros Eiropas Parlamenta un Padomes Regulā (ES) 2017/2395 paredzētos pārejas noteikumus un 2018. gada 1. janvārī atzīs SFPS Nr. 9 ieviešanas ietekmi pilnā apmērā. Detalizētāka informācija tiks sniegtā, kolīdz izvērtējums tiks pabeigts. Kapitāla pietiekamības rādītājs joprojām būs būtiski virs noteiktā regulējošo prasību minimuma un pieņemamā līmenī saskaņā ar iekšējo regulējumu.

SFPS Nr. 15 "Ieņēmumi no līgumiem ar klientiem" (spēkā attiecībā uz pārskata periodiem, kas sākas 2018. gada 1. janvārī vai vēlāk)

Standarts nosaka piecu soļu modeli, kas tiek piemērots ieņēmumiem, kas gūti no līguma ar klientu (ar dažiem izņēmumiem), neatkarīgi no darījuma veida vai nozares, kurā gūti attiecīgie ieņēmumi. Standarta prasības attieksies arī uz peļņas un zaudējumu atzīšanu un novērtēšanu, kas izriet no tādu nefinanšu aktīvu pārdošanas, kurus sabiedrība nav saražojusi, vai izveidojusi savas parastās uzņēmējdarbības gaitā (piemēram, pamatlīdzekļu vai nemateriālo ieguldījumu pārdošana). Būs jāsniedz visaptveroša informācija, tajā skaitā kopējo ieņēmumu sadalījums, informācija par līguma izpildes pienākumiem, izmaiņām līguma aktīvu un saistību atlikumos starp periodiem un galvenajiem vērtējumiem un aplēsēm. Vadība ir izvērtējusi, ka standarta piemērošana neatstās ietekmi uz Koncerna vai Bankas finanšu pārskatiem. Šobrīd spēkā esošā grāmatvedības politika ieņēmumu no līgumiem ar klientiem uzskaitē ir saskaņā ar jaunajām standarta prasībām.

SFPS Nr. 15 pamatprincips paredz ieņēmumu atzīšanu tā, lai atspoguļotu pakalpojumu nodošanu klientiem tādā apmērā, kas atspoguļo atlīdzību, kuru paredzēts saņemt apmaiņā pret šādiem pakalpojumiem. Šis pamatprincips tiek piemērots, izmantojot piecu soļu modeli:

- 1) Identificēt līgumu ar klientu;
- 2) Identificēt līgumā ietvertos pienākumus;
- 3) Noteikt darījuma kopējo cenu;
- 4) Attiecināt darījuma cenu pret līgumā ietvertajiem pienākumiem;
- 5) Atzīt ieņēmumus pēc pienākuma izpildes.

Katram identificētajam līgumā ietvertajam pienākumam līguma darbības sākumā Koncerns nosaka, vai tas veic pienākuma izpildi laika gaitā vai konkrētā laikā, vai atlīdzība ir fiksēta vai mainīga, ieskaitot to, vai atlīdzība ir ierobežota ārējo faktoru dēļ. Pēc tam atlīdzība tiek attiecināta pret katru no identificētajiem pienākumiem.

Laika gaitā sniegtā pakalpojumu gadījumā atlīdzība tiek atzīta, kad pakalpojums tiek sniegtā klientam, pieņemot, ka neradīsies būtisks atlīdzības samazinājums. Kā piemērs ienākumiem no laika gaitā sniegtajiem pakalpojumiem ir ienākumi no sniegtajiem aktīvu pārvaldīšanas pakalpojumiem.

Ja pienākuma izpilde tiek veikta konkrētā laikā, ienākumus atzīst pakalpojuma sniegšanas klientam brīdī. Kā piemērs ienākumiem no konkrētā brīdī sniegtajiem pakalpojumiem ir komisiju ieņēmumi no darījumu izpildes (klīrings un norēķini, klientu vērtspapīru tirdzniecība, norēķinu karšu darījumu maksas).

Finanšu pārskatu pielikumi (turpinājums)

3. JAUNU UN / VAI GROZĪTU SFPS UN STARPTAUTISKO FINANŠU PĀRSKATU INTERPRETĀCIJAS KOMITEJAS (SFPIK) INTERPRETĀCIJU PIEMĒROŠANA (turpinājums)

SFPS Nr. 15 “Ieņēmumi no līgumiem ar klientiem” (Precizējumi) (spēkā attiecībā uz pārskata periodiem, kas sākas 2018. gada 1. janvārī vai vēlāk)

Precizējumi ir spēkā attiecībā uz pārskata periodiem, kas sākas 2018. gada 1. janvārī vai vēlāk, un to agrāka piemērošana ir atlauta. Precizējumu mērķis ir paskaidrot SGSP nolūkus, izstrādājot SFPS Nr. 15 “Ieņēmumi no līgumiem ar klientiem” ietvertās prasības, īpaši, attiecībā uz identificējošo izpildes pienākumu uzskaiti, mainot “atsevišķi identificējama” principa formulējumu, apsvērumus par pilnvarotāju un pilnvarnieku, tajā skaitā, izvērtējot, vai sabiedrība ir pilnvarotājs vai pilnvarnieks, kā arī kontroles principa un licencēšanas piemērošanu, sniedzot papildu norādījumus intelektuālā īpašuma un autortiesību uzskaitei. Precizējumi arī sniedz papildu praktiskus ieteikumus sabiedrībām, kas vai nu pilnībā piemēro SFPS Nr. 15 ar atpakaļejošu datumu, vai izvēlas piemērot modifīcēto retrospektīvo pieeju. Vadība ir izvērtējusi, ka standarta piemērošana neatstās ietekmi uz Koncerna un Bankas finanšu pārskatiem.

SFPS Nr. 16 “Noma” (spēkā attiecībā uz pārskata periodiem, kas sākas 2019. gada 1. janvārī vai vēlāk)

Standarts nosaka nomas atzīšanas, novērtēšanas, uzrādīšanas un attiecīgās informācijas atklāšanas principus, ka jāievēro abām nomas līguma pusēm, proti, klientam (“nomniekam”) un piegādātājam (“iznomātājam”). Saskaņā ar jauno standartu nomniekiem savos finanšu pārskatos jāatzīst lielākā daja nomas līgumu. Nomniekiem būs jāizmanto vienāds uzskaites modelis attiecībā uz visiem nomas līgumiem ar atsevišķiem izņēmumiem. Iznomātāja veiktā uzskaitē būtiski nemainās. Koncerns vēl nav izvērtējis šā standarta ieviešanas ietekmi.

Grozījumi SFPS Nr.10 “Konsolidētie finanšu pārskati” un SGS Nr. 28 “ieguldījumi asociētajās sabiedrībās un kopuzņēmumos”: *Aktīvu pārdošana vai ieguldīšana darījumos starp ieguldītāju un tā asociēto sabiedrību vai kopuzņēmumu* (2015. gada decembrī SGSP atlīka šo grozījumu spēkā stāšanās datumu uz nenoteiktu laiku atkarībā no SGSP veiktā pētījuma par pašu kapitāla metodes izmantošanu grāmatvedībā rezultātiem. Šos grozījumus ES vēl nav apstiprinājusi.)

Grozījumi novērš atzīto pretrunu starp SFPS Nr. 10 un SGS Nr. 28 prasībām attiecībā uz aktīvu pārdošanu vai ieguldīšanu darījumos starp ieguldītāju un tā asociēto sabiedrību vai kopuzņēmumu. Šo grozījumu galvenā ietekme ir tāda, ka, ja darījums saistīts ar uzņēmējdarbību (neatkarīgi no tā, vai tā tiek īstenota meitas sabiedrībā, vai ne), peļņa vai zaudējumi tiek atzīti pilnā apmērā. Peļņa vai zaudējumi daļējā apmērā tiek atzīti, ja darījumā iesaistīti aktīvi, kas neveido uzņēmējdarbību, pat tādā gadījumā, ja šie aktīvi atrodas meitas sabiedrībā. 2015. gada decembrī SGSP atlīka šo grozījumu spēkā stāšanās datumu uz nenoteiktu laiku. Tas būs atkarīgs no uzskaitē izmantotās pašu kapitāla metodes izpētes projekta rezultātiem. Koncerns vēl nav izvērtējis šo grozījumu ieviešanas ietekmi.

Grozījumi SFPS Nr. 2 “Akciju maksājumi”: *Darījumu klasifikācija un novērtēšana, kuros norēķini tiek veikti ar akcijām* (spēkā pēc pieņemšanas ES attiecībā uz pārskata periodiem, kas sākas 2018. gada 1. janvārī vai vēlāk)

Grozījumos ietvertas uzskaites prasības attiecībā uz garantēto un negarantēto nosacījumu ietekmi uz tādu darījumu novērtēšanu, kuros maksājumi veikti ar akcijām, norēķinoties naudā, prasības darījumu uzskaitei, kuros neto norēķini tiek veikti ar akcijām, un ieturējuma nodokļa saistību uzskaitei, kā arī tādu maksājumu ar akcijām nosacījumu grozīšanai, kas maina darījumu klasifikāciju no naudas darījumiem un darījumiem, kuros maksājumi tiek veikti ar akcijām. Koncerns vēl nav izvērtējis šo grozījumu ieviešanas ietekmi.

Grozījumi SGS Nr. 40 “ieguldījuma īpašums”: *Pārnešana uz ieguldījuma īpašumu posteni* (spēkā pēc pieņemšanas ES attiecībā uz pārskata periodiem, kas sākas 2018. gada 1. janvārī vai vēlāk)

Grozījumi paskaidro, kad sabiedrībai būtu jāpārnes īpašums, tajā skaitā īpašums, kura būvniecība vai izveide vēl nav pabeigta, uz ieguldījuma īpašumu posteni vai jāizslēdz no šī posteņa. Saskaņā ar jaunajiem grozījumiem izmantošanas veida maiņa notiek, kad īpašums atbilst ieguldījuma īpašumu definīcijai vai vairs tai neatbilst un ja šādai izmantošanas veida maiņai ir pietiekami pierādījumi. Tikai vadības plānu maiņa attiecībā uz īpašumu izmantošanu nav pietiekams pierādījums izmantošanas veida maiņai. Koncerns vēl nav izvērtējis šo grozījumu ieviešanas ietekmi.

Grozījumi SFPS Nr. 9 “Finanšu instrumenti”: *Priekšlaicīgas atmaksas elementi ar negatīvu kompensāciju* (spēkā attiecībā uz pārskata periodiem, kas sākas 2019. gada 1. janvārī vai vēlāk, un to agrāka piemērošana ir atlauta)

Grozījumi paredz, ka finanšu aktīvus, kas līauj vai pieprasī līgumslēdzējai pusei samaksāt vai saņemt samērīgu kompensāciju par priekšlaicīgu līguma izbeigšanu (tādējādi no aktīva turētāja perspektīvas varētu rasties “negatīva kompensācija”), var novērtēt amortizētajā iegādes vērtībā vai patiesajā vērtībā ar pārvērtēšanas atzišanu citos visaptverošos ienākumos, kas netiek atspoguļoti peļņas vai zaudējumu aprēķinā. Šos grozījumus ES vēl nav apstiprinājusi. Koncerns vēl nav izvērtējis šo grozījumu ieviešanas ietekmi.

Finanšu pārskatu pielikumi (turpinājums)

3. JAUNU UN / VAI GROZĪTU SFPS UN STARPTAUTISKO FINANŠU PĀRSKATU INTERPRETĀCIJAS KOMITEJAS (SFPIK) INTERPRETĀCIJU PIEMĒROŠANA (turpinājums)

Grozījumi SGS Nr. 28 "ieguldījumi asociētajās sabiedrībās un kopuzņēmumos": Ilgtermiņa ieguldījumi asociētajās sabiedrībās un kopuzņēmumos (spēkā attiecībā uz pārskata periodiem, kas sākas 2019. gada 1. janvārī vai vēlāk, un to agrāka piemērošana ir atļauta)

Grozījumi aplūko jautājumu, vai ilgtermiņa ieguldījumu asociētajās sabiedrībās un kopuzņēmumos, kas pēc būtības veido "neto līdzdalību" asociētajā sabiedrībā vai kopuzņēmumā, novērtēšana, jo īpaši saistībā ar to vērtības samazināšanās uzskaiti, jāveic saskaņā ar SFPS Nr. 9, SGS Nr. 28 vai abiem šiem standartiem. Grozījumi paskaidro, ka tādiem ilgtermiņa ieguldījumiem, kuru uzskaitē netiek izmantota pašu kapitāla metode, sabiedrība piemēro SFPS Nr. 9 "Finanšu instrumenti", pirms tā piemērojusi SGS Nr. 28. Piemērojot SFPS Nr. 9, sabiedrība nejēm vērā nekādas ilgtermiņa ieguldījumu uzskaites vērtības korekcijas, kas rodas, piemērojot SGS Nr. 28. Šos grozījumus ES vēl nav apstiprinājusi. Koncerns vēl nav izvērtējis šo grozījumu ieviešanas ietekmi.

SFPIK 22. interpretācija: Darījumi ārvalstu valūtās un priekšapmaksa (spēkā pēc pieņemšanas ES attiecībā uz pārskata periodiem, kas sākas 2018. gada 1. janvārī vai vēlāk)

Interpretācijā precizēta uzskaitē, kas piemērojama darījumiem, kas ietver priekšapmaksu ārvalstu valūtā. Interpretācija attiecas uz darījumiem ārvalstu valūtās, ja sabiedrība atzīst nemonetāru aktīvu vai nemonetāras saistības, kas izriet no priekšapmaksas veikšanas vai saņemšanas, pirms tā atzīst attiecīgo aktīvu, izmaksas vai ieņēmumus. Interpretācija paredz, ka valūtas kursta noteikšanas nolūkā par darījuma datumu tiek pieņemts nemonetārā priekšapmaksas aktīva vai nākamo periodu ieņēmumu saistību sākotnējās atzīšanas datums. Ja tiek veikti vai saņemti daudzi avansa maksājumi, tad sabiedrībai jānosaka katras priekšapmaksas veikšanas vai saņemšanas darījuma datums. Koncerns vēl nav izvērtējis šo grozījumu ieviešanas ietekmi.

SGSP izdevusi ikgadējos SFPS uzlabojumus 2014. – 2016. gada ciklam, kas ietver SFPS grozījumu apkopojumu. Minētie grozījumi attiecībā uz SFPS Nr. 1 "Starptautisko finanšu pārskatu standartu pirmreizēja pieņemšana" un SGS Nr. 28 "Līdzdalība asociētajās sabiedrībās un kopuzņēmumos" ir spēkā attiecībā uz pārskata periodiem, kas sākas 2018. gada 1. janvārī vai vēlāk. Ir atļauta SGS Nr. 28 "Līdzdalība asociētajās sabiedrībās un kopuzņēmumos" agrāka piemērošana. Šos ikgadējos uzlabojumus ES vēl nav apstiprinājusi. Šie grozījumi neietekmēs Koncerna finansiālo situāciju vai darbības rezultātus.

- **SFPS Nr. 1 "Starptautisko finanšu pārskatu standartu pirmreizēja pieņemšana".** Šie uzlabojumi atceļ pirmreizējiem šo standartu pieņēmējiem piemērojamos īstermiņa atbrīvojumus no informācijas atklāšanas par finanšu instrumentiem, darbinieku pabalstiem un ieguldījuma sabiedrībām.
- **SGS Nr. 28 "Līdzdalība asociētajās sabiedrībās un kopuzņēmumos".** Grozījumi precizē, ka iespēja izvēlēties sākotnējās atzīšanas brīdī līdzdalību asociētajā sabiedrībā vai kopuzņēmumā, kas pieder sabiedrībai, kas ir riska kapitāla fonds vai kāda cita kritēriju atbilstoša sabiedrība, novērtēt patiesajā vērtībā ar pārvērtēšanas atzīšanu peļņas vai zaudējumu aprēķinā ir pieejama attiecībā uz katu ieguldījumu asociētajā sabiedrībā vai kopuzņēmumā, izvērtējot katru ieguldījumu atsevišķi.

SFPIK 23. interpretācija: Neskaidrība par ienākuma nodokļu piemērošanu (spēkā pēc pieņemšanas ES attiecībā uz pārskata periodiem, kas sākas 2019. gada 1. janvārī vai vēlāk)

Interpretācija aplūko ienākuma nodokļu uzskaiti, ja nodokļu piemērošana saistīta ar neskaidrību, kas ietekmē SGS. Nr. 12 piemērošanu. Interpretācija sniedz norādījumus par to, vai neskaidros nodokļu piemērošanas gadījumus aplūkot atsevišķi vai kopā, pamatnostādnes attiecībā uz nodokļu administrācijas veiktajām pārbaudēm un atbilstošas metodes izvēli attiecīgās neskaidrības atspoguļošanai un faktu un apstākļu izmaiņu uzskaitei. Šo interpretāciju ES vēl nav apstiprinājusi. Koncerns vēl nav izvērtējis šo grozījumu ieviešanas ietekmi.

SGSP izdevusi ikgadējos SFPS uzlabojumus 2015. – 2017. gada ciklam, kas ietver SFPS grozījumu apkopojumu. Minētie grozījumi ir spēkā attiecībā uz pārskata periodiem, kas sākas 2019. gada 1. janvārī vai vēlāk, un to agrāka piemērošana ir atļauta. Šos ikgadējos uzlabojumus ES vēl nav apstiprinājusi. Šo grozījumu pieņemšanas ietekmē var tikt mainītas grāmatvedības politikas vai informācijas atklāšanas prasības, taču tie neietekmēs Koncerna finansiālo situāciju vai darbības rezultātus.

- **SFPS Nr. 3 "Uzņēmēdarbības apvienošana" un SFPS Nr. 11 "Kopīgas struktūras".** Šie grozījumi paskaidro, ka brīdī, kad sabiedrība iegūst kontroli pār uzņēmumu, kas ir kopīgas darbība forma, tā pārvērtē savu iepriekšējo līdzdalību šajā uzņēmumā. SFPS Nr. 11 grozījumi, ka brīdī, kad sabiedrība iegūst kopīgu kontroli pār uzņēmumu, kas ir kopīgas darbība forma, tā nepārvērtē savu iepriekšējo līdzdalību šajā uzņēmumā.
- **SGS Nr. 12 "Ienākuma nodokļi".** Grozījumi paskaidro, ka ienākuma nodoklis par maksājumiem par finanšu instrumentiem, kas klasificēti kā pašu kapitāla instrumenti, jāatzīst atbilstoši tam, kur atzīti darījumi vai notikumi, kas radījuši sadalāmu peļnu.
- **SGS Nr. 23 "Aizņēmumu izmaksas".** Grozījumi paskaidro standarta 14. punktu, proti, kad kritērijiem atbilstošs aktīvs ir gatavs tā paredzētajai izmantošanai vai pārdošanai un dažas no ar šo kritērijiem atbilstošo aktīvu saistīto aizņēmumu summām šajā brīdī vēl nav atmaksātas, šāds aizņēmums jāiekļauj līdzekļos, kurus sabiedrība aizņemas vispārējā kārtībā.

Koncerns plāno ieviest iepriekš minētos standartus un interpretācijas to spēkā stāšanās datumā, ja tiks saņemts ES apstiprinājums.

Finanšu pārskatu pielikumi (turpinājums)

4. RISKU VADĪBA

Pārdomāta risku pārvaldīšana ir ilgtermiņa vērtības radīšanas priekšnosacījums, jo ienesīgums ir atkarīgs no Koncerna spējas identificēt, pārvaldīt un precīzi cenot risku. 2017. gadā Banka veica risku pārvaldīšanas procesa harmonizāciju apvienotās bankas ietvaros.

Organizatoriskā un pilnvaru struktūra

- *Padome un valde.* Padome nosaka Koncerna riska profila ilgtermiņa mērķus. Riska profils tiek realizēts ar riska pārvaldīšanas sistēmas starpniecību, tostarp nosakot pilnvaras. Valde ir atbildīga par riska pārvaldīšanas sistēmas ieviešanu, attīstīšanu, kontroli un regulāru pārskatīšanu. Risku komitejas sastāvā ir visi Padomes locekļi. Minētās komitejas darbības mērķis ir nodrošināt efektīvu optimālas kapitāla struktūras izveidi, riska pārvaldību un kontroli, kā arī uzlabot Bankas aktīvu un pasīvu struktūru, ņemot vērā pieņemamo risku un atdevi.
- *Pilnvaras.* Kreditēšanas procesā un pozīciju un tirdzniecības limitu vadībā ir jābūt noteiktām pilnvarām visās svarīgākajās finanšu sfērās.
- *Ikgadēja limitu pārskatišana.* Riska limiti tiek pārskatīti vismaz vienu reizi.
- *Neatkarīgas risku pārvaldīšanas funkcijas.* Risku pārvaldīšanas funkcijas īsteno un risku pārvaldīšanas rīkus izstrādā ar biznesa pamatdarbību nesaistītas struktūrvienības.

Uzraudzība un izmantošana

- *Atbildība.* Visi vadošie darbinieki ir atbildīgi par risku savas atbildības sfēras ietvaros, un viņiem attiecīgi pastāvīgi jābūt pilnībā informētiem par risku situāciju.
- *Risku pārskati.* Pārskatu sagatavošana un iesniegšana par riskiem Koncernā nodrošina to, ka visiem vadošajiem darbiniekiem ir nepieciešamā informācija par esošajiem risku līmeņiem un iespējamām attīstības tendencēm. Lai nodrošinātu kvalitatīvus un neatkarīgus risku pārskatus, par pārskatu sagatavošanu ir atbildīgas ar biznesa pamatdarbību nesaistītas struktūrvienības.
- *Kapitāla novērtēšana.* Bankas augstākā līmenē vadībai regulāri tiek iesniegts Koncerna kapitāla un risku situācijas kopsavilkums un analīze.
- *Informācijas par riskiem izmantošana.* Risku vadība ir neatņemama biznesa pamatdarbības vadības un uzraudzības procesa sastāvdaļa, tostarp risku novērtējums iespēju robežās tiek ņemts vērā stratēģijas un plānošanas procesos, kreditēšanā, produktu izstrādē un citās ikdienas darbībās.

Galvenie risku mērišanas instrumenti

Riska mērišanas instrumenti ir atbilstoši operācijām dažādās darbības jomās vai procesos, piemēram, kontrolējot un analizējot noteiktos limitus, galvenos finanšu un riska rādītājus un koeficientus, mērķa rādītājus kredītportfelī, stresa testēšanas rezultātus, kā arī veicot risku analīzi iekšējā kapitāla pietiekamības novērtēšanas procesā.

Riska kategorijas

Riska pārvaldīšanas nolūkā Koncerns izšķir šādas galvenās riska kategorijas:

- *Kredītrisks* ir zaudējumu risks, kas rodas gadījumā, ja Koncerna klienti (darījumu partneri) atteiktos vai nespētu izpildīt savas maksājumu saistības pret Luminor. Kredītrisks ietver arī koncentrācijas risku, atlikušo risku un modeļu risku.
- *Tirkus risks* ir zaudējumu risks, kas veidojas nelabvēlīgu tirgus cenu kustību rezultātā, bilances un ārpusbilances pozīcijās.
- *Likviditātes risks* ir nepieņemama apmēra zaudējumu risks saistībā ar nespēju finansēt aktīvu pieaugumu un izpildīt saistības.
- *Operacionālais risks* ir iespēja ciest zaudējumus prasībām neatbilstošu vai nepilnīgu iekšējo procesu norises, cilvēku un sistēmu darbības vai arī ārējo apstākļu ietekmes dēļ. Šī definīcija iekļauj (bet neaprobežojas ar tiem) tādus operacionālā riska tipus kā juridisko risku, darbības atbilstības risku, noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas risku, uzņēmuma uzvedības risku, IT risku un informācijas drošības risku.
- *Biznesa risks* ir peļņas svārstību risks tādu ārējo apstākļu izmaiņu rezultātā kā tirgus situācija, darbības regulējums vai ienākumu zaudēšana reputācijas pasliktināšanās dēļ. Reputācijas risks bieži rodas kā citu riska kategoriju sekas. Koncerna biznesa risks pārsvārā tiek pārvaldīts ar stratēģijas palīdzību, pastāvīgi veltot uzmanību Koncerna reputācijas saglabāšanai un uzlabošanai.
- *Stratēģijas risks* ir ieņēmumu samazināšanās risks, ja Koncerns nespēj izmantot stratēiskās iespējas.

Koncerns nosaka kopējo risku iekšējā kapitāla pietiekamības novērtēšanas procesā, aprēķinot kapitāla prasības un uzturot kapitālu visiem būtiskajiem riskiem, izņemot likviditātes risku. Risku mērišana ir joma, kas tiek nepārtraukti pilnveidota, un novērtēšanas metodes un rīki tiek pastāvīgi uzlaboti.

Finanšu pārskatu pielikumi (turpinājums)

4. RISKU VADĪBA (turpinājums)

a) Kredītrisks

Kredītrisks ir Koncerna galvenā riska kategorija. Kredītporfelī ietilpst aizdevumi, saistības citu izsniegtu kredītu, garantiju, līzinga, faktoringa, vērtspapīru ar procentu ienākumiem, apstiprinātu, bet neizsniegtu kredītu formā, tāpat tas ietver darījumu partneru risku, kas rodas no atvasināto finanšu instrumentu un ārvilstu valūtas līgumiem. Norēķinu risks, kas rodas saistībā ar maksājumu pārskaitījumiem, arī ietver darījumu partneru risku, tā kā ne visi darījumi notiek reālajā laikā.

Kredītriska pārvaldīšanas sistēma

Koncerna kredītpolitika, kredītu stratēģijas un kreditēšanas vadlīnijas (*Kreditēšanas rokasgrāmata*) regulē kreditēšanas darbību Koncernā.

Luminor Grupas galvenais stratēģiskais mērķis ir nodrošināt tādu kredītporfela kvalitāti un struktūru, kas nodrošinātu Koncerna ienesīgumu īstermiņā un ilgtermiņā. Koncerns plāno palielināt kredītporfeli ar zema un vidēja riska klientiem.

Kredītriska pārvaldīšanas pamatprincipi

- Klienta patiesa vēlme un spēja atmaksāt kredītu ir/tai ir jābūt visa pamatā, kad tiek lemts par kredīta apstiprināšanu; nodrošinājums tiek uzskatīts tikai par risku mazinošu faktoru.
- Saglabāt sabalansētu kredītporfeli no koncentrācijas viedokļa, tostarp īpatsvaru starp privātpersonām un juridiskajām personām.
- Izvairīties no lielas riska koncentrācijas, kas saistīta ar vienu klientu/klientu grupu vai kopumu augsta riska kategorijās un atsevišķās ekonomiskajās nozarēs, kur ievērojamas viena vai vairāku riska faktoru izmaiņas var būtiski ietekmēt Koncerna ienesīgumu.
- Nefinansēt nozares, kurās Koncernam nav kompetences un pieredzes.
- Jebkādas kredīta izmaiņas tiek apstiprinātas attiecīgajā lēmumu pieņemšanas līmenī.

Riska klasifikācija

Riska klasifikācija ir svarīgs kreditēšanas procesa un Koncerna kredītriska pārvaldīšanas elements. Koncerns ir izstrādājis dažādus riska klasifikācijas modeļus noteiktiem kredītporfeljiem/ kredītproduktiem. Riska klasifikācijas sistēmas tiek izmantotas lēmumu pieņemšanas, riska uzraudzības un iekšējo pārskatu sagatavošanas procesā. Klasifikācijas sistēmās izmantotie riska parametri ir kreditēšanas procesa un nepārtrauktas uzraudzības, tostarp kreditēšanas stratēģijas īstenošanas, neatņemama sastāvdaļa.

Koncerna kredītriska modeli veido pamatu statistiskajiem aprēķiniem attiecībā uz paredzamajiem zaudējumiem ilgtermiņa skatījumā un riska svērto kapitālu portfela perspektīvā. Klienti tiek klasificēti pēc saistību nepildīšanas varbūtības (SNV). Klienta riska klasifikācija tiek pārskatīta kopā ar katrām nozīmīgām izmaiņām kredīta apstiprināšanā vai būtiskām izmaiņām klienta riska profilā, bet vismaz vienu reizi gadā, ja nav nolemts citādi.

Riska grupas tiek noteiktas, balstoties uz starptautisko reitinga aģentūru izmantotajām skalām. Saistību neizpildes varbūtība (SNV) ir statistisks lielums, kas atspoguļo paredzamo saistību nepildītāju attiecību pret kopējo klientu skaitu. Šī attiecība sākotnēji noteikta vienā klientu klasē viena gada ietvaros. Kredīti, kuriem nav iestājusies saistību neizpilde, tiek klasificēti desmit riska grupās. Papildus tam šaubīgas un ienākumus nenesošas saistības iekšējās uzskaites vajadzībām tiek klasificētas 11. un 12. grupā.

Riska segments	Riska pakāpe	SNV (%) no	SNV (%) līdz
Zems risks	1	0,01	0,10
	2	0,10	0,25
	3	0,25	0,50
	4	0,50	0,75
Mērens risks	5	0,75	1,25
	6	1,25	2,00
	7	2,00	3,00
Augsts risks	8	3,00	5,00
	9	5,00	8,00
	10	8,00	...

Finanšu pārskatu pielikumi (turpinājums)

4. RISKU VADĪBA (turpinājums)

a) Kredītrisks (turpinājums)

Kredītu apstiprināšanas pilnvaras

Kredītu lēmumu pieņemšanas pilnvaras ir balstītas uz kredītkomiteju sistēmu. Kredītkomiteju locekļi pārstāv dažādas Koncerna jomas, tai skaitā kredītriska vadības speciālistus. Par Koncernam nebūtiska izmēra kredītiem lēmumu pieņemšana ir divpersoniska, ar individuālām kredītu apstiprināšanas pilnvarām.

Tiesības piedalīties kredītkomitejās, kā arī visas individuālās kredīta apstiprināšanas pilnvaras ir personiskas un tiek piešķirtas atbilstoši darbinieka kvalifikācijai, pieredzei un kompetencei. Visā kredīta apstiprināšanas procesā tiek ievērots "divu acu pāru" princips.

Koncerns ir noteicis kritērijus, kuru gadījumā lēmumu pieņemšana par kredītu piešķiršanu jānodod izlemšanai augstākam lēmumu pieņemšanas līmenim vai speciāli pilvarotām personām.

Kredītriska mazināšana

Kredītriska mazināšana Koncernā ir kredītriska pārvaldīšanas procesa neatņemama sastāvdaļa. Galvenie kredītriska mazināšanas pasākumi ir stingri nodefinētas noteiktas prasības jauniem klientiem, piesardzīgs parāda apkalošanas spējas izvērtējums un ķīlas esamība kā nodrošinājums saistībām. Ikdienas darbā tiek izmantoti arī citi riska mazināšanas panēmieni, rīki un procedūras, tostarp, bet ne tikai, dažādi riska klasificēšanas modeļi, kredītpējas aprēķini, pārskatāmas kredīta apstiprināšanas pilnvaras un stingri lēmumu pieņemšanas noteikumi, pastāvīga kredītriska uzraudzība.

Kredītriska mērišana

Kredītrisks tiek uzraudzīts, sekojot līdzi riska parametru izmaiņām, migrācijai un sadalījumam dažādās riska kategorijās. Izmaiņas riska koncentrācijā tiek cieši uzraudzītas attiecībā uz saistību apjomu un riska grupām.

Koncerns ir izstrādājis dažādus vadības rīkus, lai uzraudzītu klientu pastāvīgo kredītrisku un jau agrīnā stadijā proaktīvi veiktu atbilstošus pasākumus negatīvas notikumu attīstības gadījumā. Lielākas saistības tiek uzraudzītas individuāli, un pārskatīšanas biežums un apjoms ir atkarīgs no ekspozīcijas lieluma un riska klasifikācijas, turpretī mazākas ekspozīcijas uzrauga biznesa struktūrvienības, pamatojoties uz automātiski sagatavotām atskaitēm vai sadarbībā ar riska pārskatu sagatavošanas struktūrvienību. Koncerns ir izstrādājis agrīnā brīdinājuma signālu sistēmu saistību noteikšanai, kad nepieciešams pievērst īpašu uzmanību un veikt atsevišķus papildu pasākumus.

Kredītriska stresa testēšana

Stresa testēšana tiek izmantota, lai noteiktu dažādu ārkārtas, tomēr iespējamu un ļoti nelabvēlīgu notikumu vai tīgus apstākļu izmaiņu iespējamo ietekmi uz Koncerna riska profili, finanšu un kapitāla pietiekamības rādītājiem. Stresa testēšana atbalsta uz nākotni vērstu vadības izpratni par riska profila noturību pret nelabvēlīgu apstākļu ietekmi. Stresa testēšana tiek veikta vismaz vienu reizi sešos mēnešos. Stresa testēšanas gaitā tiek izstrādāti vismaz 2 scenāriji – pamatscenārijs (*standard scenario*) un pesimistiskais scenārijs (*severe scenario*). Stresa testi tiek veikti vismaz diviem laika posmiem, t.i., 1 un 2 gadu laika periodiem; ikgadējā kapitāla pietiekamības novērtēšanas procesa (KPNP) ietvaros – arī 3 gadu ilgam laika periodam.

Attiecībā uz fiziskām personām stresa testēšana tiek veikta apkopotā līmenī jeb no augšas uz leju (*top-down method*), kas balstīta uz makroekonomikas rādītājiem (bezdarbs, IKP, inflācija utt.), kā arī kredītu, kuriem iestājusies saistību neizpilde, un pārstrukturētu kredītu portfeļu attīstības scenāriju analīzi.

Pamata scenārijs paredz pakāpenisku makroekonomiskās situācijas uzlabošanos, piemēram, mērenu iekšzemes kopprodukta pieaugumu, reģistrētā bezdarba samazināšanos. Pesimistiskais scenārijs paredz makroekonomisko rādītāju būtisku pasliktināšanos. Saskaņā ar šo scenāriju, piemēram, iekšzemes kopprodukts samazināsies, bezdarba līmenis palielināsies.

Stresa testēšana juridiskām personām tiek veikta specifiskiem darījumiem jeb no apakšas uz augšu (*bottom-up method*) – individuāli tiek izvērtēti riska darījumi, kas veido pietiekama priekšstata radīšanai atbilstošu kredītporfeja, kam nav iestājusies saistību neizpilde, daju. Pēc tam rezultāti tiek izmantoti, lai izdarītu secinājumus par visiem kredītiem, kuriem nav iestājusies saistību neizpilde. Arī kredīti, kuriem iestājusies saistību neizpilde, un šaubīgie kredīti tiek novērtēti atsevišķi.

Stresa testi palīdz noteikt ekonomiskās situācijas iespējamās izmaiņas nākotnē, kurām varētu būt negatīva ietekme uz Koncerna riskam pakļauto kredītu ekspozīciju un spēju pārciest šādas izmaiņas. Šie novērtējumi tiek nemti vērā Koncerna riska un kapitāla pietiekamības novērtēšanas procesā, kā arī, nosakot nepieciešamo kapitāla rezervi (*capital buffer*). Stresa testēšanas rezultāti tieši iespaido Koncerna stratēģiskos un biznesa lēmumus.

AS Luminor Bank
Konsolidētais un Bankas gada pārskats par 2017. gadu

Finanšu pārskatu pielikumi (turpinājums)

4. RISKU VADĪBA (turpinājums)

a) Kredītrisks (turpinājums)

Nozaru risku pārvaldīšana

Koncerns ir noteicis maksimālo limitu katrai nozarei. Koncerns ir identificējis un regulāri pārskata jutīgās nozares, kurās kredīti pašlaik netiek izsniegti. Nozarēm ir noteikti pieņemamā riska kritēriji. Tie tiek izmantoti kā indikatīvie rādītāji, vērtējot klienta kredītspēju.

Valsts riska pārvaldīšana

Koncerns stingri ievēro "vietējā tirgus" pieeju. Koncerns lielā mērā ierobežo jebkādas riska pozīcijas, kas saistītas ar valstīm, kurās Luminor Grupai un tās akcionāriem nav pārstāvniecības.

Visas valstis tiek klasificētas saskaņā ar Koncerna SNV riska skalu. Valsts riska klasifikācija ir balstīta uz ārējo reitinga aģentūru klasifikāciju. Riska pakāpes tiek pārskatītas un atjauninātas ne retāk kā reizi gadā. Valsts riska limiti tiek pārskatīti reizi gadā, vai gadījumos, ja kādas valsts riska reitings paslīktinās.

2017. gadā Koncernā turpinājās jaunu iniciatīvu ieviešana ar mērķi uzlabot kredītriska pārvaldīšanas procesu, kā arī turpinājās kreditēšanas procesu saskaņošana ar Luminor Grupu.

b) Tirgus risks

Koncerns, galvenokārt ir pakļauts tādiem tirgus riskiem kā valūtas risks un procentu likmju risks. Koncernam nav atvērtu pozīciju preču vai akciju tirgos, un tas nav pakļauts preču vai akciju cenu izmaiņām. 2017. gada laikā nebija būtisku izmaiņu tirgus riska pārvaldīšanas procesā.

Valūtas risks

Koncerns un Banka cenšas sabalansēt aktīvus, pasīvus un ārpusbilances posteņus ārvalstu valūtās, lai valūtas risks būtu limitu ietvaros, kurus nosaka Kredītiestāžu likums un Bankas valde. Saskaņā ar Kredītiestāžu likumu, Bankas ārvalstu valūtu atklātā pozīcija atsevišķā ārvalstu valūtā nedrīkst pārsniegt 10% no pašu kapitāla un kopējā atklātā pozīcija visās ārvalstu valūtās — 20% no pašu kapitāla. 2017. gada laikā Banka ievēroja visus limitus.

Jutīgums pret valūtas risku

Koncerna un Bankas jutīgumu pret iespējamām valūtas kursa svārstībām, pieņemot, ka pārējie faktori paliek nemainīgi, aprēķina, reizinot ārvalstu valūtu atklātas pozīcijas ar iespējamām valūtu kursu izmaiņām. Valūtas kursa izmaiņu ietekme uz Koncerna peļņu vai zaudējumiem 2017. gada 31. decembrī bija EUR 17 tūkst. (2016. gada 31. decembrī: EUR 1.4 tūkst.).

Procentu likmju risks

Pamatdarbības gaitā procentu likmju risks rodas atšķirīgu termiju dēļ (fiksētajai likmei) un likmju pārskatīšanas dēļ (mainīgajai likmei) Koncerna un Bankas aktīvos, pasīvos un ārpusbilances posteņos.

Procentu likmju risku atsevišķu valūtu griezumā aprēķina un kontrolē, izmantojot bāzes punkta vērtības (*basis point value - BPV*) analīzi, kas atspoguļo Koncerna nākotnes naudas plūsmu tagadnes vērtības jutīgumu pret paralēlām izmaiņām tirgus procentu likmēs par 0.01%. Koncerns īsteno konservatīvu pieeju procentu likmju riska pārvaldībā, cenšoties sabalansēt aktīvu, pasīvu un ārpusbilances posteņu termiju un pārcenošanas profilus, lai atbilstu Bankas valdes pieņemtajiem limitiem. Limiti ir noteikti atsevišķi katrai valūtai, kurā Koncerns un Banka veic būtisku darbību, kā arī visām valūtām kopā. 2017. gada laikā Koncerns un Banka ievēroja visus limitus. Procentu likmju riska pārvaldīšana un mazināšana ietver finansējuma izmantošanu un līdzekļu izvietošanu uz dažādiem laika periodiem un/vai dažādiem pārcenošanas periodiem, kā arī tādu atvasināto finanšu instrumentu izmantošanu, kā procentu likmju mijmaiņas līgumi.

Jutīgums pret procentu likmju risku (BPV):

	EUR'000	
	2017. gada 31. decembrī	2016. gada 31. decembrī
EUR	-3.8	-1.7
USD	-0.3	0.03
Citas ārvalstu valūtas	0.1	0.1
Kopā	4.2	1.8

Finanšu pārskatu pielikumi (turpinājums)

4. RISKU VADĪBA (turpinājums)

c) *Likviditātes risks*

Zema likviditātes riska profila uzturēšanai, Koncerns īsteno īstermiņa un ilgtermiņa likviditātes riska vadības stratēģiju. īstermiņa riska vadības mērķis ir nodrošināt ikdienas nepieciešamo finansējumu, atbilstību Latvijas Bankas noteiktajām rezervju prasībām, Finanšu un kapitāla tirgus komisijas likviditātes prasībām, kā arī atbilstību iekšējiem likviditātes limitiem. Savukārt ilgtermiņa likviditātes risks tiek pārvaldīts, analizējot prognozētās naudas plūsmas, nemot vērā noguldījumu un kreditportfeļa pieaugumu, kā arī iespējamos refinansējuma avotus.

Likviditātes riska pārvaldīšanas process

Bankas likviditātes riska līmenis tiek mērīts un analizēts kā izdzīvošanas periods dažādu stresa scenāriju apstākjos, kuru pamatā ir bankai un finanšu tirgum specifiski stresa pieejēmumi. Izdzīvošanas periods ir periods ar pozitīvu kopējo naudas plūsmu; naudas plūsmas tiek regulāri mērītas, un informācija par tām tiek iesniegta Bankas vadībai.

Banka izmanto likviditātes riska rādītāju kopumu, lai noteiktu savu likviditātes pozīciju, likviditātes strukturālās neatbilstības un finansējuma koncentrāciju. Likviditātes rādītājs, aprēķināts saskaņā ar Finanšu un kapitāla tirgus komisijas (FKTK) apstiprināto metodoloģiju, 2017. gada 31. decembrī bija 41.2% (2016. gada 31. decembrī: 40.0%), kas ievērojami pārsniedz regulatora noteikto minimumu - 30%.

2017. gada 31. decembrī Koncerna un Bankas likviditātes seguma koeficients (LCR) bija attiecīgi 170.1% un 159.4% (2016. gada 31. decembrī: 183.9% un 159.2%). Saskaņā ar Eiropas Savienības Regulas prasībām 2017. gada 31. decembrī Koncernam un Bankai bija jāuzturt LCR ne mazāku par 80%.

2017. gadā Koncerns ir ievērojis likviditātes rādītāja prasības un obligāto rezervju prasības Latvijas Bankā.

Likviditātes risks tiek pārvaldīts tā, lai nodrošinātu pastāvīgu spēju norēķināties par savām saistībām. Banka ir izstrādājusi agrīno brīdinājuma rādītāju kopumu, lai savlaicīgi atklātu likviditātes krīzi, un Likviditātes krīzes pārvaldīšanas plānu, lai atbilstoši pārvaldītu Bankas likviditāti tirgus problēmu gadījumā.

d) *Operacionālais risks*

Operacionālā riska pārvaldība

Operacionālā riska pārvaldība Luminor tiek veikta, ievērojot operacionālā riska pārvaldīšanas politiku. Operacionālajām riskam jābūt zemam, un riska pārvaldībai jānodrošina, ka neparedzamo zaudējumu risks tiek samazināts.

Katras Struktūrvienības vadītājs un/vai Biznesa procesa īpašnieks ir atbildīgs par visām aktivitātēm savā atbildības sfērā un/vai biznesa procesiem, kā arī par riskiem, kas to rezultātā rodas; risku laicīgu identificēšanu, novērtēšanu, kontroļu ieviešanu, risku ierobežošanu, kā arī par ziņošanu par operacionālā riska incidentiem, kas tiek atklāti ikdienā. Katrs vadītājs ir atbildīgs par pienācīgu riska vadības kultūras veidošanu savā struktūrvienībā.

Luminor operacionālā riska notikumi, kas radīja zaudējumus, un notikumi ar potenciāliem zaudējumiem tiek reģistrēti Luminor notikumu datubāzē un attiecīgi pārraudzīti. Informācija par nevēlamiem notikumiem, kas Luminor radīja vai varēja radīt finansiālus zaudējumus, sniedz vērtīgu informāciju par nepieciešamajiem uzlabojumiem. Identificējot nepieciešamību pēc uzlabojumiem, speciālo pasākumu ieviešana tiek iniciēta.

Lai ierobežotu sekas, kas rodas būtisku notikumu, darbības pārtraukumu utt. dēļ, tiek izstrādāti visaptveroši darbības nepārtrauktības un ārkārtas situāciju rīcības plāni, kas palīdz racionāli un efektīvi tikt galā ar krīzes situācijām, samazinot zaudējumu apjomu un atjaunojot normālo situāciju.

Zināšanas par Informācijas drošību ir neatņemama Luminor organizācijas risku kultūras sastāvdaļa. Informācijas drošības kultūra tiek veidota, uzturēta un pilnveidota tā, lai jebkura līmeņa darbinieki jebkurā struktūrvienībā apzinātos riskus saistītus ar Informācijas drošību un to, kādas darbības jāveic, lai attiecīgos riskus mazinātu. Procesi attiecībā uz Informācijas drošību tiek veidoti tā, lai spētu aizsargāt informāciju no nejaušas vai tīšas izpaušanas gadījumiem, iznīcināšanas vai mainīšanas, kā arī, lai procesi atbilstu regulatora un likumdošanas prasībām un līgumiskajām saistībām attiecībā uz Informācijas drošības nodrošināšanu.

Luminor vadība regulāri saņem operacionālā riska pārskatus, kas ir pamats riska situācijas izvērtēšanai. Tāpat ikgadējā ziņojumā Luminor vadība saņem informāciju par Luminor aktuālo operacionālā un biznesa risku pārvaldību un kontroli. Šis ziņojums atspoguļo grupas mēroga riskus, ar tiem saistītos uzlabojumus un detalizētu kvalitātes novērtējumu, kas balstās uz Luminor mērķiem riska pārvaldības un kvalitātes nodrošināšanas jomās.

2017. gada beigās tika veikts pirmais Luminor Riska un Kontroļu Pašnovērtēšanas process. Procesa ietvaros tika identificēti, novērtēti un dokumentēti būtiskākie operacionālie riski, kā arī tika izstrādāts atbilstošs riska mazinošos pasākumu plāns. Pārskats par būtiskākajiem riskiem un riskus mazinošo pasākumu plāns tika prezentēts Luminor Vadībai, kā arī riskus mazinošās aktivitātes, kas minētas plānā, tika apstiprinātas.

AS Luminor Bank
Konsolidētais un Bankas gada pārskats par 2017. gadu

Finanšu pārskatu pielikumi (turpinājums)

4. RISKU VADĪBA (turpinājums)

d) *Operacionālais risks (turpinājums)*

Luminor apdrošināšana ir operacionālā riska pārvaldīšanas sistēmas sastāvdaļa. Apdrošināšanas līgumi tiek slēgti, lai mazinātu finansiālās sekas no nevēlamiem notikumiem, kas mēdz atgadīties par spīti ieviestajām drošības procedūrām un citiem riska novēršanas pasākumiem. Apdrošināšanas programma sedz arī juridiskās saistības, ar kurām Koncerns var saskarties saistībā ar tā darbību.

5. PROCENTU IENĀKUMI

	2017 Koncerns EUR'000	2016 Koncerns EUR'000	2017 Banka EUR'000	2016 Banka EUR'000
Procentu ienākumi:				
No amortizētajā iegādes vērtībā vērtētajiem finanšu aktīviem:	55,873	43,158	49,127	37,936
- kredītiem un debitoru parādiem	53,298	40,784	46,552	35,562
- kredītiem ar vērtības samazinājumu	1,152	1,169	1,152	1,169
- prasībām pret kredītiestādēm un centrālajām bankām	149	40	149	40
- Negatīvo procentu ienākumi no saistībām	1,274	1,165	1,274	1,165
No klasificētiem kā patiesajā vērtībā vērtētajiem finanšu aktīviem ar atspoguļojumu peļņā vai zaudējumos	76	323	76	323
No atvasinātajiem finanšu instrumentiem	6,515	3,057	6,515	3,057
Kopā procentu ienākumi	62,464	46,538	55,718	41,316

6. PROCENTU IZDEVUMI

	2017 Koncerns EUR'000	2016 Koncerns EUR'000	2017 Banka EUR'000	2016 Banka EUR'000
Procentu izdevumi:				
- klientu noguldījumiem	(1,841)	(953)	(1,848)	(958)
- saistībām pret kredītiestādēm un centrālajām bankām	(1,476)	(956)	(1,030)	(311)
- negatīvo procentu ienākumi no aktīviem	(2,203)	(1,364)	(2,203)	(1,364)
- finanšu stabilitātes nodeva	(1,465)	(919)	(1,465)	(919)
- noguldījumu garantiju fondam	(1,404)	(1,138)	(1,404)	(1,138)
- vienotā noregulējuma fondam	(555)	(737)	(555)	(737)
- atvasinātajiem finanšu instrumentiem	-	(11)	-	(11)
Kopā procentu izdevumi	(8,944)	(6,078)	(8,505)	(5,438)
Neto procentu ienākumi	53,520	40,460	47,213	35,878

7. KOMISIJAS NAUDAS IENĀKUMI

	2017 Koncerns EUR'000	2016 Koncerns EUR'000	2017 Banka EUR'000	2016 Banka EUR'000
Naudas pārskaitījumi				
Maksājumu karšu apkalpošana	3,102	2,497	3,103	2,498
Aktīvu pārvaldīšana	8,959	8,451	8,959	8,451
Klientu apkalpošana	3,927	2,993	-	-
Apdrošināšana	2,205	1,568	2,204	1,568
Kredītu uzraudzība un apkalpošana	1,087	910	1,087	910
Investīciju produkti	668	157	616	156
Garantijas	1,034	858	1,044	858
Darījumi ar skaidru naudu	1,062	429	1,136	522
Tirdzniecības finansēšana	193	175	193	175
Pārējie komisijas naudas ienākumi	323	158	323	158
Kopā komisijas naudas ienākumi	998	709	1,107	922
	23,558	18,905	19,772	16,218

AS Luminor Bank
Konsolidētais un Bankas gada pārskats par 2017. gadu

Finanšu pārskatu pielikumi (turpinājums)

8. KOMISIJAS NAUDAS IZDEVUMI

	2017 Koncerns EUR'000	2016 Koncerns EUR'000	2017 Banka EUR'000	2016 Banka EUR'000
Maksājumu karšu apkalpošana	(4,739)	(3,743)	(4,739)	(3,743)
Darījumi ar skaidru naudu	(488)	(667)	(488)	(667)
Naudas pārskaitījumi	(584)	(375)	(582)	(374)
Klientu apkalpošana	(350)	(355)	(350)	(355)
Vērtspapīri	(126)	(107)	(127)	(106)
Garantijas	(25)	(23)	(25)	(23)
Pārējie komisijas naudas izdevumi	(515)	(499)	(125)	(149)
Kopā komisijas naudas izdevumi	(6,827)	(5,769)	(6,436)	(5,417)
 Neto komisijas naudas ienākumi	 16,731	 13,136	 13,336	 10,801

9. NETO REZULTĀTS NO DARĪJUMIEM AR ĀRVALSTU VALŪTU, VĒRTSPAPĪRU TIRDZNIECĪBAS UN ATVASINĀTIEM FINANŠU INSTRUMENTIEM

	2017 Koncerns EUR'000	2016 Koncerns EUR'000	2017 Banka EUR'000	2016 Banka EUR'000
Peļņa no tirdzniecības ar ārvalstu valūtu	2,437	2,144	2,437	2,144
Peļņa/ (zaudējumi) no patiesā vērtībā vērtēto finanšu instrumentu ar atspoguļojumu peļņā vai zaudējumos tirdzniecības*	(184)	11,529	(184)	11,528
Peļņa/ (zaudējumi) no klasificētiem kā patiesajā vērtībā vērtētajiem finanšu aktīviem ar atspoguļojumu peļņā vai zaudējumos pārvērtēšanas	55	(29)	55	(29)
Peļņa / (zaudējumi) no ārvalstu valūtu pārvērtēšanas (Zaudējumi) no atvasināto finanšu instrumentu pārvērtēšanas	855	(57)	843	(40)
	(1,288)	(350)	(1,288)	(350)
	1,875	13,237	1,863	13,253

* 2016. gada 21. jūnijā Visa Inc. noslēdza tās 100% Visa Europe akciju kapitāla iegādes darījumu par kopējo pirkuma summu, kas sastāv no EUR 17.25 miljardu naudas pārveduma, Visa Inc. priekšrocības akcijām Visa Europe akcionāriem un atlīktā maksājumā EUR 1.12 miljardu apmērā, tai skaitā procentiem, izmaksājamiem trīs gadu laikā.

2016. gadā Banka ir atzinusi tās ienākumus no Visa Europe akciju pārdošanas, kas sastāv no naudas pārveduma EUR 8,780 tūkst., atlīktā maksājuma EUR 700 tūkst. un Visa Inc. priekšrocības akcijām ar vērtību darījuma dienā USD 2,389 tūkst. (EUR 2,154 tūkst.). Papildu informāciju skatīt 19. un 33. piezīmē. Detalizētu informāciju par Visa Inc. akciju patiesās vērtības noteikšanu skatīt 2(y). piezīmē.

10. NETO REZULTĀTS NO DARĪJUMIEM AR IEGLULDĪJUMU ĪPAŠUMIEM

	2017 Koncerns EUR'000	2016 Koncerns EUR'000	2017 Banka EUR'000	2016 Banka EUR'000
Neto nomas izdevumi/ ienākumi				
leguldījumu īpašumu noma	1,263	1,112	34	46
leguldījumu īpašumu apsaimniekošanas izdevumi	(1,936)	(2,236)	(248)	(344)
Neto nomas izdevumi	(673)	(1,124)	(214)	(298)
 Neto peļņa/ (zaudējumi) no pārvērtēšanas un pārdošanas				
(Zaudējumi) no ieguldījumu īpašumu pārvērtēšanas	(9,995)	(2,907)	(578)	(184)
Peļņa no ieguldījumu īpašumu pārdošanas	154	756	1	38
Neto (zaudējumi) no pārvērtēšanas un pārdošanas	(9,841)	(2,151)	(577)	(146)
 Neto rezultāts no darījumiem ar ieguldījuma īpašumiem				
	(10,514)	(3,275)	(791)	(444)

AS Luminor Bank
Konsolidētais un Bankas gada pārskats par 2017. gadu

Finanšu pārskatu pielikumi (turpinājums)

11. CITI PAMATDARBĪBAS IENĀKUMI

	2017 Koncerns EUR'000	2016 Koncerns EUR'000	2017 Banka EUR'000	2016 Banka EUR'000
Ienākumi no pārējām saistītajām kompānijām	2,542	1,856	2,007	1,304
Peļņa no īpašumu un aprīkojuma pārdošanas	-	44	-	44
Ienākumi no pakalpojumu sniegšanas meitas uzņēmumiem	-	-	2,689	2,655
Citi pamatdarbības ienākumi	1,643	2,635	792	1,245
	4,185	4,535	5,488	5,248

12. ADMINISTRATĪVIE IZDEVUMI

	2017 Koncerns EUR'000	2016 Koncerns EUR'000	2017 Banka EUR'000	2016 Banka EUR'000
Valdes atalgojums	531	700	531	700
Darbinieku atalgojums	17,454	13,291	16,874	13,141
Sociālās apdrošināšanas iemaksas	4,226	3,391	4,092	3,356
Personāla izmaksas	22,211	17,382	21,497	17,197
IT izdevumi	7,351	5,024	7,182	4,921
Reklāmas un reprezentācijas izdevumi	1,484	1,227	1,389	1,063
Uzturēšanas un atjaunošanas izdevumi, tās maksa	2,728	2,344	3,334	3,034
Maksājumi par koncerna vadības pakalpojumiem	886	1,071	882	1,068
Sakaru izdevumi	544	593	498	560
Profesionālie pakalpojumi	744	250	657	199
Personāla apmācība	114	197	113	195
Personāla apdrošināšana	323	245	320	243
Apdrošināšana	140	209	100	178
Komandējumi	226	89	207	88
Citas personāla izmaksas	1,147	461	1,146	461
Pārējie izdevumi	2,811	1,205	2,332	853
Pārējie administratīvie izdevumi kopā	18,498	12,915	18,160	12,863
Administratīvie izdevumi kopā	40,709	30,297	39,657	30,060

Maksa par revīzijas un citiem pakalpojumiem, kas samaksāti neatkarīgai revidēntu sabiedrībai par šo finanšu pārskatu revīziju, ir uzrādīta administratīvajos izdevumos pozīcijā "Profesionālie pakalpojumi". Nodokļu konsultāciju pakalpojumi ietvēra skaidrojumu sniegšanu par sniegtajām konsultācijām attiecībā uz PVN piemērošanu savstarpējiem darījumiem, savukārt pārējās konsultācijas bija saistītas ar apvienošanās darījuma uzskaiti. Šīs summas pēc pakalpojuma veida var iedalīt šādi:

	2017 Koncerns EUR'000	2016 Koncerns EUR'000	2017 Banka EUR'000	2016 Banka EUR'000
Gada un starposma revīzija	266	115	200	71
Citi revīzijas pakalpojumi un līdzīgas izmaksas	2	10	2	10
Nodokļu konsultācijas	-	2	-	2
Pārējās konsultācijas	6	-	6	-
	274	127	208	83

Pilnas slodzes ekvivalentu darbinieku skaits:

	2017 Koncerns	2016 Koncerns	2017 Banka	2016 Banka
Darbinieku skaits perioda beigās	1,013	635	942	630
Vidējais darbinieku skaits	726	639	707	634

AS Luminor Bank
Konsolidētais un Bankas gada pārskats par 2017. gadu

Finanšu pārskatu pielikumi (turpinājums)

13. CITI PAMATDARBĪBAS IZDEVUMI

	2017 Koncerns EUR'000	2016 Koncerns EUR'000	2017 Banka EUR'000	2016 Banka EUR'000
Zaudējumi no īpašumu un pamatlīdzekļu norakstīšanas	26	261	26	258
Citi pamatdarbības izdevumi	3,882	1,936	3,662	1,747
	3,908	2,197	3,688	2,005

14. UZNĒMUMU IENĀKUMA NODOKLIS

	2017 Koncerns EUR'000	2016 Koncerns EUR'000	2017 Banka EUR'000	2016 Banka EUR'000
Par pārskata gadu aprēķinātais uzņēmumu ienākuma nodoklis	2,029	396	1,253	-
Atlikta nodokļa izmaiņas	(508)	8	(508)	-
Atlikta nodokļa reversēšana	9,889	-	9,653	-
Visaptverošo ienākumu pārskatā atspoguļotais uzņēmumu ienākuma nodoklis:	11,410	404	10,398	-

Koncerna atliktais nodoklis aprēķināts no sekojošām pagaidu atšķirībām starp aktīvu un saistību bilances vērtībām un to vērtībām uzņēmumu ienākuma nodokļa mērķiem:

	Finanšu stāvokļa pārskats		Visaptverošo ienākumu pārskats	
	2017 EUR'000	2016 EUR'000	2017 EUR'000	2016 EUR'000
Atlikta uzņēmumu ienākuma nodokļa saistības				
Paātrinātais nolietojums nodokļu vajadzībām	2,036	1,952	84	(205)
Bruto atlikta uzņēmumu ienākuma nodokļa saistības	2,036	1,952	84	(205)
Atlikta uzņēmumu ienākuma nodokļa aktīvs				
Uz nākamajiem periodiem pārnestie nodokļu zaudējumi	25,428	27,437	(2,009)	(3,741)
Uzkrājumi	3,963	2,850	1,113	2,234
Pārējās	(18,073)	(19,561)	1,488	1,310
Bruto atlikta uzņēmumu ienākuma nodokļa aktīvs	11,318	10,726	592	(197)
Izmaiņa apvienošanās ar Nordea filiāli dēļ	607	-	-	-
Neto atlikta uzņēmumu ienākuma nodokļa aktīvs pirms atlikta nodokļa reversēšanas	9,889	8,774	-	-
Neto atlikta uzņēmumu ienākuma nodokļa (ienākumi)/ izmaksas pirms atlikta nodokļa reversēšanas	-	-	(508)	8
Atlikta nodokļa reversēšana*:	9,889	-	9,889	-
Visaptverošajā ienākumu pārskatā	9,889	-	9,889	-
Neto atlikta uzņēmumu ienākuma nodokļa aktīvs	-	8,774	-	-
Neto atlikta uzņēmumu ienākuma nodokļa izmaksas	-	-	9,381	8

AS Luminor Bank
Konsolidētais un Bankas gada pārskats par 2017. gadu

Finanšu pārskatu pielikumi (turpinājums)

14. UZNĒMUMU IENĀKUMA NODOKLIS (turpinājums)

Bankas atliktais nodoklis aprēķināts no sekojošām pagaidu atšķirībām starp aktīvu un saistību bilances vērtībām un to vērtībām uzņēmumu ienākuma nodokļa mērķiem:

	Finanšu stāvokļa pārskats		Visaptverošo ienākumu pārskats	
	2017 EUR'000	2016 EUR'000	2017 EUR'000	2016 EUR'000
Atlikta uzņēmumu ienākuma nodokļa saistības				
Paātrinātais nolietojums nodokļu vajadzībām	667	645	22	(113)
Bruto atlikta uzņēmumu ienākuma nodokļa saistības	667	645	22	(113)
Atlikta uzņēmumu ienākuma nodokļa aktīvs				
Uz nākamajiem periodiem pārnestie nodokļu zaudējumi	23,253	25,488	(2,235)	(4,245)
Uzkrājumi	3,576	2,638	938	2,099
Pārējās	(16,953)	(18,780)	1,827	2,033
Bruto atlikta uzņēmumu ienākuma nodokļa aktīvs	9,876	9,346	530	(113)
Izmaiņa apvienošanās ar Nordea filiāli dēļ	444	-	-	-
Neto atlikta uzņēmumu ienākuma nodokļa aktīvs pirms atlikta nodokļa reversēšanas	9,653	8,701	-	-
Neto atlikta uzņēmumu ienākuma nodokļa (ienākumi)/ izdevumi pirms atlikta nodokļa reversēšanas	-	-	(508)	-
Atlikta nodokļa reversēšana*:	9,653	-	9,653	-
Visaptverošajā ienākumu pārskatā	9,653	-	9,653	-
Neto atlikta uzņēmumu ienākuma nodokļa aktīvs	-	8,701	-	-
Neto atlikta uzņēmumu ienākuma nodokļa izmaksas	-	-	9,145	-

*Atlikta nodokļa aktīvs reversēts peļņas vai zaudējumu aprēķinā 2017.gadā saskaņā ar Latvijas Republikas nodokļu normatīvo aktu izmaiņām, kuras stājās spēkā, sākot ar 2018. gada 1. janvāri.

Saskaņā ar „Uzņēmumu ienākuma nodokļa” likumu nodokļa maksatājs, kura uzņēmumu ienākuma nodokļa deklarācijā 2017. gada 31.decembrī ir uzrādīti zaudējumi, var samazināt pārskata gadā par dividendēm aprēķināto uzņēmumu ienākuma nodokli par summu, kas aprēķināta 15 procentu apmērā no kopējās nesegto zaudējumu summas. Ja šī summa pārskata gadā netiek izmantota vai tiek izmantota tikai daļēji, atlikušo summu (nodokļa summu par nesegtajiem zaudējumiem) var attiecināt uz uzņēmumu ienākuma nodokli, kas nākamajos četros pārskata gados aprēķināts par dividendēm, katru gadu attiecīgi samazinot atlikušo summu (nodokļa summu par nesegtajiem zaudējumiem) par iepriekš izmantoto atlaides apmēru. 2017.gada 31. decembrī Koncerna nodokļu zaudējumi bija EUR 186 milj. apmērā (2016.gada 31.decembrī: EUR 187 milj.).

AS Luminor Bank
Konsolidētais un Bankas gada pārskats par 2017. gadu

Finanšu pārskatu pielikumi (turpinājums)

14. UZNĒMUMU IENĀKUMA NODOKLIS (turpinājums)

Faktiskā uzņēmumu ienākuma nodokļa salīdzinājums ar teorētiski aprēķināto:

	2017 Koncerns EUR'000	2016 Koncerns EUR'000	2017 Banka EUR'000	2016 Banka EUR'000
Peļņa pirms nodokļiem	13,432	33,857	9,809	30,174
Aprēķinātais uzņēmumu ienākuma nodoklis - 15%	2,015	5,079	1,471	4,526
Neatskaitāmā aktīvu pārvērtēšana	1,636	1,000	265	83
Debitoru parādu norakstīšana	247	22	-	-
Neapliekamais ienākums	(354)	(2,082)	(354)	(2,082)
Transfertcenu korekcija saistībā līzinga portfeļa cesiju (skat. 32.piezīmi)	-	-	129	898
Pārējās nodokļa mērķiem neatskaitāmās neto izmaksas	1,127	117	1,469	113
Atliktais nodoklis	(3,150)	(3,732)	(2,235)	(3,538)
Pārskata gada faktiskais uzņēmumu ienākuma nodoklis:	1,521	404	745	-
Atlikta nodokļa reversēšana	9,889	-	9,653	-
Peļņas vai zaudējumu aprēķinā atspoguļotais uzņēmumu ienākuma nodoklis:	11,410	404	10,398	-
Efektīvā ienākuma nodokļa likme	85%	1%	106%	0%

15. NAUDA UN TĀS EKVIVALENTI

	2017 Koncerns EUR'000	2016 Koncerns EUR'000	2017 Banka EUR'000	2016 Banka EUR'000
Kase	44,966	25,878	44,966	25,878
Prasības pret centrālajām bankām	1,022,248	37,784	1,022,248	37,784
Kopā kase un prasības pret centrālajām bankām	1,067,214	63,662	1,067,214	63,662
Prasības pret citām kredītiestādēm ar sākotnējo atmaksas termiņu līdz 3 mēnešiem	90,794	444,590	90,025	443,991
Saistības uz pieprasījumu pret citām kredītiestādēm	(5,576)	(2,225)	(5,576)	(2,225)
Kopā nauda un tās ekvivalenti	1,152,432	506,027	1,151,663	505,428

Saskaņā ar Eiropas Centrālās bankas lēmumu Bankai jānodrošina minimālo rezervju prasību izpilde. Bankas mēneša vidējam korespondentkonta atlikumam Latvijas Bankā prasību izpildes periodā ir jāpārsniedz rezervju prasības noteiktais minimālais apjoms.

Pārskata gada laikā Banka bija izpildījusi noteiktās rezervju prasības.

AS Luminor Bank
Konsolidētais un Bankas gada pārskats par 2017. gadu

Finanšu pārskatu pielikumi (turpinājums)

16. PRASĪBAS PRET KREDĪTIESTĀDĒM

	2017 Koncerns EUR'000	2016 Koncerns EUR'000	2017 Banka EUR'000	2016 Banka EUR'000
Prasības uz pieprasījumu				
Latvijā reģistrētās kredītiestādes	784	604	15	5
OECD valstīs reģistrētās kredītiestādes*	32,464	28,814	32,464	28,814
Ne-OECD valstīs reģistrētās kredītiestādes	1,386	675	1,386	675
Prasības uz pieprasījumu kopā	34,634	30,093	33,865	29,494
Termiņa depozīti				
OECD valstīs reģistrētās kredītiestādes**	70,823	414,497	70,823	414,497
Termiņa depozīti kopā	70,823	414,497	70,823	414,497
Kopā	105,457	444,590	104,688	443,991

Prasībām pret kredītiestādēm vidējā procentu likme 2017. gada 31. decembrī bija -0.02% (2016. gada 31. decembrī: -0.34%).

*Ieskaitot prasības pret DNB Bank ASA EUR 15,438 tūkst. apmērā un Nordea Bank AB EUR 2,300 tūkst. apmērā (2016. gada 31. decembrī: EUR 27,695 tūkst.).

**Ieskaitot prasības pret DNB Bank ASA EUR 56,170 tūkst. apmērā (2016. gada 31. decembrī: EUR 414,591 tūkst.).

Prasības pret kredītiestādēm ietver vienu buy/sell-back darījumu (2016. gada 31. decembrī: astoņus buy/sell-back darījumus) ar DNB Bank ASA par kopējo summu EUR 56,170 tūkst. (2016. gada 31. decembrī: EUR 57,591 tūkst.), ar iespēju to pagarināt. Kā darījuma nodrošinājums kalpo obligācijas. Atbilstoši darījuma nosacījumiem, risku, kas rodas no obligāciju ārpusbilances pozīcijas, uzņemas DNB Bank ASA. Saņemtais nodrošinājums tiek izmantots kā nodrošinājums ilgtermiņa finansējumam no Latvijas Bankas (skat. 27. piezīmi).

17. IZSNIEGTIE KREDĪTI UN AVANSI

(a) Kredītu sadalījums pēc sākotnējā atmaksas termiņa

	2017 Koncerns EUR'000	2016 Koncerns EUR'000	2017 Banka EUR'000	2016 Banka EUR'000
Līdz 1 gadam	24,064	16,703	10,758	13,867
Virs 1 gada	3,503,200	1,572,939	3,531,217	1,483,191
Uzkrājumi kredītu vērtības samazinājumam	3,527,264	1,589,642	3,541,975	1,497,058
Kopā	(154,816)	(76,964)	(157,477)	(68,499)
	3,372,448	1,512,678	3,384,498	1,428,559

Izsniegtajiem kredītiem vidējā procentu likme 2017. gada 31. decembrī bija 2.2% (2016. gada 31. decembrī: 2.1%).

AS Luminor Bank
Konsolidētais un Bankas gada pārskats par 2017. gadu

Finanšu pārskatu pielikumi (turpinājums)

17. IZSNIEGTIE KREDĪTI UN AVANSI (turpinājums)

(b) Kredītu sadalījums pa klientu veidiem

	2017 Koncerns EUR'000	2016 Koncerns EUR'000	2017 Banka EUR'000	2016 Banka EUR'000
Centrālās bankas	104	-	-	-
Centrālā un vietējā valdība	10,756	6,776	9,150	5,286
Kredītiestādes	-	12	-	-
Citas finanšu iestādes	3,344	3,609	523,392	19,738
Privātuzņēmumi	1,630,824	590,674	1,237,962	532,246
Mājsaimniecības	1,882,236	988,571	1,771,471	939,788
	3,527,264	1,589,642	3,541,975	1,497,058
Uzkrājumi kredītu vērtības samazinājumam	(154,816)	(76,964)	(157,477)	(68,499)
Kopā	3,372,448	1,512,678	3,384,498	1,428,559

(c) Kredītu analīze pēc produktiem

	2017 Koncerns EUR'000	2016 Koncerns EUR'000	2017 Banka EUR'000	2016 Banka EUR'000
Hipotekārie kredīti	2,262,338	1,210,273	2,287,288	1,210,273
Komerckredīti	648,359	186,551	1,163,094	252,819
Līzings	524,981	158,852	-	-
Kredītkaršu kredīti	19,645	8,907	19,652	8,907
Patēriņa kredīti	32,285	16,379	32,285	16,379
Citi	39,656	8,680	39,656	8,680
	3,527,264	1,589,642	3,541,975	1,497,058
Uzkrājumi kredītu vērtības samazinājumam	(154,816)	(76,964)	(157,477)	(68,499)
Kopā	3,372,448	1,512,678	3,384,498	1,428,559

(d) Kredītu sadalījums pa nozarēm

	2017 Koncerns EUR'000	2016 Koncerns EUR'000	2017 Banka EUR'000	2016 Banka EUR'000
Mājsaimniecības	1,846,949	985,039	1,736,096	936,361
Nekustamais īpašums	381,172	129,214	436,225	193,140
Rūpniecība	162,594	64,444	115,311	48,046
Tirdzniecība	230,571	89,453	160,735	70,147
Transports	162,992	54,329	64,911	37,824
Lauksaimniecība un mežsaimniecība	164,569	51,588	94,703	28,788
Būvniecība	65,695	20,626	39,235	11,349
Viesnīcas un ēdināšana	30,560	41,927	28,994	41,212
Elektrība, gāze, tvaiks un gaisa kondicionēšana	112,930	52,775	110,207	52,442
Citi	214,587	67,727	613,540	57,600
Kopā kredīti rezidentiem	3,372,619	1,557,122	3,399,957	1,476,909
Nerezidentiem izsniegtie kredīti	154,645	32,520	142,018	20,149
	3,527,264	1,589,642	3,541,975	1,497,058
Uzkrājumi kredītu vērtības samazinājumam	(154,816)	(76,964)	(157,477)	(68,499)
Kopā	3,372,448	1,512,678	3,384,498	1,428,559

AS Luminor Bank
Konsolidētais un Bankas gada pārskats par 2017. gadu

Finanšu pārskatu pielikumi (turpinājums)

17. IZSNIEGTIE KREDĪTI UN AVANSI (turpinājums)

e) Izsniegto kredītu sadalījums pa valstīm

	2017 Koncerns EUR'000	2016 Koncerns EUR'000	2017 Banka EUR'000	2016 Banka EUR'000
Latvija	3,372,619	1,557,122	3,399,957	1,476,909
Pārējās valstis	154,645	32,520	142,018	20,149
Kopā	3,527,264	1,589,642	3,541,975	1,497,058
Uzkrājumi kredītu vērtības samazinājumam	(154,816)	(76,964)	(157,477)	(68,499)
Kopā	3,372,448	1,512,678	3,384,498	1,428,559

f) Bruto no finanšu nomas izrietošās prasības pēc to atlikušā atmaksas termiņa

	2017 Koncerns EUR'000	2016 Koncerns EUR'000	2017 Banka EUR'000	2016 Banka EUR'000
Līdz 1 gadam	185,847	54,250	-	-
1 – 5 gadi	357,000	109,651	-	-
Virs 5 gadiem	5,762	1,033	-	-
Bruto no finanšu nomas ar izirkuma tiesībām izrietošās prasības kopā	548,609	164,934	-	-

Nenopelnītie procentu ienākumi no finanšu nomas līgumiem

	2017 Koncerns EUR'000	2016 Koncerns EUR'000	2017 Banka EUR'000	2016 Banka EUR'000
Līdz 1 gadam	10,147	2,816	-	-
1 – 5 gadi	12,282	3,365	-	-
Virs 5 gadiem	80	-	-	-
Nenopelnītie procentu ienākumi kopā	22,509	6,181	-	-

Neto no finanšu nomas ar izirkuma tiesībām izrietošās prasības pēc to atlikušā atmaksas termiņa

	2017 Koncerns EUR'000	2016 Koncerns EUR'000	2017 Banka EUR'000	2016 Banka EUR'000
Līdz 1 gadam	175,700	51,434	-	-
1 – 5 gadi	344,718	106,286	-	-
Virs 5 gadiem	5,682	1,033	-	-
No finanšu nomas ar izirkuma tiesībām izrietošās prasības kopā	526,100	158,753	-	-
Uzkrājumi kredītu vērtības samazinājumam	(3,427)	(6,689)	-	-
Neto no finanšu nomas ar izirkuma tiesībām izrietošās prasības kopā	522,673	152,064	-	-

AS Luminor Bank
Konsolidētais un Bankas gada pārskats par 2017. gadu

Finanšu pārskatu pielikumi (turpinājums)

17. IZSNIEGTIE KREDĪTI UN AVANSI (turpinājums)

(g) Nākamā tabula atspoguļo klientiem izsniegto kredītu un avansu sadalījumu pēc kvalitātes:

	2017 Koncerns EUR'000	2016 Koncerns EUR'000	2017 Banka EUR'000	2016 Banka EUR'000
Kredīti, kas nav kavēti un kuriem nav vērtības samazināšanās pazīmes	3,018,821	1,365,572	3,047,698	1,291,368
Kavētie kredīti, kuriem nav vērtības samazināšanās pazīmes	220,963	86,448	192,791	76,161
Kredīti, kuriem ir izveidoti uzkrājumi vērtības samazināšanai	287,480	137,622	301,486	129,529
Kopā bruto kredīti un avansi klientiem	3,527,264	1,589,642	3,541,975	1,497,058
Uzkrājumi individuālajam kredītu vērtības samazinājumam	(139,103)	(68,599)	(142,717)	(60,668)
Uzkrājumi viendabīgām kredītu grupām	(15,713)	(8,365)	(14,760)	(7,831)
Kopā neto kredīti un avansi klientiem	3,372,448	1,512,678	3,384,498	1,428,559

(h) Nākamā tabula atspoguļo to klientiem izsniegto kredītu un avansu sadalījumu, kuru atmaksa nav kavēta un kuru vērtība nav samazinājusies:

Kategorijas	Riska grupas	2017 Koncerns EUR'000	2016 Koncerns EUR'000	2017 Banka EUR'000	2016 Banka EUR'000
Lielie uzņēmumi*	Zema	96,819	107,649	612,598	182,382
	Vidēja	236,798	103,998	203,127	104,153
	Augsta	23,896	10,327	22,685	10,204
MVU* (Mazie un vidējie uzņēmumi)	Zema	107,475	97,249	112,296	82,371
	Vidēja	711,928	170,477	440,345	88,243
	Augsta	167,184	27,028	87,603	20,236
Mājsaimniecības	Zema	1,216,263	677,416	1,189,562	654,731
	Vidēja	379,620	122,826	303,661	103,690
	Augsta	78,838	48,602	75,821	45,358
	Kopā	3,018,821	1,365,572	3,047,698	1,291,368

* Informācija tiek atspoguļota atbilstoši sekojošiem parametriem. Lielie uzņēmumi – klienti ar darbinieku skaitu virs 250 darbiniekiem un apgrozījumu virs EUR 50 milj. un/vai bilance virs EUR 43 milj., kā arī valsts/pašvaldību iestādes. MVU uzņēmumi - klienti ar darbinieku skaitu zem 250 darbiniekiem un apgrozījumu zem EUR 50 milj. un/vai bilance zem EUR 43 milj. Privātpersonas un privātpersonas apkalpojošās bezpejnas organizācijas tiek klasificētas kā mājsaimniecības.

	2017 Koncerns EUR'000	2016 Koncerns EUR'000	2017 Banka EUR'000	2016 Banka EUR'000
Hipotekārie kredīti	1,958,674	1,029,588	1,983,624	1,029,588
Komerckredīti	506,505	169,824	1,008,401	238,480
Līzings	497,976	142,860	-	-
Kredītkaršu kredīti	13,875	5,706	13,882	5,706
Patēriņa kredīti	30,681	15,997	30,681	15,997
Citi	11,110	1,597	11,110	1,597
Kopā	3,018,821	1,365,572	3,047,698	1,291,368

AS Luminor Bank
Konsolidētais un Bankas gada pārskats par 2017. gadu

Finanšu pārskatu pielikumi (turpinājums)

17. IZSNIEGTIE KREDĪTI UN AVANSI (turpinājums)

(i) Nākamā tabula atspoguļo to Koncerna un Bankas klientiem izsniegtos kredītu un avansu sadalījumu, kuru atmaksa ir kavēta un kuru vērtība nav samazinājusies:

	2017 Koncerns EUR'000	2016 Koncerns EUR'000	2017 Banka EUR'000	2016 Banka EUR'000
Hipotekārie kredīti				
Kavējums līdz 30 dienām	98,214	53,827	98,214	53,827
Kavējums 31-60 dienas	18,243	12,843	18,243	12,843
Kavējums 61-90 dienas	6,216	5,535	6,216	5,535
Kavējums vairāk par 90 dienām	615	-	615	-
Kopā	123,288	72,205	123,288	72,205
Komerckredīti				
Kavējums līdz 30 dienām	41,641	971	36,379	389
Kavējums 31-60 dienas	21,705	41	21,705	11
Kavējums 61-90 dienas	2,845	47	2,845	47
Kavējums vairāk par 90 dienām	372	-	372	-
Kopā	66,563	1,059	61,301	447
Līzings				
Kavējums līdz 30 dienām	18,997	8,353	-	-
Kavējums 31-60 dienas	2,829	933	-	-
Kavējums 61-90 dienas	216	304	-	-
Kavējums vairāk par 90 dienām	868	85	-	-
Kopā	22,910	9,675	-	-
Kredītkaršu kredīti				
Kavējums līdz 30 dienām	4,637	2,933	4,637	2,933
Kavējums 31-60 dienas	223	112	223	112
Kavējums 61-90 dienas	76	43	76	43
Kavējums vairāk par 90 dienām	80	5	80	5
Kopā	5,016	3,093	5,016	3,093
Patēriņa kredīti				
Kavējums līdz 30 dienām	1,067	254	1,067	254
Kavējums 31-60 dienas	95	46	95	46
Kavējums 61-90 dienas	65	28	65	28
Kavējums vairāk par 90 dienām	15	-	15	-
Kopā	1,242	328	1,242	328
Citi kredīti				
Kavējums līdz 30 dienām	1,249	80	1,249	80
Kavējums 31-60 dienas	516	8	516	8
Kavējums 61-90 dienas	45	-	45	-
Kavējums vairāk par 90 dienām	134	-	134	-
Kopā	1,944	88	1,944	88
Kopā				
Kavējums līdz 30 dienām	165,805	66,418	141,546	57,483
Kavējums 31-60 dienas	43,611	13,983	40,782	13,020
Kavējums 61-90 dienas	9,463	5,957	9,247	5,653
Kavējums vairāk par 90 dienām	2,084	90	1,216	5
Kopā	220,963	86,448	192,791	76,161
Kopā bruto kredīti un avansi klientiem, kuru atmaksa ir kavēta un kuru vērtība nav samazinājusies	220,963	86,448	192,791	76,161
Nodrošinājuma patiesā vērtība	133,184	62,778	130,553	62,472

AS Luminor Bank
Konsolidētais un Bankas gada pārskats par 2017. gadu

Finanšu pārskatu pielikumi (turpinājums)

17. IZSNIEGTIE KREDĪTI UN AVANSI (turpinājums)

(j) Nākamā tabula atspoguļo kredītu un avansu, kuru vērtība ir samazinājusies, sadalījumu pa veidiem:

	2017 Koncerns EUR'000	2016 Koncerns EUR'000	2017 Banka EUR'000	2016 Banka EUR'000
Hipotekārie kredīti	180,376	108,479	180,376	108,479
Komerckredīti	75,290	15,669	93,392	13,893
Līzings	4,096	6,317	-	-
Kredītkaršu kredīti	754	109	754	109
Patēriņa kredīti	362	54	362	54
Citi	26,602	6,994	26,602	6,994
Kopā	287,480	137,622	301,486	129,529

(k) Nākamā tabula atspoguļo Koncerna kredītu un avansu nodrošinājuma patieso vērtību sadalījumu:

	Hipotekārie kredīti EUR'000	Komerckredīti EUR'000	Citi kredīti EUR'000	Kopā EUR'000
2017. gada 31. decembrī				
Kopā bruto kredīti un avansi	2,262,338	648,359	616,567	3,527,264
Nodrošinājuma patiesā vērtība	2,063,096	269,762	8,622	2,341,480
2016. gada 31. decembrī				
Kopā bruto kredīti un avansi	1,210,273	186,551	192,818	1,589,642
Nodrošinājuma patiesā vērtība	1,067,664	91,347	1,037	1,160,048

(l) Nākamā tabula atspoguļo Bankas kredītu un avansu nodrošinājuma patieso vērtību sadalījumu:

	Hipotekārie kredīti EUR'000	Komerckredīti EUR'000	Citi kredīti EUR'000	Kopā EUR'000
2017. gada 31. decembrī				
Kopā bruto kredīti un avansi	2,287,288	1,163,094	91,593	3,541,975
Nodrošinājuma patiesā vērtība	2,088,046	248,615	8,622	2,345,283
2016. gada 31. decembrī				
Kopā bruto kredīti un avansi	1,210,273	252,819	33,966	1,497,058
Nodrošinājuma patiesā vērtība	1,067,664	82,791	1,037	1,151,492

(l) Nākamā tabula atspoguļo Koncerna un Bankas pārstrukturēto kredītu un avansu sadalījumu pa kredītu veidiem:

Ir iekļauta informācija par visiem pārstrukturētiem kredītiem un avansiem (kredīti, kuriem ir izveidoti uzkrājumi vērtības samazināšanai, kavētie kredīti, kuriem nav vērtības samazināšanās pazīmes un kredīti, kas nav kavēti un kuriem nav vērtības samazināšanās pazīmes)

	2017 Koncerns EUR'000	2016 Koncerns EUR'000	2017 Banka EUR'000	2016 Banka EUR'000
Hipotekārie kredīti	91,836	77,782	91,836	77,782
Komerckredīti	8,347	542	8,347	542
Līzings	2,014	413	-	-
Patēriņa kredīti	51	56	51	56
Citi	3,088	2,837	3,088	2,837
Kopā	105,336	81,630	103,322	81,217

AS Luminor Bank
Konsolidētais un Bankas gada pārskats par 2017. gadu

Finanšu pārskatu pielikumi (turpinājums)

17. IZSNIEGTIE KREDĪTI UN AVANSI (turpinājums)

- (I) Nākamā tabula atspoguļo Koncerna un Bankas pārstrukturēto kredītu un avansu sadalījumu pa kredītu veidiem (turpinājums):

Nākamā tabula atspoguļo Koncerna pārstrukturēto kredītu un avansu sadalījumu pa kredītu veidiem uz 2017. gada 31. decembri:

	Nav kavēti un nav vērtības samazināšanās pazīmes EUR'000	Kavētie kredīti, kuriem nav vērtības samazināšanās pazīmes EUR'000	Kredīti, kuriem ir izveidoti uzkrājumi vērtības samazināšanai EUR'000	Kopā EUR'000
Hipotekārie kredīti	35,070	12,094	44,672	91,836
Komerckredīti	6,469	56	1,822	8,347
Līzings	1,830	116	68	2,014
Patēriņa kredīti	35	11	5	51
Citi	1,067	87	1,934	3,088
Kopā	44,471	12,364	48,501	105,336

Nākamā tabula atspoguļo Bankas pārstrukturēto kredītu un avansu sadalījumu pa kredītu veidiem uz 2017. gada 31. decembri:

	Nav kavēti un nav vērtības samazināšanās pazīmes EUR'000	Kavētie kredīti, kuriem nav vērtības samazināšanās pazīmes EUR'000	Kredīti, kuriem ir izveidoti uzkrājumi vērtības samazināšanai EUR'000	Kopā EUR'000
Hipotekārie kredīti	35,070	12,094	44,672	91,836
Komerckredīti	6,469	56	1,822	8,347
Patēriņa kredīti	35	11	5	51
Citi	1,067	87	1,934	3,088
Kopā	42,641	12,248	48,433	103,322

Nākamā tabula atspoguļo Koncerna pārstrukturēto kredītu un avansu sadalījumu pa kredītu veidiem uz 2016. gada 31. decembri:

	Nav kavēti un nav vērtības samazināšanās pazīmes EUR'000	Kavētie kredīti, kuriem nav vērtības samazināšanās pazīmes EUR'000	Kredīti, kuriem ir izveidoti uzkrājumi vērtības samazināšanai EUR'000	Kopā EUR'000
Hipotekārie kredīti	13,739	18,631	45,412	77,782
Komerckredīti	116	29	397	542
Līzings	56	205	152	413
Patēriņa kredīti	46	10	-	56
Citi	29	3	2,805	2,837
Kopā	13,986	18,878	48,766	81,630

AS Luminor Bank
Konsolidētais un Bankas gada pārskats par 2017. gadu

Finanšu pārskatu pielikumi (turpinājums)

17. IZSIEGTIE KREDĪTI UN AVANSI (turpinājums)

- (I) Nākamā tabula atspoguļo Koncerna un Bankas pārstrukturēto kredītu un avansu sadalījumu pa kredītu veidiem (turpinājums):

Nākamā tabula atspoguļo Bankas pārstrukturēto kredītu un avansu sadalījumu pa kredītu veidiem uz 2016. gada 31. decembri:

	Nav kavēti un nav vērtības samazināšanās	Kavētie kredīti, kuriem nav vērtības samazināšanās	Kredīti, kuriem ir izveidoti uzkrājumi vērtības samazināšanai	Kopā
	pazīmes EUR'000	pazīmes EUR'000	EUR'000	EUR'000
Hipotekārie kredīti	13,739	18,631	45,412	77,782
Komerckredīti	116	29	397	542
Patēriņa kredīti	46	10	-	56
Citi	29	3	2,805	2,837
Kopā	13,930	18,673	48,614	81,217

Kredīts tiek uzskatīts par pārstrukturētu, ja ir veikta vismaz viena no sekojošām darbībām:

- Kredītam ir atlīkti vai atcelti pamatsummas maksājumi uz periodu, kas ilgāks par 3 mēnešiem vai atkārtoti atlīkti vai atcelti pamatsummas maksājumi un kopējais periods pēdējā gada laikā ir ilgāks par 3 mēnešiem;
- Kredītam ir atlīkti, atcelti vai kapitalizēti procentu maksājumi par periodu, kas kopā pēdējā gada laikā ir ilgāks par 3 mēnešiem, vai tas tiek darīts atkārtoti un kopējais periods pēdējā gada laikā pārsniedz 3 mēnešus;
- Kredīta pamatsummas grafika izmaiņas, kuru rezultātā klienta ikmēneša maksājumi tiek samazināti vairāk nekā par 30%;
- Tieki atsavināts nodrošinājums vai citi aktīvi pilnīgi vai daļēji kredīta atmaksai;
- Sākotnējā aizņēmēja aizstāšana vai papildus parādnieka iesaistīšana gadījumos, ja papildus parādnieka neiesaistīšanas rezultātā rastos maksājumu kavējumi, kas pārsniegtu 90 dienu periodu;
- Kredīta procentu likmes samazināšana klienta finansiālo grūtību dēļ.

Kredīts netiek vairs uzskatīts par pārstrukturētu, ja klients ir veicis visus maksājumus saskaņā ar mainītā līguma nosacījumiem vismaz vienu gadu, nekavējot nevienu maksājumu ilgāk par 30 dienām.

18. FINANŠU AKTĪVI PATIESAJĀ VĒRTĪBĀ AR PĀRVĒRTĒŠANU PEĻŅĀ VAI ZAUDĒJUMOS

Finanšu aktīvi patiesajā vērtībā ar pārvērtēšanu peļņā vai zaudējumos un ieguldījumu vērtspapīri

	2017 Koncerns EUR'000	2016 Koncerns EUR'000	2017 Banka EUR'000	2016 Banka EUR'000
Parāda vērtspapīri				
Latvijas valdības obligācijas	46,111	50,211	46,111	50,211
OECD valstis reģistrēto kredītiesāžu obligācijas	30,197	34,555	30,197	34,555
Kopā parāda vērtspapīri	76,308	84,766	76,308	84,766
Kopā	76,308	84,766	76,308	84,766

Reitingu klasifikācija	Atbilstošie Moody's reitingi	2017		2016	
		EUR'000	%	EUR'000	%
1. riska reitinga klase	Aaa	-	-	-	-
2. riska reitinga klase	Aa1-A3	76,308*	100	84,766*	100
3. riska reitinga klase	Baa1-Baa2	-	-	-	-
4. riska reitinga klase	Baa3	-	-	-	-
Neklasificēti		-	-	-	-
Kopā		76,308	100	84,766	100

* Latvijas valdības obligācijas klasificētas atbilstoši Latvijas valsts kredītreitingam, OECD finanšu institūciju obligācijas klasificētas atbilstoši garantēto vērtspapīru kredītreitingam.

2017. gada 31. decembrī efektīvā procentu likme finanšu aktīviem patiesajā vērtībā ar pārvērtēšanu peļņā vai zaudējumos bija 0.1% (2016. gada 31. decembrī: 0.3%).

AS Luminor Bank
Konsolidētais un Bankas gada pārskats par 2017. gadu

Finanšu pārskatu pielikumi (turpinājums)

19. PĀRDOŠANAI PIEEJAMI FINANŠU AKTĪVI

	2017 Koncerns EUR'000	2016 Koncerns EUR'000	2017 Banka EUR'000	2016 Banka EUR'000
leguldījumi vērtspapīros				
VISA Inc. Akcijas	2,526	2,302	2,526	2,302
AS Kreditinformācijas Birojs (skat. 20.piezīmi)	-	160	-	160
S.W.I.F.T. SCRL akcijas	21	21	21	21
Kopā	2,547	2,483	2,547	2,483

20. IEGULDĪJUMI MEITAS UN ASOCIĒOTOS UZŅĒMUMOS

Banka ir veikusi šādus ieguldījumus meitas uzņēmumos:

	Pamat- kapitāls EUR'000	Bankas daļa %	ieguldījuma bilances vērtība 2017 EUR'000	Uzkrājumi 2017 EUR'000	Neto ieguldījuma bilances vērtība 2017 EUR'000	ieguldījuma bilances vērtība 2016 EUR'000	Uzkrājumi 2016 EUR'000	Neto ieguldījuma bilances vērtība 2016 EUR'000
SIA Luminor Līzings								
Latvija	4,838	100	4,838	-	4,838	4,838	-	4,838
IPAS Luminor Asset Management	3,000	100	948	-	948	947	-	947
SIA Skanstes 12	1,181	100	1,181	-	1,181	1,181	-	1,181
SIA SALVUS*	9,467	100	9,467	9,467	-	9,467	8,625	842
SIA SALVUS 2*	3,031	100	3,031	695	2,336	3,031	2,917	114
SIA SALVUS 3*	1,307	100	1,307	1,307	-	1,307	1,137	170
SIA SALVUS 4*	735	100	735	735	-	735	310	425
SIA SALVUS 5*	-	-	-	-	-	285	-	285
SIA SALVUS 6*	300	100	300	-	300	300	-	300
SIA Luminor Līzings	4,410	100	39,083	-	39,083	-	-	-
AS Luminor Latvijas atklātais pensiju fonds	400	100	200	-	200	-	-	-
IPAS Luminor Pensions Latvia	2,000	100	3,434	-	3,434	-	-	-
SIA Promano Lat*	29,999	100	7,054	5,725	1,329	-	-	-
SIA Baltik Īpašums*	3	100	440	-	440	-	-	-
SIA Luminor Finance*	1,088	100	630	-	630	-	-	-
SIA Trioleta*	3,965	100	3,573	1,227	2,346	-	-	-
SIA Realm*	10,002	100	6,332	2,890	3,442	-	-	-
	75,726		82,553	22,046	60,507	22,091	12,989	9,102

* AS Luminor Bank meitas uzņēmumi, kas dibināti ar nolūku nodrošināt piespiedu un/vai brīvprātīgās parādu piedziņas gaitā pārņemtā nekustamā īpašuma pārdošanu un/vai uzturēšanu.

Pārskata periodā tika pārdotas SIA Salvus 5 kapitāla dajas.

Banka ir veikusi šādus ieguldījumus asociētos uzņēmumos:

	Pamat- kapitāls 2017 EUR'000	Pašu kapitāls 2017 EUR'000	Bankas daļa 2017 %	Bilances vērtība 2017 EUR'000	Pamat- kapitāls 2016 EUR'000	Pašu kapitāls 2016 EUR'000	Bankas daļa 2016 %	Bilances vērtība 2016 EUR'000
SIA Kreditinformācijas Birojs	2,653	853	22.6	160	2,166	898	13.9	160
SIA ALD Automotive	950	11,369	25.0	2,527	-	-	-	-
				2,687	-	-	-	160

AS Luminor Bank
Konsolidētais un Bankas gada pārskats par 2017. gadu

Finanšu pārskatu pielikumi (turpinājums)

20. IEGULDĪJUMI MEITAS UN ASOCIĒTOS UZŅĒMUMOS (turpinājums)

Koncerns ir veicis šādus ieguldījumus asociētos uzņēmumos:

	Pamat-kapitāls 2017 EUR'000	Pašu kapitāls 2017 EUR'000	Bankas daja 2017 %	Bilances vērtība 2017 EUR'000	Pamat-kapitāls 2016 EUR'000	Pašu kapitāls 2016 EUR'000	Bankas daja 2016 %	Bilances vērtība 2016 EUR'000
SIA Kreditinformācijas								
Birojs	2,653	853	22.6	160	2,166	898	13.9	160
SIA ALD Automotive	950	11,369	25.0	2,827	-	-	-	-
				2,987				160

21. ATVASINĀTIE FINANŠU INSTRUMENTI

Atvasinātie instrumenti ir finanšu instrumenti, kuru vērtība ir atkarīga no līgumā noteiktā bāzes aktīva vai aktīvu vērtības.

Atvasinātie instrumenti tiek izmantoti, lai ierobežotu tirgus risku, kas veidojas no Bankas ikdienas darbībām un atvasināto finanšu instrumentu darījumiem ar darījumu partneriem.

Turēto atvasināto instrumentu veidi:

- **Ārvalstu valūtas nākotnes līgums** – vienošanās noteiktā datumā nākotnē veikt divu valūtu maiņu pēc iepriekš noteikta nākotnes līguma maiņas kurga.
- **Ārvalstu valūtu mijmaiņas darījums** – vienošanās veikt divu valūtu maiņu pēc noteikta kursa un noteiktā datumā nākotnē veikt pretēju šo valūtu maiņu pēc iepriekš noteikta kursa.
- **Procentu likmju mijmaiņas darījums** – vienošanās veikt periodisku procentu maksājumu apmaiņu, kas tiek aprēķināti uz darījuma nosacīto nominālvērtību. Visbiežāk izmantotais procentu likmju mijmaiņas darījums ir vienošanās, kas ietver fiksētas procentu likmes maksājumu apmaiņu pret mainīgas procentu likmes maksājumiem.
- **Starpvalūtu procentu likmju mijmaiņas darījums** – vienošanās veikt procentu maksājumu un divu dažādu valūtu pamatsummu maiņu un noteiktā datumā nākotnē veikt šo pamatsummu pretēju maiņu pēc iepriekš noteikta kursa. Visplašāk izplatītākais starpvalūtu procentu likmju mijmaiņas darījums ir vienošanās, kas ietver pamatsummu un mainīgās procentu likmes maksājumus vienā valūtā apmaiņu pret mainīgās procentu likmes maksājumiem citā valūtā
- **Procentu likmju cap opcija** – procentu likmju cap opcija ir procentu likmju pirkšanas iespēju sērija, ar mērķi pasargāt pircēju no zaudējumiem procentu likmju paaugstināšanās rezultātā. Opcijas pircējam jāveic pirmā iemaksa - prēmija, lai iegūtu tiesības saņemt kompensāciju gadījumā, ja procentu likme pārsniedz noteikto likmi.
- **Procentu likmju floor opcija** – procentu likmju floor opcija ir procentu likmju pārdošanas iespēju sērija, ar mērķi pasargāt pircēju no zaudējumiem, ko izraisa procentu likmju pazemināšanās. Opcijas pircējam jāveic pirmā iemaksa - prēmija, lai iegūtu tiesības saņemt kompensāciju gadījumā, ja procentu likme ir zemāka par noteikto likmi.
- **Procentu likmju collar opcija** – procentu likmju collar opcija ir procentu likmju cap opcijas un procentu likmju floor opcijas apvienojums. Atkarībā no darījuma nosacījumiem, procentu likmju collar opcijas pircējs iemaksā vai saņem pirmo iemaksu – prēmiju.
- **Preču mijmaiņas darījums** – vienošanās veikt naudas plūsmu apmaiņu, kas aprēķināta pēc fiksētās cenas, izmantojot preces nosacīto pamatsummu, pret naudas plūsmu, kas aprēķināta pēc mainīgās cenas, izmantojot to pašu preces nosacīto pamatsummu.

AS Luminor Bank
Konsolidētais un Bankas gada pārskats par 2017. gadu

Finanšu pārskatu pielikumi (turpinājums)

21. ATVASINĀTIE FINANŠU INSTRUMENTI (turpinājums)

Koncerna un Bankas darījumu partneru kredītrisks ir potenciālie atvasināto instrumentu līgumu aizvietošanas izdevumi, ja darījuma partneri nepildīs savas saistības. Kredītrisks iedalās esošajā un potenciālajā kredītriskā. Esošais kredītrisks ir risks, ka darījumu partneris, kura atvasināto instrumentu saistības ir lielākas nekā bankas saistības, nespēj tās izpildīt pārskata datumā. Potenciālais kredītrisks ir risks, ka darījuma partneris nepildīs saistības jebkurā brīdī nākotnē līguma darbības laikā.

Lai kontrolētu kredītriska līmeni, Koncerns un Banka novērtē darījumu partneru risku pēc tās pašas metodes, kā, vērtējot kreditēšanas darījumus. Darījumu partneru kredītrisks galvenokārt tiek pārvaldīts, izmantojot darījumu partneru ekspozīciju ierobežošanu, ekspozīciju ikdienas novērtēšanu un ekspozīciju nodrošināšanu.

Finanšu instrumentu līgumu nosacītā pamatvērtība nosaka salīdzināšanas bāzi ar instrumentiem, kas tiek atzīti ārpusbilancē, bet ne vienmēr norāda uz nākotnes naudas plūsmas apjomiem vai instrumenta patieso vērtību, tādēļ nevar tikt izmantota, lai noteiktu, kādā līmenī Koncerns un Banka ir pakļauti kredītriskam. Atvasināto finanšu instrumentu finanšu rezultāti klūst izdevīgi vai neizdevīgi atkarībā no tirgus cenu, piemēram, procentu likmju, valūtas kursu un preču cenu, izmaiņām attiecībā pret līgumā noteiktajiem.

Atvasināto finanšu instrumentu nosacītās līgumu pamatvērtības un patiesās vērtības ir atspoguļotas šajā tabulā (Koncerns un Banka):

	Līguma nosacītā pamatvērtība EUR'000	2017		2016	
		Aktīvi EUR'000	Saistības EUR'000	Aktīvi EUR'000	Saistības EUR'000
Tirdzniecībai turētie atvasinātie finanšu instrumenti:					
- valūtas mijmaiņas līgumi*	1,080,877	15,673	20,131	835,512	49,610
- procentu mijmaiņas līgumi	347,901	708	517	255,069	1,493
- nākotnes valūtas darījumi	48,078	364	282	3,199	66
- opcijas	71,831	354	221	122,452	394
- preču mijmaiņas darījumi	1,203	124	118	5,120	336
Kopā	17,223	21,269		51,899	43,729

* ieskaitot starpvalūtu procentu likmju mijmaiņas līgumus

22. NEMATERIĀLIE AKTĪVI

Koncerna un Bankas nemateriālo aktīvu kustības tabula par 2017. gadu:

	Licences un programm- nodrošinājums Koncerns EUR'000	Uzņēmuma nemateriālā vērtība (Goodwill)		Kopā nemateriālie aktīvi Koncerns EUR'000	Licences un programm- nodrošinājums Banka EUR'000	Kopā nemateriālie aktīvi Banka EUR'000
		Koncerns EUR'000	Koncerns EUR'000			
Sākotnējā vērtība						
2016. gada 31. decembrī	9,889	351		10,240	9,328	9,328
legādāti	277	-		277	243	243
Pārdoti un norakstīti	(30)	-		(30)	(30)	(30)
2017. gada 31. decembrī	10,136	351		10,487	9,541	9,541
Uzkrātais nolietojums						
2016. gada 31. decembrī	8,155	-		8,155	7,596	7,596
Aprēķināts par periodu	653	-		653	650	650
Par pārdoto un norakstīto	(2)	-		(2)	(2)	(2)
2017. gada 31. decembrī	8,806	-		8,806	8,244	8,244
Atlikusī bilances vērtība						
2016. gada 31. decembrī	1,734	351		2,085	1,732	1,732
2017. gada 31. decembrī	1,330	351		1,681	1,297	1,297

Nemateriālos aktīvos ietilpst avansa maksājumi par legādātajiem nemateriālajiem aktīviem laikā līdz 2017. gada 31. decembrim par summu EUR 0 tūkst. (2016. gada 31. decembrī: EUR 28.3 tūkst.).

AS Luminor Bank
Konsolidētais un Bankas gada pārskats par 2017. gadu

Finanšu pārskatu pielikumi (turpinājums)

22. NEMATERIĀLIE AKTĪVI (turpinājums)

Koncerna un Bankas nemateriālo aktīvu kustības tabula par 2016. gadu:

	Licences un programmnodrošinājums Koncerns EUR'000	Uzņēmuma nemateriālā vērtība (Goodwill) Koncerns EUR'000	Kopā nemateriālie aktīvi Koncerns EUR'000	Licences un programmnodrošinājums Banka EUR'000	Kopā nemateriālie aktīvi Banka EUR'000
Sākotnējā vērtība					
2015. gada 31. decembrī	9,320	351	9,671	8,759	8,759
iegādāti	578	-	578	578	578
Pārdoti un norakstīti	(9)	-	(9)	(9)	(9)
2016. gada 31. decembrī	9,889	351	10,240	9,328	9,328
Uzkrātais nolietojums					
2015. gada 31. decembrī	7,294	-	7,294	6,754	6,754
Aprēķināts par periodu	870	-	870	851	851
Par pārdoto un norakstīto	(9)	-	(9)	(9)	(9)
2016. gada 31. decembrī	8,155	-	8,155	7,596	7,596
Atlikusī bilances vērtība					
2015. gada 31. decembrī	2,026	351	2,377	2,005	2,005
2016. gada 31. decembrī	1,734	351	2,085	1,732	1,732

Nemateriālajos aktīvos ietilpst avansa maksājumi par iegādātajiem nemateriālajiem aktīviem laikā līdz 2016. gada 31. decembrim par summu EUR 28.3 tūkst. (2015. gada 31. decembrī: EUR 5.6 tūkst.).

23. PAMATLĪDZEKĻI

Koncerna pamatlīdzekļu kustības tabula par 2017. gadu:

	Zeme un ēkas EUR'000	Biroja aprīkojums EUR'000	Nomātā īpašuma uzlabojumi EUR'000	Operatīvā noma EUR'000	Kopā EUR'000
Sākotnējā vai pārvērtēšanas vērtība					
2016. gada 31. decembrī	28,922	16,841	2,527	-	48,290
iegādāti	-	1,217	474	-	1,691
Pārdoti un norakstīti	-	(2,350)	(362)	-	(2,712)
2017. gada 31. decembrī	28,922	15,708	2,639	-	47,269
Uzkrātais nolietojums					
2016. gada 31. decembrī	4,619	13,607	1,649	-	19,875
Aprēķināts par periodu	721	1,478	280	-	2,479
Par pārdoto un norakstīto	-	(2,306)	(362)	-	(2,668)
2017. gada 31. decembrī	5,340	12,779	1,567	-	19,686
Atlikusī bilances vērtība					
2016. gada 31. decembrī	24,303	3,234	878	-	28,415
2017. gada 31. decembrī	23,582	2,929	1,072	-	27,583

AS Luminor Bank
Konsolidētais un Bankas gada pārskats par 2017. gadu

Finanšu pārskatu pielikumi (turpinājums)

23. PAMATLĪDZEKĻI (turpinājums)

Koncerna pamatlīdzekļu kustības tabula par 2016. gadu:

	Zeme un ēkas EUR'000	Biroja aprīkojums EUR'000	Nomātā īpašuma uzlabojumi EUR'000	Operatīvā noma EUR'000	Kopā EUR'000
Sākotnējā vai pārvērtēšanas vērtība					
2015. gada 31. decembrī	29,074	17,407	3,188	-	49,669
legādāti	23	972	156	-	1,151
Pārdoti un norakstīti	(175)	(1,538)	(817)	-	(2,530)
2016. gada 31. decembrī	28,922	16,841	2,527	-	48,290
Uzkrātais nolietojums					
2015. gada 31. decembrī	3,949	13,545	2,068	-	19,562
Aprēķināts par periodu	720	1,529	203	-	2,452
Par pārdoto un norakstīto	(50)	(1,467)	(622)	-	(2,139)
2016. gada 31. decembrī	4,619	13,607	1,649	-	19,875
Atlikusī bilances vērtība					
2015. gada 31. decembrī	25,125	3,862	1,120	-	30,107
2016. gada 31. decembrī	24,303	3,234	878	-	28,415

Bankas pamatlīdzekļu kustības tabula par 2017. gadu:

	Zeme un ēkas EUR'000	Biroja aprīkojums EUR'000	Nomātā īpašuma uzlabojumi EUR'000	Kopā EUR'000
Sākotnējā vai pārvērtēšanas vērtība				
2016. gada 31. decembrī	912	16,559	1,732	19,203
legādāti	-	1,138	468	1,606
Pārdoti un norakstīti	-	(2,317)	(362)	(2,679)
2017. gada 31. decembrī	912	15,380	1,838	18,130
Uzkrātais nolietojums				
2016. gada 31. decembrī	165	13,457	1,336	14,958
Aprēķināts par periodu	9	1,424	200	1,633
Par pārdoto un norakstīto	-	(2,273)	(362)	(2,635)
2017. gada 31. decembrī	174	12,608	1,174	13,956
Atlikusī bilances vērtība				
2016. gada 31. decembrī	747	3,102	396	4,245
2017. gada 31. decembrī	738	2,772	664	4,174

Pamatlīdzekļu sastāvā ietilpst avansa maksājumi par iegādātajiem pamatlīdzekļiem laikā līdz 2017. gada 31. decembrim par summu EUR 0 tūkst. (2016. gada 31. decembrī: EUR 18.8 tūkst.).

AS Luminor Bank
Konsolidētais un Bankas gada pārskats par 2017. gadu

Finanšu pārskatu pielikumi (turpinājums)

23. PAMATLĪDZEKĻI (turpinājums)

Bankas pamatlīdzekļu kustības tabula par 2016. gadu:

	Zeme un ēkas EUR'000	Biroja aprīkojums EUR'000	Nomātā īpašuma uzlabojumi EUR'000	Kopā EUR'000
Sākotnējā vai pārvērtēšanas vērtība				
2015. gada 31. decembrī	1,069	17,196	2,483	20,748
iegādāti	18	888	65	971
Pārdoti un norakstīti	(175)	(1,525)	(816)	(2,516)
2016. gada 31. decembrī	912	16,559	1,732	19,203
Uzkrātais nolietojums				
2015. gada 31. decembrī	206	13,428	1,833	15,467
Aprēķināts par periodu	9	1,485	125	1,619
Par pārdoto un norakstīto	(50)	(1,456)	(622)	(2,128)
2016. gada 31. decembrī	165	13,457	1,336	14,958
Atlikusī bilances vērtība				
2015. gada 31. decembrī	863	3,768	650	5,281
2016. gada 31. decembrī	747	3,102	396	4,245

Pamatlīdzekļu sastāvā ietilpst avansa maksājumi par iegādātajiem pamatlīdzekļiem laikā līdz 2016. gada 31. decembrim par summu EUR 18.8 tūkst. (2015. gada 31. decembrī: EUR 149.5 tūkst.).

24. IEGULDĪJUMU ĪPAŠUMI

Ieguldījumu īpašumi ietver īpašumus, ko Koncerns ir pārņēmis kā kredītu nodrošinājumus.

Ieguldījumu īpašumu struktūra pēc to veidiem ir šāda:

	2017 Koncerns	2016 Koncerns
Dzīvokļi un privātmājas	37%	18%
Zemes gabali	26%	27%
Privātmājas	21%	11%
Objekti komerciālai lietošanai	16%	44%

Ieguldījumu īpašumu struktūra pēc ģeogrāfiskās atrašanās vietas:

	2017 Koncerns	2016 Koncerns
Rīga un Rīgas reģions (ieskaitot Jūrmalu)	97%	93%
Citi reģioni	3%	7%

AS Luminor Bank
Konsolidētais un Bankas gada pārskats par 2017. gadu

Finanšu pārskatu pielikumi (turpinājums)

24. IEGULDĪJUMU ĪPAŠUMI (turpinājums)

Koncerna un Bankas ieguldījuma īpašumu kustības tabula:

	Koncerns EUR'000	Banka EUR'000
ieguldījumu īpašuma bilances vērtība uz 2015. gada 31. decembri	48,395	6,615
Papildinājumi, jauno īpašumu iegāde	6,996	101
Tīrie zaudējumi no patiesās vērtības korekcijām	(2,151)	(146)
Realizācija	(16,386)	(1,820)
ieguldījumu īpašuma bilances vērtība uz 2016. gada 31. decembri	36,854	4,750
Papildinājumi, jauno īpašumu iegāde	41,052	14
Tīrie zaudējumi no patiesās vērtības korekcijām	(9,841)	(577)
Realizācija	(31,273)	(2,647)
Pārklasificēti uz bilances pozīciju "Pārdošanai paredzēti aktīvi"	(2,656)	(519)
ieguldījumu īpašuma bilances vērtība uz 2017. gada 31. decembri	34,136	1,021

Informācija par ieguldījumu īpašumu pārvērtēšanu skatīt 37.piezīmē.

25. PĀRĒJIE AKTĪVI

	2017 Koncerns EUR'000	2016 Koncerns EUR'000	2017 Banka EUR'000	2016 Banka EUR'000
Garantijas depozīti izsolēm un avansi par ieguldījumu īpašumiem	122	10,199	6	4
Avansi un pārmaksātie nodokļi	963	2,203	14	609
Kredītkaršu prasījumi un citi maksājumu pakalpojumi	5,690	5,163	6,360	5,945
Īstermiņa parādi	11,276	502	11,276	502
Citi	7,256	2,017	3,349	1,752
Kopā	25,307	20,084	21,005	8,812
Uzkrājumi debitoriem	(423)	(864)	(370)	(790)
Kopā	24,884	19,220	20,635	8,022

AS Luminor Bank
Konsolidētais un Bankas gada pārskats par 2017. gadu

Finanšu pārskatu pielikumi (turpinājums)

26. UZKRĀJUMI KREDĪTU UN CITU AKTĪVU VĒRTĪBAS SAMAZINĀJUMAM

Koncerns	Kredīti Kopā	Finanšu institūcijas	Privāt- uzņēmumi	Mājsaim- niecības	Grupu uzkrājumi	Citi aktīvi	Ārpusbi- lances saistības	Kopā
	EUR'000	EUR'000	EUR'000	EUR'000	EUR'000	EUR'000	EUR'000	EUR'000
2015. gada 31. decembris	139,630	1,142	55,129	75,788	7,571	616	-	140,246
Pilnībā uzkrāts un norakstīts lekļauti visaptverošo ienākumu pārskatā	(61,466)	-	(28,044)	(33,422)	-	(192)	-	(61,658)
Procentu ienākumi no diskontēšanas perioda saīsinājuma	(255)	(211)	(1,152)	314	794	251	-	(4)
Citas izmaiņas	(945)	(47)	(847)	(51)	-	-	-	(945)
	-	-	(219)	219	-	330	-	330
2016. gada 31. decembris	76,964	884	24,867	42,848	8,365	1,005	-	77,969
Pilnībā uzkrāts un norakstīts lekļauti visaptverošo ienākumu pārskatā	(25,308)	-	(7,233)	(18,075)	-	(422)	-	(25,730)
Procentu ienākumi no diskontēšanas perioda saīsinājuma	7,396	77	11,775	(1,782)	(2,674)	299	-	7,695
Banku apvienošanās rezultātā iegūti	(1,804)	(49)	(1,473)	(262)	(20)	-	-	(1,804)
	97,568	-	69,554	17,972	10,042	-	-	97,568
Citas izmaiņas	-	-	(536)	536	-	(18)	-	(18)
2017. gada 31. decembris	154,816	912	96,954	41,237	15,713	864	-	155,680

Visaptverošo ienākumu pārskatā posteņi „Izdevumi uzkrājumiem aizdevumu un pārējo aktīvu vērtības samazinājumam” ir iekļauti ienākumi no iepriekšējos gados norakstīto zaudēto kredītu un pārējo aktīvu atgūšanas EUR 2,753 tūkst. apmērā (2016: EUR 1,556 tūkst.).

Banka	Kredīti Kopā	Finanšu institūcijas	Privāt- uzņēmumi	Mājsaim- niecības	Grupu uzkrājumi	Citi aktīvi	Ārpusbi- lances saistības	Kopā
	EUR'000	EUR'000	EUR'000	EUR'000	EUR'000	EUR'000	EUR'000	EUR'000
2015. gada 31. decembris	120,465	1,142	41,999	69,964	7,360	9,469	18,379	148,313
Pilnībā uzkrāts un norakstīts lekļauti visaptverošo ienākumu pārskatā	(51,118)	-	(21,344)	(29,774)	-	-	(10,065)	(61,183)
Procentu ienākumi no diskontēšanas perioda saīsinājuma	97	(210)	(520)	356	471	4,120	(742)	3,475
Citas izmaiņas	(945)	(48)	(846)	(51)	-	-	-	(945)
	-	-	(219)	219 ¹¹	-	330	-	330
2016. gada 31. decembris	68,499	884	19,070	40,714	7,831	13,919	7,572	89,990
Pilnībā uzkrāts un norakstīts lekļauti visaptverošo ienākumu pārskatā	(19,379)	-	(2,548)	(16,831)	-	(383)	(1,121)	(20,883)
Procentu ienākumi no diskontēšanas perioda saīsinājuma	13,461	75	17,820	(1,745)	(2,689)	9,319	(6,451)	16,329
Banku apvienošanās rezultātā iegūti	(1,804)	(49)	(1,472)	(262)	(21)	-	-	(1,804)
	96,700	-	69,179	17,882	9,639	-	-	96,700
Citas izmaiņas	-	-	(528)	528	-	-	-	-
2017. gada 31. decembris	157,477	910	101,521	40,286	14,760	22,855	-	180,332

Visaptverošo ienākumu pārskatā posteņi „Izdevumi uzkrājumiem aizdevumu un pārējo aktīvu vērtības samazinājumam” ir iekļauti ienākumi no iepriekšējos gados norakstīto zaudēto kredītu un pārējo aktīvu atgūšanas EUR 2,587 tūkst. apmērā (2016: EUR 1,610 tūkst.).

AS Luminor Bank
Konsolidētais un Bankas gada pārskats par 2017. gadu

Finanšu pārskatu pielikumi (turpinājums)

27. SAISTĪBAS PRET CENTRĀLAJĀM BANKĀM

	2017 Koncerns EUR'000	2016 Koncerns EUR'000	2017 Banka EUR'000	2016 Banka EUR'000
Centrālā Banka	60,500	60,500	60,500	60,500
Uzkrātie procentu izdevumi	-	-	-	-
Termiņsaistības kopā	60,500	60,500	60,500	60,500

2016. gada jūnijā DNB banka piedalījās Eiropas Centrālās bankas Mērkētās ilgāka termiņa refinansēšanas operācijās (TLTRO) un saņēma ilgtermiņa resursus 60.5 miljonu EUR apmērā uz 4 gadiem un fiksētu procentu likmi 0.00% gadā.

28. SAISTĪBAS PRET KREDĪTIESTĀDĒM

	2017 Koncerns EUR'000	2016 Koncerns EUR'000	2017 Banka EUR'000	2016 Banka EUR'000
Saistības uz pieprasījumu				
Latvijā reģistrētās kredītiestādes	1,684	1,325	1,684	1,325
OECD valstīs reģistrētās kredītiestādes	3,648	311	3,648	311
Ne-OECD valstīs reģistrētās kredītiestādes	244	589	244	589
Saistības uz pieprasījumu kopā	5,576	2,225	5,576	2,225
Termiņsaistības				
Latvijā reģistrētās kredītiestādes	14,806	10,400	14,806	10,400
OECD valstīs reģistrētās kredītiestādes*	1,150,000	605,000	1,150,000	455,000
Uzkrātie procenti	1,164,806	615,400	1,164,806	465,400
Termiņsaistības kopā	1,165,227	615,340	1,165,227	465,264
Saistības kopā	1,170,803	617,565	1,170,803	467,489

*Ieskaitot DNB Bank ASA EUR 575,000 tūkst. un Nordea Bank AB EUR 575,000 tūkst. (2016. gada 31. decembrī: Koncerns – DNB Bank ASA EUR 605,000 tūkst., Banka – DNB Bank ASA EUR 455,000 tūkst.)

29. NOGULDĪJUMI

Noguldījumu analīze pēc dzēšanas termiņa un klienta veida

	2017 Koncerns EUR'000	2016 Koncerns EUR'000	2017 Banka EUR'000	2016 Banka EUR'000
Pieprasījuma noguldījumi				
Privātie uzņēmumi	1,131,626	438,691	1,145,826	441,602
Privātpersonas	795,842	438,966	795,842	438,966
Valsts uzņēmumi	236,196	17,770	236,196	17,770
Tranzīta fondi	17,745	9,035	17,745	9,035
Nerezidenti OECD	34,399	10,355	34,399	10,355
Nerezidenti ne-OECD	79,017	21,585	79,017	21,585
Pieprasījuma noguldījumi kopā	2,294,825	936,402	2,309,025	939,313
Termiņnoguldījumi				
Privātie uzņēmumi	218,237	123,588	222,454	127,637
Privātpersonas	228,975	127,504	228,975	127,504
Valsts uzņēmumi	152,992	29,645	152,992	29,645
Nerezidenti OECD	1,910	455	1,910	455
Nerezidenti ne-OECD	45,192	5,306	45,192	5,306
Uzkrātie procenti	693	307	695	308
Termiņnoguldījumi kopā	647,999	286,805	652,218	290,855
Kopā noguldījumi	2,942,824	1,223,207	2,961,243	1,230,168

AS Luminor Bank
Konsolidētais un Bankas gada pārskats par 2017. gadu

Finanšu pārskatu pielikumi (turpinājums)

30. NĀKAMO PERIODU IENĀKUMI UN UZKRĀTIE IZDEVUMI

	2017 Koncerns EUR'000	2016 Koncerns EUR'000	2017 Banka EUR'000	2016 Banka EUR'000
Uzkrātie izdevumi neizmantotajiem atvajinājumiem un maksājumiem darbiniekiem	2,611	974	2,419	969
Uzkrātie izdevumi maksājumiem Noguldījumu garantijas fondam un FKTK	842	1,208	842	1,208
Citi uzkrātie izdevumi	8,324	2,902	8,051	2,721
	11,777	5,084	11,312	4,898

31. PĀRĒJĀS SAISTĪBAS

	2017 Koncerns EUR'000	2016 Koncerns EUR'000	2017 Banka EUR'000	2016 Banka EUR'000
Uzkrājumi īstermiņa saistībām un maksājumiem Kreditoru parādi	3,325	4,683	227	100
Pārējās īstermiņa saistības	1,759	326	1,463	326
	550	1,156	823	999
	5,634	6,165	2,513	1,425

32. UZKRĀJUMI

	2017 Koncerns EUR'000	2016 Koncerns EUR'000	2017 Banka EUR'000	2016 Banka EUR'000
Uzkrājumi SIA Luminor Līzings Latvija (iepriekš SIA DNB līzings) saistībām	-	-	-	7,572
Pārējie uzkrājumi	261	454	228	99
	261	454	228	7,671

Uzkrājumi portfeļa zaudējumu kompensēšanai tika izveidoti saskaņā ar Garantijas līgumu no 2010. gada 10. maija starp Banku un SIA Luminor Līzings Latvija (iepriekš SIA DNB līzings). 2017. gada decembrī līgums tika izbeigts, tādejādi Bankai pārtraucot uzņemties saistības kompensēt rodošos zaudējumus no slikto parādu portfeļa. Attiecīgi tika arī reversēti iepriekš izveidotie uzkrājumi.

33. KAPITĀLS UN REZERVES

Akciju kapitāls

2015. gada 15. septembrī tika veikta Bankas akciju kapitāla denominācija. Rezultātā Bankas akciju kapitāls ir par kopējo vērtību EUR 191,178,337, kas sastāv no 191,178,337 akcijām, ar katras akcijas nominālvērtību EUR 1.

2017. gada 31. decembrī 100% no Luminor Bank AS akcijām piederēja Luminor Group AB (Zviedrija).

Rezerves kapitāls

2017. gada 31. decembrī rezerves kapitāls EUR 464,690 tūkst. apmērā (2016: EUR 224,118 tūkst.) sastāv no akcionāra veiktajām iemaksām pārskata un iepriekšējos gados.

Uzkrātais rezultāts

Apvienošanās procesa rezultātā Koncerna un Bankas pašu kapitāla pozīcija "Uzkrātais rezultāts" palielinājās attiecīgi par EUR 9,186 tūkst. un EUR 7,557 tūkst. (skat. 42.piezīmi).

AS Luminor Bank
Konsolidētais un Bankas gada pārskats par 2017. gadu

Finanšu pārskatu pielikumi (turpinājums)

33. KAPITĀLS UN REZERVES (turpinājums)

Pārvērtēšanas rezerve

Pārvērtēšanas rezerve atspoguļo pamatlīdzekļu un pārdošanai pieejamo finanšu aktīvu vērtības pieaugumu.

	2017 Koncerns EUR'000	2016 Koncerns EUR'000	2017 Banka EUR'000	2016 Banka EUR'000
1. janvārī	155	10,633	155	10,633
Pieaugums pārdošanai pieejamo finanšu aktīvu vērtības korekcijas dēļ (Samazinājums) pārdošanai pieejamo finanšu aktīvu pārdošanas dēļ (skat. 9.piezīmi)	511	22	511	22
31. decembrī	-	(10,500)	-	(10,500)
	666	155	666	155

34. ĀRPUSBILANCES SAISTĪBAS

(a) Garantijas, kredītvēstules un citas saistības

	2017 Koncerns EUR'000	2016 Koncerns EUR'000	2017 Banka EUR'000	2016 Banka EUR'000
Ārpusbilances posteņi				
lespējamās saistības				
Garantijas	198,785	50,390	198,785	95,391
Saistības pret klientiem				
Saistības par kredītu izsniegšanu	424,847	128,729	461,405	164,292
Līgumi par garantiju izsniegšanu	73,086	12,271	74,086	12,271
Kredītvēstules	26,578	1,349	26,578	1,349
Kopā	723,296	192,739	760,854	273,303

(b) Aktīvi pārvaldīšanā

	2017 Koncerns EUR'000	2016 Koncerns EUR'000	2017 Banka EUR'000	2016 Banka EUR'000
Luminor (D) Konservatīvais investīciju plāns	75,494	71,226	-	-
Luminor Sabalansētais investīciju plāns	112,061	99,400	-	-
Luminor (D) Aktīvais investīciju plāns	103,536	87,629	-	-
Luminor (N) Aktīvais investīciju plāns	133,974	-	-	-
Luminor (N) Konservatīvais investīciju plāns	38,148	-	-	-
Luminor Sabalansētais pensiju plāns	16,454	-	-	-
Luminor Progresīvais pensiju plāns	9,840	-	-	-
Kopā	489,507	258,255	-	-

35. MAKSIMĀLĀ PAKĀAUTĪBA KREDĪTRISKAM PIRMS PIEEJAMĀS ĶĪLAS UN CITA VEIDA NODROŠINĀJUMIEM

	2017 Koncerns EUR'000	2016 Koncerns EUR'000	2017 Banka EUR'000	2016 Banka EUR'000
Bilances posteņi, kas pakļauti kredītriskam:				
Prasības pret kredītiestādēm	105,457	444,590	104,688	443,991
Kredīti un debitoru parādi	3,372,448	1,512,678	3,384,498	1,428,559
Finanšu aktīvi patiesajā vērtībā ar pārvērtēšanu peļņā vai zaudējumos	76,308	84,766	76,308	84,766
Atvasinātie finanšu instrumenti	17,223	51,899	17,223	51,899
Ārpusbilances posteņi, kas pakļauti kredītriskam:				
lespējamās saistības	198,785	50,390	198,785	95,391
Finansiālās saistības	26,578	1,349	26,578	1,349

AS Luminor Bank
Konsolidētais un Bankas gada pārskats par 2017. gadu

Finanšu pārskatu pielikumi (turpinājums)

36. DARĪJUMI AR SAISTĪTĀM PUSĒM

Puses tiek uzskatītas par saistītām, ja viena no tām spēj kontrolēt vai tai ir būtiska ietekme pār otru pusī finansiālu vai saimniecisku lēmumu pieņemšanā.

Par saistītām personām tiek uzskatīti akcionāri, uzraudzības padomes un valdes locekļi, vadošie Koncerna un Bankas darbinieki, viņu tuvi radinieki, kā arī viņu kontrolē esošās uzņēmējsabiedrības, ar Koncernu un Banku saistītie uzņēmumi.

Ar saistītām personām tiek veikti darījumi, kas izriet no Koncerna un Bankas pamatdarbības, ieskaitot kredītus, depozītus, valūtas darījumus un finanšu instrumentus. Šie darījumi tiek veikti saskaņā ar vispārpieņemtiem darījumu nosacījumiem un tirgus likmēm. Darījumu ar saistītajām pusēm apjomī, prasības un saistības pret saistītajām pusēm pārskata gada beigās, un attiecīgie ienākumi un izdevumi ir uzrādīti zemāk:

Prasības pret saistītajām pusēm

	2017 Koncerns EUR'000	2016 Koncerns EUR'000	2017 Banka EUR'000	2016 Banka EUR'000
Prasības pret mātes kompānijām:				
DNB koncerna uzņēmumiem	84,550	489,921	84,550	489,921
Nordea koncerna uzņēmumiem	17,602	-	17,602	-
Prasības pret meitas uzņēmumiem	-	-	581,793	83,426
Prasības pret pārējām saistītajiem uzņēmumiem	15,160	32	15,160	32
Prasības pret saistītajām pusēm kopā	117,312	489,953	699,105	573,379

Saistības pret saistītajām pusēm

	2017 Koncerns EUR'000	2016 Koncerns EUR'000	2017 Banka EUR'000	2016 Banka EUR'000
Saistības pret mātes kompānijām:				
DNB koncerna uzņēmumiem	582,478	610,281	582,421	460,154
Nordea koncerna uzņēmumiem	583,588	-	583,588	-
Saistības pret meitas uzņēmumiem	-	-	18,435	6,961
Prasības pret pārējām saistītajiem uzņēmumiem	2,175	863	2,175	863
Saistības pret saistītajām pusēm kopā	1,168,241	611,144	1,186,619	467,978

Koncerna un Bankas ienākumi un izdevumi no darījumiem ar saistītajām pusēm ir atspoguļoti šajā tabulā:

	2017 Koncerns EUR'000	2016 Koncerns EUR'000	2017 Banka EUR'000	2016 Banka EUR'000
Procentu ienākumi no depozītiem / kredītiem	1,322	1,152	2,609	1,576
Mātes uzņēmumi	1,181	1,152	1,181	1,152
t.sk., DNB koncerna uzņēmumi	1,176	1,152	1,176	1,152
t.sk., Nordea koncerna uzņēmumi	5	-	5	-
Meitas uzņēmumi	-	-	1,287	424
Citi saistītie uzņēmumi (Luminor grupa)	141	-	141	-
Komisijas naudas ienākumi	544	506	926	858
Mātes uzņēmumi	521	56	521	56
t.sk., DNB koncerna uzņēmumi	479	56	479	56
t.sk., Nordea koncerna uzņēmumi	42	-	42	-
Meitas uzņēmumi	-	-	382	352
Citi saistītie uzņēmumi (Luminor grupa)	23	450	23	450
Dividendes	-	-	2,044	1,818
Meitas uzņēmumi	-	-	2,044	1,818

AS Luminor Bank
Konsolidētais un Bankas gada pārskats par 2017. gadu

Finanšu pārskatu pielikumi (turpinājums)

36. DARĪJUMI AR SAISTĪTĀM PUSĒM (turpinājums)

Koncerna un Bankas ienākumi un izdevumi no darījumiem ar saistītajām pusēm ir atspoguļoti šajā tabulā (turpinājums):

	2017 Koncerns EUR'000	2016 Koncerns EUR'000	2017 Banka EUR'000	2016 Banka EUR'000
Pārējie ienākumi	2,543	1,857	4,697	3,956
Mātes uzņēmumi	1,616	850	1,081	298
t.sk., DNB koncerna uzņēmumi	1,554	850	1,019	298
t.sk., Nordea koncerna uzņēmumi	62	-	62	-
Meitas uzņēmumi	-	-	2,689	2,651
Citi saistītie uzņēmumi (Luminor grupa)	927	1,007	927	1,007
Procentu izdevumi par depozītiem / kredītiem	(2,446)	(2,195)	(2,020)	(1,554)
Mātes uzņēmumi	(2,446)	(2,195)	(2,018)	(1,549)
t.sk., DNB koncerna uzņēmumi	(2,119)	(2,195)	(1,691)	(1,549)
t.sk., Nordea koncerna uzņēmumi	(327)	-	(327)	-
Meitas uzņēmumi	-	-	(2)	(5)
Ienākumi no atvasinātiem finanšu instrumentiem	5,639	3,823	5,639	3,823
Mātes uzņēmumi	5,639	3,823	5,639	3,823
t.sk., DNB koncerna uzņēmumi	5,578	3,823	5,578	3,823
t.sk., Nordea koncerna uzņēmumi	61	-	61	-
Atvasināto finanšu instrumentu pārvērtēšanas rezultāts	(25,448)	6,126	(25,448)	6,126
Mātes uzņēmumi	(25,448)	6,126	(25,448)	6,126
t.sk., DNB koncerna uzņēmumi	(25,448)	6,126	(25,448)	6,126
t.sk., Nordea koncerna uzņēmumi	-	-	-	-
Samaksātās komisijas naudas	(296)	(70)	(296)	(70)
Mātes uzņēmumi	(264)	(35)	(264)	(35)
t.sk., DNB koncerna uzņēmumi	(240)	(35)	(240)	(35)
t.sk., Nordea koncerna uzņēmumi	(24)	-	(24)	-
Citi saistītie uzņēmumi (Luminor grupa)	(32)	(35)	(32)	(35)
Pārējie izdevumi	(3,329)	(1,191)	(4,600)	(2,512)
Mātes uzņēmumi	(1,817)	(816)	(1,789)	(816)
t.sk., DNB koncerna uzņēmumi	(855)	(816)	(855)	(816)
t.sk., Nordea koncerna uzņēmumi	(962)	-	(934)	-
Meitas uzņēmumi	-	-	(1,299)	(1,321)
Citi saistītie uzņēmumi (Luminor grupa)	(1,512)	(375)	(1,512)	(375)
	(21,471)	10,008	(16,449)	14,021

2017. gada 31. decembrī Bankas vadošajam personālam izsniegtie kredīti sastādīja EUR 560 tūkst. (2016. gada 31. decembrī: EUR 287 tūkst.).

2017. gada 31. decembrī uzkrājumi ieguldījumiem meitas uzņēmumos sastādīja EUR 22,046 tūkst. (2016. gada 31. decembrī: EUR 12,989 tūkst.).

Saskaņā ar līgumu Banka veica pārskaitījumu SIA Luminor Līzings Latvija EUR 1,121 tūkst. apmērā (2016: EUR 10,065 tūkst.), debitoru parādu segšanai un norakstīšanai.

Informāciju par Bankas valdes locekļu atalgojumu skatīt 12.piezīmē.

Finanšu pārskatu pielikumi (turpinājums)

37. AKTĪVU UN SAISTĪBU PATIESĀS VĒRTĪBAS

Ja finanšu pārskata posteņa aktīvu un pasīvu patiesās vērtības nav iegūstamas no aktīvā tirgus, tās tiek noteiktas, izmantojot dažādas vērtēšanas tehnikas, starp kurām ir matemātisku modeļu izmantošana. Šie modeļi iespēju robežās balstās uz novērojamu tirgus informāciju, bet gadījumos, kad novērojami tirgus dati nav pieejami, ir nepieciešams vērtējums, lai noteiku patieso vērtību.

Banka un Koncerns izmanto šādu hierarhiju finanšu instrumentu patiesās vērtības noteikšanai un atspoguļošanai ar vērtēšanas tehnikas palīdzību:

1. līmenis: kotētas (nekoriģētas) cenas aktīvajā tirgū identiskiem aktīviem un pasīviem;
2. līmenis: citas tehnikas, kurām visi dati, kam ir ievērojama ietekme uz grāmatoto patieso vērtību, ir novērojami vai nu tiešā, vai netiešā veidā; un
3. līmenis: tehnikas, kas izmanto datus, kuriem ir ievērojama ietekme uz atspoguloto patieso vērtību, kas nebalstās uz novērojamiem tirgus datiem.

Aktīvi

Vērtspapīru patiesā vērtība tiek aplēsta, ja iespējams, pamatojoties uz kotētām tirgus cenām. Ienesīguma līkne tiek veidota viena parāda vērtspapīru izdevēja zināmos vidējos pieprasījuma (bid) ienesīgumus apvienojot vienotā līknē, izmantojot lineāro interpolāciju. Vidējais pieprasījuma (bid) ienesīgums tiek aprēķināts, ja tirgus cena ir pieejama no vairāk nekā viena datu avota. Pārējiem finanšu aktīviem patiesās vērtības noteikšanai, vadība veikusi diskontētās naudas plūsmas analīzi, naudas plūsmas prognozēšana izmantojot pienēmumus uz novērtēšanas brīdi pieejamo aktuālāko tirgus informāciju. Kredītiem, kuru pamata procentu likmes piesaistītas mainīgajām tirgus procentu likmēm, Koncerns nēmis vērā starpību starp piešķirtajiem kredītiem noteikto vidējo pieskaitāmo procentu likmi un vidējo pieskaitāmo procentu likmi, kas piemērota jaunajiem kredītiem. Nemot vērā to, ka dajai no kredītporfeļa kopš attiecīgo kredītu izsniegšanas brīža šī pieskaitāmā likme ir mainīta (palielināta), Koncerns ir pienēmis, ka šādu kredītu uzskaites vērtība atbilst patiesajai vērtībai.

Saistības

Amortizētajā vērtībā uzskaitīto finanšu saistību (piemēram, saistību pret kredītiesādēm un noguldījumu, izņemot uz pieprasījumu), patiesā vērtība aplēsta izmantojot diskontētās naudas plūsmas metodi, kurā izmantotas gada beigas līdzīgiem produktiem piemērotās procentu likmes. Finanšu saistību (piemēram, saistības pret kredītiesādēm), kas dzēšamas uz pieprasījumu vai kurām piemērota mainīga procentu likme, patiesā vērtība aptuveni atbilst to uzskaites vērtībai.

Ārvalstu valūtu un preču atvasināto finanšu instrumentu un ārpusbiržas tirgoto procentu likmju mijmaiņas darījumu novērtēšanai tiek izmantots diskontētās naudas plūsmas modelis. Modelis ietver tīrās (jeb neto) tagadnes vērtības aprēķinu, kas tiek veikts, diskontējot prognozētās mainīgās likmes un fiksētās likmes nākotnes naudas plūsmas. Procentu likmju opcijas tirgus vērtība tiek rēķināta izmantojot Bleka-Šoula (Black-Scholes) opciju novērtēšanas modeli.

(a) Patiesās vērtības hierarhija: aktīvi un saistības, kas finanšu stāvokļa pārskatā novērtēti patiesajā vērtībā

Koncerns	2017			Kopā patiesā vērtība EUR'000	Kopā uzskaites vērtība EUR'000
	1.līmenis EUR'000	2.līmenis EUR'000	3.līmenis EUR'000		
Patiessās vērtības novērtējums, kas tiek piemērots uz katru pārskata datumu					
Aktīvi					
Atvasinātie finanšu instrumenti	-	17,223	-	17,223	17,223
Finanšu aktīvi patiesajā vērtībā ar pārvērtēšanu peļņa vai zaudējumos	-	76,308	-	76,308	76,308
Pārdošanai pieejamie finanšu aktīvi*	-	-	2,547	2,547	2,547
leguldījumu īpašumi	-	-	34,136	34,136	34,136
Saistības					
Atvasinātie finanšu instrumenti	-	21,269	-	21,269	21,269
Patiessās vērtības novērtējums, kas netiek piemērots uz katru pārskata datumu					
Aktīvi					
Pamatlīdzekļi – zeme un ēkas	-	-	23,582	23,582	23,582

AS Luminor Bank
Konsolidētais un Bankas gada pārskats par 2017. gadu

Finanšu pārskatu pielikumi (turpinājums)

37. AKTĪVU UN SAISTĪBU PATIESĀS VĒRTĪBAS (turpinājums)

(a) Patiesās vērtības hierarhija: aktīvi un saistības, kas finanšu stāvokļa pārskatā novērtēti patiesajā vērtībā (turpinājums)

Koncerns	2016			Kopā patiesā vērtība EUR'000	Kopā uzskaites vērtība EUR'000		
	1.līmenis EUR'000	2.līmenis EUR'000	3.līmenis EUR'000				
Patiessās vērtības novērtējums, kas tiek piemērots uz katru pārskata datumu							
<u>Aktīvi</u>							
Atvasinātie finanšu instrumenti	-	51,899	-	51,899	51,899		
Finanšu aktīvi patiesajā vērtībā ar pārvērtēšanu peļņā vai zaudējumos	-	84,766	-	84,766	84,766		
Pārdošanai pieejamie finanšu aktīvi *	-	-	2,483	2,483	2,483		
Ieguldījumu īpašumi	-	-	36,854	36,854	36,854		
<u>Saistības</u>							
Atvasinātie finanšu instrumenti	-	43,729	-	43,729	43,729		
Patiessās vērtības novērtējums, kas netiek piemērots uz katru pārskata datumu							
<u>Aktīvi</u>							
Pamatlīdzekļi – zeme un ēkas	-	-	24,303	24,303	24,303		
Banka	2017			Kopā patiesā vērtība EUR'000	Kopā uzskaites vērtība EUR'000		
	1.līmenis EUR'000	2.līmenis EUR'000	3.līmenis EUR'000				
Patiessās vērtības novērtējums, kas tiek piemērots uz katru pārskata datumu							
<u>Aktīvi</u>							
Atvasinātie finanšu instrumenti	-	17,223	-	17,223	17,223		
Finanšu aktīvi patiesajā vērtībā ar pārvērtēšanu peļņā vai zaudējumos	-	76,308	-	76,308	76,308		
Pārdošanai pieejamie finanšu aktīvi*	-	-	2,547	2,547	2,547		
Ieguldījumu īpašumi	-	-	1,021	1,021	1,021		
<u>Saistības</u>							
Atvasinātie finanšu instrumenti	-	21,269	-	21,269	21,269		
Patiessās vērtības novērtējums, kas netiek piemērots uz katru pārskata datumu							
<u>Aktīvi</u>							
Pamatlīdzekļi – zeme un ēkas	-	-	738	738	738		
Banka	2016			Kopā patiesā vērtība EUR'000	Kopā uzskaites vērtība EUR'000		
	1.līmenis EUR'000	2.līmenis EUR'000	3.līmenis EUR'000				
Patiessās vērtības novērtējums, kas tiek piemērots uz katru pārskata datumu							
<u>Aktīvi</u>							
Atvasinātie finanšu instrumenti	-	51,899	-	51,899	51,899		
Finanšu aktīvi patiesajā vērtībā ar pārvērtēšanu peļņā vai zaudējumos	-	84,766	-	84,766	84,766		
Pārdošanai pieejamie finanšu aktīvi*	-	-	2,483	2,483	2,483		
Ieguldījumu īpašumi	-	-	4,750	4,750	4,750		
<u>Saistības</u>							
Atvasinātie finanšu instrumenti	-	43,729	-	43,729	43,729		
Patiessās vērtības novērtējums, kas netiek piemērots uz katru pārskata datumu							
<u>Aktīvi</u>							
Pamatlīdzekļi – zeme un ēkas	-	-	747	747	747		

* Patiesās vērtības hierarhijas 3. līmenī ir klasificētas akcijas, kuru patiesā vērtība ir noteikta, balstoties uz to aplēsto patieso vērtību (skat. piezīmi Nr. 2.(y)).

AS Luminor Bank
Konsolidētais un Bankas gada pārskats par 2017. gadu

Finanšu pārskatu pielikumi (turpinājums)

37. AKTĪVU UN SAISTĪBU PATIESĀS VĒRTĪBAS (turpinājums)

(b) Patiesās vērtības hierarhija: aktīvi un saistības, kas finanšu stāvokļa pārskatā novērtēti amortizētajā vērtībā

Koncerns	2017			Kopā patiesā vērtība EUR'000	Kopā uzskaites vērtība EUR'000
	1.līmenis EUR'000	2.līmenis EUR'000	3.līmenis EUR'000		
Aktīvi					
Prasības pret kredītiestādēm	-	-	34,634	34,634	34,634
Kredīti	-	-	3,348,391	3,348,391	3,443,271
Saistības					
Saistības pret kredītiestādēm uz pieprasījumu	-	-	5,576	5,576	5,576
Finanšu saistības amortizētajā vērtībā	-	-	4,108,278	4,108,278	4,108,051
Koncerns	2016			Kopā patiesā vērtība EUR'000	Kopā uzskaites vērtība EUR'000
	1.līmenis EUR'000	2.līmenis EUR'000	3.līmenis EUR'000		
Aktīvi					
Prasības pret kredītiestādēm	-	-	30,093	30,093	30,093
Kredīti	-	-	1,889,874	1,889,874	1,927,175
Saistības					
Saistības pret kredītiestādēm uz pieprasījumu	-	-	2,225	2,225	2,225
Finanšu saistības amortizētajā vērtībā	-	-	1,899,203	1,899,203	1,899,047
Banka	2017			Kopā patiesā vērtība EUR'000	Kopā uzskaites vērtība EUR'000
	1.līmenis EUR'000	2.līmenis EUR'000	3.līmenis EUR'000		
Aktīvi					
Prasības pret kredītiestādēm	-	-	33,865	33,865	33,865
Kredīti	-	-	3,359,531	3,359,531	3,455,321
Saistības					
Saistības pret kredītiestādēm uz pieprasījumu	-	-	5,576	5,576	5,576
Finanšu saistības amortizētajā vērtībā	-	-	4,126,697	4,126,697	4,126,470
Banka	2016			Kopā patiesā vērtība EUR'000	Kopā uzskaites vērtība EUR'000
	1.līmenis EUR'000	2.līmenis EUR'000	3.līmenis EUR'000		
Aktīvi					
Prasības pret kredītiestādēm	-	-	29,494	29,494	29,494
Kredīti	-	-	1,805,755	1,805,755	1,843,056
Saistības					
Saistības pret kredītiestādēm uz pieprasījumu	-	-	2,225	2,225	2,225
Finanšu saistības amortizētajā vērtībā	-	-	1,756,088	1,756,088	1,755,932

AS Luminor Bank
Konsolidētais un Bankas gada pārskats par 2017. gadu

Finanšu pārskatu pielikumi (turpinājums)

37. AKTĪVU UN SAISTĪBU PATIESĀS VĒRTĪBAS (turpinājums)

(c) Patiesā vērtība: ieguldījumu īpašumi un pamatlīdzekļi (ēkas)

Ieguldījumu īpašumu klasses (segmenti)

Ieguldījumu īpašumu patiesās vērtības noteikšana tiek veikta atbilstoši 3.līmeņa metodoloģijai. Īpašumi tiek iedalīti atbilstoši nekustāmā īpašuma segmentiem:

- dzīvokļi un privātmājas (dzīvojamais sektors);
- zemes gabali;
- objekti komerciālai lietošanai.

Vērtēšanas metodes un galvenie pieejēmumi patiesās vērtības noteikšanā.

Vērtēšanas metodes patiesās vērtības noteikšanā tiek izmantotas tādas pat kā iepriekš – tirgus datu salīdzināšanas metode, ienākumu tiešas kapitalizācijas metode un diskontētās naudas plūsma metode (DCF). Visi vērtējumi ir sagatavoti atbilstoši tirgu vērtības definīcijai, un aprēķini ir veikti pie īpašumu labākā un efektīvākā izmantošanas veida.

Segments	Vērtēšanas metode	Piejēmumi		Vidēji par m² 2017, EUR	Amplitūda* par m² 2017, EUR
Dzīvojamais sektors					
Dzīvokļi	Tirgus datu salīdzināšanas			982	200 – 2,667
Privātmājas	Tirgus datu salīdzināšanas			528	103 – 1,963
Zemes gabali					
Privātmāju apbūves	Tirgus datu salīdzināšanas			4	1 – 105
Komerciāla rakstura	Tirgus datu salīdzināšanas, DCF				
Komercobjekti					
Biroji	DCF	Nomas maksa Noslogojums Diskonta likme Kapitalizācijas likme	3 - 10 EUR/kv.m 70%-95% 9%-12% 8%-11%	43	1 – 11,358
Industriāli	DCF	Nomas maksa Noslogojums Diskonta likme Kapitalizācijas likme	0.5 – 3 EUR/kv.m 70%-90% 10%-15% 9%-14%		

* Nemot vērā lielo īpašumu dažādību, norādītā vērtību amplitūda ir plaša. Katrs no segmentiem sastāv no īpašumiem, kuri atrodas dažādās Latvijas pilsētās un reģionos, kā arī ir ar dažādu fizisko un morālo novecojumu. Vērtību atšķirības starp Latvijas galvaspilsētu un citām pilsētām/reģioniem ir joti būtiska.

Ieguldījumu īpašumu uzskaites vērtības dalījumā pa klasēm (segmentiem)

Koncerns

	Dzīvokļi EUR'000	Zemes gabali EUR'000	Privātmājas EUR'000	Komercobjekti EUR'000	Kopā EUR'000
Bilances vērtība uz 2016. gada 31. decembri	9,929	11,663	3,244	12,018	36,854
Īpašumu iegāde	15,285	4,959	8,733	12,075	41,052
Triezaudējumi no patiesās vērtības korekcijām	(3,391)	(3,764)	(1,649)	(1,037)	(9,841)
Īpašumu pārdošana	(8,478)	(2,486)	(2,831)	(17,478)	(31,273)
Pārklassificēti uz bilances pozīciju "Pārdošanai paredzēti aktīvi"	(1,064)	(1,382)	(210)	-	(2,656)
Bilances vērtība uz 2017. gada 31. decembri	12,281	8,990	7,287	5,578	34,136

AS Luminor Bank
Konsolidētais un Bankas gada pārskats par 2017. gadu

Finanšu pārskatu pielikumi (turpinājums)

37. AKTĪVU UN SAISTĪBU PATIESĀS VĒRTĪBAS (turpinājums)

(c) Patiesā vērtība: ieguldījumu īpašumi un pamatlīdzekļi (ēkas) (turpinājums)

Banka

	Dzīvokļi EUR'000	Zemes gabali EUR'000	Privāt- mājas EUR'000	Komerc- objekti EUR'000	Kopā EUR'000
Bilances vērtība uz 2016. gada					
31. decembri	2,497	655	930	668	4,750
Īpašumu iegāde	14	-	-	-	14
Tīrie zaudējumi no patiesās vērtības korekcijām	(196)	(284)	(15)	(82)	(577)
Īpašumu pārdošana	(1,703)	(244)	(544)	(156)	(2,647)
Pārklasificēti uz bilances pozīciju “Pārdošanai paredzēti aktīvi”	(300)	(9)	(210)	-	(519)
Bilances vērtība uz 2017. gada	312	118	161	430	1,021
31. decembri					

Vispārējā pieeja

Process

Pārvērtēšana tiek veikta atbilstoši jaunajām vadlīnijām:

Patiessās vērtības noteikšanas principi tiek piemēroti visam pārņemto nekustamo īpašumu portfelim, kas klasificēti kā ieguldījumu īpašums vai pārdošanai paredzēti aktīvi. Patiesās vērtības izmaiņu rezultāts tiek apstiprināts atbilstošā vadības līmenī.

Ikgadējā patiesās vērtības noteikšana tiek veikta visam portfelim. Ceturkšņa patiesās vērtības korekcijas piemēro īpašumiem, kuru pārdošanas vērtība ir zemāka par uzskaites vērtību.

Patiessās vērtības noteikšanā tiek ievēroti šādi principi:

	Īpašuma uzskaites vērtība virs EUR 300 tūkst.	Īpašuma uzskaites vērtība zem EUR 300 tūkst.
Ārējais vērtējums	Reizi gadā	Reizi 3 gados
Vērtības korekcija, ja pārdošanas cena zemāka par uzskaites vērtību	Katru ceturksni	Katru ceturksni

Koriģējot īpašuma bilances vērtību, tā vērtība tiek salīdzināt ar pēdējo veikto novērtējumu un īpašumam noteikto pārdošanas cenu pēc nodokļiem. Par jaunu uzskaites vērtību atzīst zemāko no iepriekš divām minētajām.

Atkarībā no īpašuma veida, iegādes nosacījumiem un kā arī citiem aspektiem īpašuma pārdošanas brīdī, var tikt piemērots atšķirīgs PVN līmenis. Kad tiek veikta īpašuma patiesās vērtības korekcija, kā uzskaites vērtība tiek noteikta tā vērtība, kas tiks saņemta pēc PVN nomaksas.

Vērtību papildu korekcija par 10%

Visus nekustamo īpašumu vērtējumus var uzskatīt par subjektīviem, līdz ar to pastāv un var pastāvēt atšķirības starp diviem dažādiem vērtētājiem, vērtējot vienu un to pašu nekustamo īpašumu.

Atbilstoši Latvijas īpašumu Vērtēšanas Asociācijas sniegtajai informācijai, pieļaujamā atšķirība starp dažādiem vērtētājiem ir līdz 15% atkarībā no īpašuma sarežģītības līmeņa. Lai saglabātu konservatīvu pieeju un izvairītos no pārāk optimistisku vērtību atspoguļošanas bilancē, īpašumiem tiek piemērots 10% vērtības samazinājums (no pēdējā pieejamā vērtējuma).

Piezīme: šāda papildus korekcija ir tikusi piemērota arī agrāk īpašumiem ar vērtību līdz EUR 500 tūkst. un vēsturiskie rezultāti liecina, ka šī pieeja ir bijusi saprātīga (2017. gada 3. ceturksnī noslēgto darījumu līgumsumma ir bijusi 1% robežās no konkrētā īpašuma uzskaites vērtības).

Finanšu pārskatu pielikumi (turpinājums)

37. AKTĪVU UN SAISTĪBU PATIESĀS VĒRTĪBAS (turpinājums)

(c) Patiesā vērtība: ieguldījumu īpašumi un pamatlīdzekļi (ēkas) (turpinājums)

Iznēmums:

Attiecībā uz īpašumiem, par kuru pārdošanu jau ir parakstīts pirkuma līgums (un, ja nepieciešams, veikta PVN korekcija), darījuma summa ir jaunā uzskaites vērtība (ierosinātā grāmatvedības vērtība), ieskaitot gadījumus, kad darījuma summa pārsniedz pašreizējo īpašuma uzskaites vērtību.

Aprēķinu jutīgums

Ienākumu metodes aprēķinos (tiešās kapitalizācijas vai diskontētās naudas plūsmas) veiktie pienēmumi (nomas maksas un to pieaugums, noslogojums, diskonta un kapitalizācijas likmes utt.) var būtiski ietekmēt gala rezultātu – patieso vērtību. Augtākas nomas maksas un lielāks noslogojums rada lielāku vērtību un otrādi, ja nomas maksas ir zemākas un noslogojums ir zemāks. Tāpat arī augstākas diskonta un kapitalizācijas likmes rada zemāku vērtību un otrādi, ja likmes ir zemākas.

Tomēr visi šie pienēmumi ir savstarpēji saistīti, un būtiskas izmaiņas vienā pienēmumā ietekmē citu pienēmumu; piemēram, ja tiek piemērotas optimistiskas nomas maksas un ilgtermiņa noslogojuma likmes, tas augšupvērstīgi ietekmē diskonta likmi; šī pieeja tiek saglabāta viscaur vērtēšanas procesā.

38 KAPITĀLA PIETIEKAMĪBA

Eiropas Parlamenta un Padomes Regula Nr. 575/2013 (Kapitāla pietiekamības regula) par prudenciālajām prasībām attiecībā uz kredītiestādēm un ieguldījumu brokeru sabiedrībām, un ar ko groza Regulu (ES) Nr. 648/2012, un Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2013/36/ES (Kapitāla pietiekamības direktīva) par piekļuvi kredītiestāžu darbībai un kredītiestāžu un ieguldījumu brokeru sabiedrību prudenciālo uzraudzību, ar ko groza Direktīvu 2002/87/EK un atceļ Direktīvas 2006/48/EK un 2006/49/EK, tika pieņemtas 2013. gada 26. jūnijā. Koncerns kapitāla pietiekamību novērtē atbilstoši Kapitāla pietiekamības regulas un Kapitāla pietiekamības direktīvas prasībām.

Koncerns gadu no gada pievērš lielu vērību kapitāla pietiekamības novērtēšanas procesu pastāvīgai pilnveidošanai.

Koncerna kapitāls un kapitāla prasības tiek aprēķinātas saskaņā ar Kapitāla pietiekamības regulu un Koncerna Kapitāla pietiekamības novērtēšanas politiku. Koncerna mērķi kapitāla vadībā ir šādi:

- 1) nodrošināt atbilstību Eiropas Savienības, Finanšu un kapitāla tirgus komisijas noteiktajām prasībām, kā arī Bankas augstākā līmeņa vadības noteiktajiem iekšējiem mērķiem;
- 2) saglabāt Koncerna spēju nodrošināt nepārtrauktu darbību, ar mērķi nodrošināt peļņu akcionāriem un labumus citām ieinteresētajām pusēm;
- 3) atbalstīt Koncerna pamatdarbības attīstību ar spēcīgas kapitāla bāzes palīdzību.

Kapitāla pietiekamības novērtēšanas pārskati Finanšu un kapitāla tirgus komisijai tiek iesniegti reizi ceturksnī. Iekšējie kapitāla pietiekamības pārskati ir pieejami pēc pieprasījuma, tomēr parasti tie tiek sagatavoti reizi ceturksnī un iesniegti augstākā līmeņa vadībai.

Koncerna regulatora kapitālu veido pirmā līmeņa kapitāls, kurš sastāv no kapitāla instrumentiem (parastās akcijas), akciju emisijas uzcenojuma, rezerves kapitāla, iepriekšējo gadu nesadalītās peļņas vai zaudējumiem, auditētās kārtējā finanšu gada peļņas un pārvērtēšanas rezervju dajas (atbilstoši pārejas perioda svērumiem), atņemot nemateriālos aktīvus, pārskata gada zaudējumus, kā arī citus elementus, ko pieprasa Regula (piemēram, Piesardzības vērtēšanas prasības), vai ir pieprasījis Regulators (piemēram, prasības, kas pārsniedz vai ir stingrākas par Regulā prasītajām), ja tādi ir.

2017. gada beigās Koncerna kapitāla pietiekamības rādītājs bija 18.5%, Bankai – 17.6% (2016. gada 31. decembrī: 17.6%; 18.2%). Kapitāla pietiekamības regula nosaka, ka minimālajam kapitāla pietiekamības rādītājam ir jābūt vismaz 8%. Koncerns un Banka pilnībā ievēro kapitāla saglabāšanas rezerves (2.5% no kopējās riska darījumu vērtības) un citas sistēmiski nozīmīgas iestādes kapitāla rezerves (1% no kopējās riska darījumu vērtības) prasības.

Atbilstoši Kapitāla pietiekamības regulai, Bankai jānodrošina pašu kapitāls, kas ir lielāks vai vienāds ar kapitāla prasību summu:

- kredītriskam;
- tirgus riskam;
- operacionālajam riskam.

AS Luminor Bank
Konsolidētais un Bankas gada pārskats par 2017. gadu

Koncerns aprēķina kredītriska kapitāla prasības, izmantojot standartizēto pieeju, tīgus risku kapitāla prasību aprēķināšanai Koncerns izmanto atvērtās pozīcijas un izmanto pamatrādītāja pieeju operacionālā riska kapitāla prasības aprēķināšanai.

Finanšu pārskatu pielikumi (turpinājums)

38. KAPITĀLA PIETIEKAMĪBA (turpinājums)

Riska svērtie aktīvi tiek vērtēti, izmantojot risku svēršanu un klasificējot aktīvus atbilstoši katra aktīva un darījumu partnera būtībai. Līdzīga pieeja ar dažām korekcijām tiek izmantota attiecībā uz ārpusbilances posteņiem.

Vismaz reizi gadā Koncerns pārskata un uzlabo risku identificēšanas un pārvaldišanas politikas un procedūras atbilstoši izmaiņām Koncerna darbībā un finanšu stāvoklī. Grozījumi un izmaiņas lielākoties tiek veiktas ikgadējā kapitāla pietiekamības novērtēšanas procesa laikā, kad būtiskie riski tiek atkārtoti pārvērtēti vai identificēti un novērtēti.

	2017 Koncerns EUR'000	2016 Koncerns EUR'000	2017 Banka EUR'000	2016 Banka EUR'000
Pašu kapitāls	516,460	258,675	510,650	258,727
Pirmā līmeņa kapitāls	516,460	258,675	510,650	258,727
--Apmaksātais pamatkapitāls	191,178	191,178	191,178	191,178
--Akciju emisijas uzcenojums	69,713	69,713	69,713	69,713
Rezerves	261,676	8,129	255,470	7,420
-Pirmā līmeņa kapitālam atbilstošas pārvērtēšanas rezerves un patiesās vērtības izmaiņas	(1,148)	(1,670)	(1,136)	(1,261)
Citi pirmā līmeņa kapitālu samazinoši elementi	(1,681)	(2,084)	(1,297)	(1,732)
-- Nemateriālie aktīvi	(3,278)	(6,591)	(3,278)	(6,591)
Otrā līmeņa kapitāls	-	-	-	-
--Citas pārvērtēšanas rezerves	-	-	-	-
Pašu kapitāls kopā	516,460	258,675	510,650	258,727
Kapitāla prasību aprēķina kopsavilkums	223,502	117,408	232,810	113,486
Kredītriska kapitāla prasība, standartizētā pieeja (SP)	205,131	106,134	216,227	102,922
Operacionālā riska kapitāla prasība (OpR)	17,752	9,759	15,964	9,049
Kredīta vērtības korekcijas riska pašu kapitāla prasības (CVA)	620	1,515	620	1,515
Kapitāla prasību segums ar pašu kapitālu pārpalikums/(iztrūkums), nemot vērā citu un pārejas perioda kapitāla prasību kopsummu	292,958	141,267	277,840	145,241
Kapitāla pietiekamības rādītājs (%)[*]	18.5%	17.6%	17.6%	18.2%
Iestādes novērtējums par tās rīcībā esošā kapitāla apmēru	516,460	258,675	510,650	258,727

* Kapitāla pietiekamības rādītājs ir iestādes pašu kapitāls, izteikts procentos no kopējā riska kapitāla.

Iekšējā kapitāla pietiekamības novērtēšanai Koncerns izmanto "Pirmais pīlārs +" pieeju, vispirms analizējot minimālās regulējošās kapitāla prasības un pēc tam aprēķinot papildus nepieciešamo kapitālu visu risku segšanai. Diversifikācijas efekti starp riskiem netiek ķemti vērā.

Finanšu pārskatu pielikumi (turpinājums)

38. KAPITĀLA PIETIEKAMĪBA (turpinājums)

Iekšējā kapitāla pietiekamības novērtēšanas procesa laikā Koncerns parasti veic šādas darbības:

- analizē pašu kapitāla apmēru un tā vēsturiskās svārstības, t.sk. dalījumā pa pašu kapitāla elementiem;
- analizē minimālo un iekšējā kapitāla prasību lielumu un to vēsturiskās svārstības dalījumā pa risku veidiem;
- analizē būtiskos riskus, kuriem nepieciešams uzturēt kapitālu;
- veic aktīvu un ārpusbilances posteņu analīzi, t.sk. analizē kredītporfeja lielumu, struktūru, kvalitāti, uzkrājumu apjomu, kā arī izveido attiecīgas prognozes nākamajiem periodiem;
- aprēķina minimālās un iekšējā kapitāla prasības, nemot vērā plānotās izmaiņas Koncerna darbībā un finanšu stāvoklī;
- veic stresa testēšanu un nosaka kapitāla rezerves apmēru;
- sastāda pašu kapitāla prognozi, nemot vērā plānotos ienākumus un izdevumus, t.sk. veidojamo uzkrājumu apjomu, plānotās kapitāla injekcijas un citus būtiskus aspektus;
- sastāda minimālās kapitāla prasības un iekšējā kapitāla pietiekamības prognozi, t.sk. nosakot attiecīgus stratēģiskos mērķus.

Koncernā ir ieviesta regulāra kapitāla pietiekamības uzraudzība un kontrole. Iekšējā kapitāla pietiekamības novērtēšanas process atbilst Finanšu un kapitāla tirgus komisijas prasībām. Nemot vērā izmaiņas iekšējos un ārējos apstākļos, iekšējā kapitāla pietiekamības novērtēšanas procesa pilnveidošana tiks turpināta arī nākamajos gados.

Šādi riski 2017. gadā tika atzīti kā būtiski, un to segšanai ir nodrošināts pietiekams iekšējais kapitāls papildus minimālām regulējošām kapitāla prasībām.

Koncentrācijas risks

Iekšējā kapitāla prasības tiek aprēķinātas atsevišķu un savstarpēji saistītu klientu saistību koncentrācijai, nozaru koncentrācijai, nodrošinājumu koncentrācijai un valūtu koncentrācijai. Lai aprēķinātu koncentrācijas riska segšanai nepieciešamā kapitāla apmēru, Koncerns izmanto metodoloģiju, kas balstīta uz standartizēto Herfindāla-Hiršmana indeksu.

Operacionālais risks

Operacionālā riska kapitāla prasība tiek aprēķināta, izmantojot pamatrādītāja pieeju. Iekšējā kapitāla līmenis operacionālā riska segšanai tiek noteikts, operacionālā riska kapitāla prasību salīdzinot ar iekšējā kapitāla pietiekamības novērtēšanas procesa rezultātā aprēķināto vērtību. Kapitāla prasības noteikšanai tiek izmantota konservatīvākā no abām vērtībām.

Biznesa modeļa risks

Biznesa modeļa risks tiek mazināts ar gada budžeta plānošanas un stratēģiskās plānošanas procesu palīdzību. Tomēr saskaņā ar Finanšu un kapitāla tirgus komisijas noteiktajām prasībām, Koncerns nodrošina kapitālu vismaz 5% apjomā no minimālo kapitāla prasību summas, lai segtu šos riskus.

Procentu likmju risks

Procentu likmju riska pārvaldīšanai Koncerns izmanto iekšējo modeli, kas ir balstīts uz starpības analīzi (*gap analysis*) un Bāzes punkta vērtības (*Basis Point Value*) metodi un aptvēr svarīgākos procentu likmju riska avotus, kā arī jauj novērtēt to ietekmi uz Koncerna ieņēmumiem un ekonomisko vērtību. Koncerns ir noteicis iespējamo procentu likmju izmaiņu iekšējos parametrus katrai nozīmīgai valūtai. Nepieciešamais kapitāls tiek aprēķināts kā absolūtā maksimālā ietekme uz Koncerna ekonomisko vērtību.

Tā kā kapitāla pietiekamības novērtēšanas process (KPNP) ir riska pārvaldīšanas sistēmas neatņemama sastāvdaļa, KPNP mērķiem tiek izmantotas tādas pašas riska definīcijas kā risku pārvaldīšanas jomā kopumā.

AS Luminor Bank
Konsolidētais un Bankas gada pārskats par 2017. gadu

Finanšu pārskatu pielikumi (turpinājums)

39. AKTĪVU UN PASĪVU SADALĪJUMS PĒC TO ATLIKUŠĀ ATMAKSAS TERMIŅA

Nākamā tabula atspoguļo Koncerna aktīvu un pasīvu posteņu sadalījumu pēc atlikušā atmaksas termiņa bilances datumā. Aktīvu un pasīvu termiņa analīze uz 2017. gada 31. decembri bija šāda:

	Līdz 1 mēn. EUR'000	1 - 3 mēn. EUR'000	3 - 12 mēn. EUR'000	Virs 12 mēn. un bez termiņa EUR'000	Kopā EUR'000
Aktīvi					
Kase un prasības pret centrālajām bankām	1,067,214	-	-	-	1,067,214
Prasības uz pieprasījumu pret kredītiestādēm	34,634	-	-	-	34,634
Atvasinātie finanšu instrumenti	5,052	299	574	11,298	17,223
Klasificēti kā patiesajā vērtībā novērtētie finanšu aktīvi ar atspoguļojumu peļņā vai zaudējumos	76,308	-	-	-	76,308
-- Parāda vērtspapīri un citi fiksēta ienākuma vērtspapīri	76,308	-	-	-	76,308
Pārdošanai pieejamie finanšu aktīvi	-	-	-	2,547	2,547
Kredīti un debitoru parādi	52,361	216,834	549,699	2,624,377	3,443,271
-- Termiņprasības pret kredītiestādēm	-	56,160	3,272	11,391	70,823
-- Kredīti	52,361	160,674	546,427	2,612,986	3,372,448
Uzkrātie ienākumi un nākamo periodu izdevumi leguldījumu īpašumi	1,833	1,858	6	29	3,726
Pamatlīdzekļi	-	-	-	34,136	34,136
Nemateriālie aktīvi	-	-	-	27,583	27,583
leguldījumi meitas un asociētos uzņēmumos	-	-	-	1,681	1,681
Atliktais nodoklis	-	-	-	2,987	2,987
Uzņēmumu ienākuma nodoklis	90	-	-	-	90
Pārdošanai paredzēti aktīvi	-	-	-	2,656	2,656
Pārējie aktīvi	19,547	5,295	29	13	24,884
Kopā aktīvi	1,257,039	224,286	550,308	2,707,307	4,738,940
Saistības					
Saistības pret centrālajām bankām	-	-	-	60,500	60,500
Saistības uz pieprasījumu pret kredītiestādēm	5,576	-	-	-	5,576
Atvasinātie finanšu instrumenti	6,349	2,180	2,370	10,370	21,269
Amortizētājā iegādes vērtībā vērtētās finanšu saistības:	2,539,272	262,704	1,024,543	281,532	4,108,051
-- Termiņsaistības pret kredītiestādēm	12,555	2,256	887,030	263,386	1,165,227
-- Depozīti un citas finanšu saistības	2,526,717*	260,448	137,513	18,146	2,942,824
Nākamo periodu ienākumi un uzkrātie izdevumi	580	1,045	10,152	-	11,777
Atlikta nodokļa saistības	-	-	-	-	-
Uzņēmumu ienākuma nodoklis	204	-	1,079	-	1,283
Pārējās saistības	1,662	3,949	-	23	5,634
Uzkrājumi	113	-	148	-	261
Kopā saistības	2,553,756	269,878	1,038,292	352,425	4,214,351
Iespējamās saistības	15,855	13,764	64,509	104,657	198,785
Saistības	250,661	16,732	12,747	36,136	316,276
Likviditātes risks	(1,563,233)	(76,088)	(565,240)	2,214,089	9,528

* ieskaitot pieprasījuma noguldījumus EUR 2,294,824 tūkst. apmērā.

Vairāk informāciju par Koncerna risku vadības politiku skatīt 4.piezīmē.

AS Luminor Bank
Konsolidētais un Bankas gada pārskats par 2017. gadu

Finanšu pārskatu pielikumi (turpinājums)

39. AKTĪVU UN PASĪVU SADALĪJUMS PĒC TO ATLIKUŠĀ ATMAKSAS TERMINĀ (turpinājums)

Nākamā tabula atspoguļo Koncerna aktīvu un pasīvu posteņu sadalījumu pēc atlikušā atmaksas termiņa bilances datumā. Aktīvu un pasīvu termiņa analīze uz 2016. gada 31. decembri bija šāda:

	Līdz 1 mēn. EUR'000	1 - 3 mēn. EUR'000	3 - 12 mēn. EUR'000	Virs 12 mēn. un bez termiņa EUR'000	Kopā EUR'000
Aktīvi					
Kase un prasības pret centrālajām bankām	63,662	-	-	-	63,662
Prasības uz pieprasījumu pret kredītiestādēm	30,093	-	-	-	30,093
Atvasinātie finanšu instrumenti	6,897	6,689	1,924	36,389	51,899
Klasificēti kā patiesajā vērtībā novērtētie finanšu aktīvi ar atspoguļojumu peļņā vai zaudējumos	84,766	-	-	-	84,766
--Parāda vērtspapīri un citi fiksēta ienākuma vērtspapīri	84,766	-	-	-	84,766
Pārdošanai pieejamie finanšu aktīvi	-	-	-	2,483	2,483
Kredīti un debitoru parādi	404,072	125,427	200,598	1,197,078	1,927,175
-- Termiņprasības pret kredītiestādēm	339,248	75,249	-	-	414,497
-- Kredīti	64,824	50,178	200,598	1,197,078	1,512,678
Uzkrātie ienākumi un nākamo periodu izdevumi	1,105	2,483	25	6	3,619
Ieguldījumu īpašumi	-	-	-	36,854	36,854
Pamatlīdzekļi	-	-	-	28,415	28,415
Nemateriālie aktīvi	-	-	-	2,085	2,085
Atliktais nodoklis	-	-	-	8,805	8,805
Uzņēmumu ienākuma nodoklis	171	-	-	-	171
Pārējie aktīvi	7,523	946	10,751	-	19,220
Kopā aktīvi	598,289	135,545	213,298	1,312,115	2,259,247
Saistības					
Saistības pret centrālajām bankām	-	-	-	60,500	60,500
Saistības uz pieprasījumu pret kredītiestādēm	2,225	-	-	-	2,225
Atvasinātie finanšu instrumenti	4,724	3,574	390	35,041	43,729
Amortizētajā iegādes vērtībā vērtētās finanšu saistības:	1,082,864	75,216	425,912	254,555	1,838,547
-- Termiņsaistības pret kredītiestādēm	10,339	(75)	360,076	245,000	615,340
-- Depozīti un citas finanšu saistības	1,072,525*	75,291	65,836	9,555	1,223,207
Nākamo periodu ienākumi un uzkrātie izdevumi	1	4,934 ¹¹	149	-	5,084
Atlikta nodokļa saistības	-	-	31	-	31
Uzņēmumu ienākuma nodoklis	-	40	-	-	40
Pārējas saistības	1,477	2,579	1,999	110	6,165
Uzkrājumi	30	-	68	356	454
Kopā saistības	1,091,321	86,343	428,549	350,562	1,956,775
Iespējamās saistības	763	3,498	20,800	25,329	50,390
Saistības	128,728	279	3,557	9,785	142,349
Likviditātes risks	(622,523)	45,425	(239,608)	926,439	109,733

* Ieskaitot pieprasījuma noguldījumus EUR 936,402 tūkst. apmērā

AS Luminor Bank
Konsolidētais un Bankas gada pārskats par 2017. gadu

Finanšu pārskatu pielikumi (turpinājums)

39. AKTĪVU UN PASĪVU SADALĪJUMS PĒC TO ATLIKUŠĀ ATMAKSAS TERMIŅA (turpinājums)

Nākamā tabula atspoguļo Bankas aktīvu un pasīvu posteņu sadalījumu pēc atlikušā atmaksas termiņa bilances datumā. Aktīvu un pasīvu termiņa analīze uz 2017. gada 31. decembri bija šāda:

	Līdz 1 mēn. EUR'000	1 - 3 mēn. EUR'000	3 - 12 mēn. EUR'000	Virs 12 mēn. un bez termiņa EUR'000	Kopā EUR'000
Aktīvi					
Kase un prasības pret centrālajām bankām	1,067,214	-	-	-	1,067,214
Prasības uz pieprasījumu pret kredītiestādēm	33,865	-	-	-	33,865
Atvasinātie finanšu instrumenti	5,052	299	574	11,298	17,223
Klasificēti kā patiesajā vērtībā novērtētie finanšu aktīvi ar atspoguļojumu peļņa vai zaudējumos	76,308	-	-	-	76,308
--Parāda vērtspapīri un citi fiksēta ienākuma vērtspapīri	76,308	-	-	-	76,308
Pārdošanai pieejamie finanšu aktīvi	-	-	-	2,547	2,547
Kredīti un debitoru parādi	26,645	474,870	666,280	2,287,526	3,455,321
-- Termiņprasības pret kredītiestādēm	-	56,160	3,272	11,391	70,823
-- Kredīti	26,645	418,710	663,008	2,276,135	3,384,498
Uzkrātie ienākumi un nākamo periodu izdevumi leguldījumu īpašumi	1,736	374	6	29	2,145
Pamatlīdzekļi	-	-	-	1,021	1,021
Nemateriālie aktīvi	-	-	-	4,174	4,174
leguldījumi meitas un asociētos uzņēmumos	-	-	-	1,297	1,297
Atliktais nodoklis	-	-	-	63,194	63,194
Uzņēmumu ienākuma nodoklis	-	-	-	-	-
Pārdošanai paredzēti aktīvi	-	-	-	519	519
Pārējie aktīvi	19,285	1,254	83	13	20,635
Kopā aktīvi	1,230,105	476,797	666,943	2,371,618	4,745,463
Saistības					
Saistības pret centrālajām bankām	-	-	-	60,500	60,500
Saistības uz pieprasījumu pret kredītiestādēm	5,576	-	-	-	5,576
Atvasinātie finanšu instrumenti	6,349	2,180	2,370	10,370	21,269
Amortizētajā iegādes vērtībā vērtētās finanšu saistības:	2,554,540	263,054	1,027,344	281,532	4,126,470
-- Termiņsaistības pret kredītiestādēm	12,555	2,256	887,030	263,386	1,165,227
-- Depozīti un citas finanšu saistības	2,541,985*	260,798 ¹¹	140,314	18,146	2,961,243
Nākamo periodu ienākumi un uzkrātie izdevumi	580	1,031	9,701	-	11,312
Uzņēmumu ienākuma nodoklis	154	-	1,079	-	1,233
Pārējas saistības	2,463	27	-	23	2,513
Uzkrājumi	80	-	148	-	228
Kopā saistības	2,569,742	266,292	1,040,642	352,425	4,229,101
Iespējamās saistības	15,855	13,764	64,509	104,657	198,785
Saistības	249,055	16,732	13,747	35,226	314,760
Likviditātes risks	(1,604,547)	180,009	(451,955)	1,879,310	2,817

* leskaitot pieprasījuma noguldījumus EUR 2,309,025 tūkst. apmērā

AS Luminor Bank
Konsolidētais un Bankas gada pārskats par 2017. gadu

Finanšu pārskatu pielikumi (turpinājums)

39. AKTĪVU UN PASĪVU SADALĪJUMS PĒC TO ATLIKUŠĀ ATMAKSAS TERMIŅA (turpinājums)

Nākamā tabula atspoguļo Bankas aktīvu un pasīvu posteņu sadalījumu pēc atlikušā atmaksas termiņa bilances datumā. Aktīvu un pasīvu termiņa analīze uz 2016. gada 31. decembri bija šāda:

	Līdz 1 mēn. EUR'000	1 – 3 mēn. EUR'000	3 – 12 mēn. EUR'000	Virs 12 mēn. un bez termiņa EUR'000	Kopā EUR'000
Aktīvi					
Kase un prasības pret centrālajām bankām	63,662	-	-	-	63,662
Prasības uz pieprasījumu pret kredītiestādēm	29,494	-	-	-	29,494
Atvasinātie finanšu instrumenti	6,897	6,689	1,924	36,389	51,899
Klasificēti kā patiesajā vērtībā novērtētie finanšu aktīvi ar atspoguļojumu peļņā vai zaudējumos	84,766	-	-	-	84,766
-- Parāda vērtspapīri un citi fiksēta ienākuma vērtspapīri	84,766	-	-	-	84,766
Pārdošanai pieejamie finanšu aktīvi	-	-	-	2,483	2,483
Kredīti un debitoru parādi	397,220	111,278	243,246	1,091,312	1,843,056
-- Termiņprasības pret kredītiestādēm	339,248	75,249	-	-	414,497
-- Kredīti	57,972	36,029	243,246	1,091,312	1,428,559
Uzkrātie ienākumi un nākamo periodu izdevumi	3	2,450	-	-	2,453
Ieguldījumu īpašumi	-	-	-	4,750	4,750
Pamatlīdzekļi	-	-	-	4,245	4,245
Nemateriālie aktīvi	-	-	-	1,732	1,732
Ieguldījumi saistīto un radniecīgo sabiedrību pamatkapitālā	-	-	-	9,102	9,102
Atliktais nodoklis	-	-	-	8,701	8,701
Pārējie aktīvi	7,520	-	502	-	8,022
Kopā aktīvi	589,562	120,417	245,672	1,158,714	2,114,365
Saistības					
Saistības pret centrālajām bankām	-	-	-	60,500	60,500
Saistības uz pieprasījumu pret kredītiestādēm	2,225	-	-	-	2,225
Atvasinātie finanšu instrumenti	4,724	3,574	390	35,041	43,729
Amortizētajā iegādes vērtībā vērtētās finanšu saistības:	1,087,099	75,216	278,562	254,555	1,695,432
-- Termiņsaistības pret kredītiestādēm	10,339	(75)	210,000	245,000	465,264
-- Depozīti	1,076,760*	75,291	68,562	9,555	1,230,168
Nākamo periodu ienākumi un uzkrātie izdevumi	-	4,898	-	-	4,898
Pārējas saistības	1,421	4	-	-	1,425
Uzkrājumi	30	-	68	7,573	7,671
Kopā saistības	1,095,499	83,692	279,020	357,669	1,815,880
Iespējamās saistības	764	3,498	20,800	70,329	95,391
Saistības	164,292	279	3,557	9,784	177,912
Likviditātes risks	(670,993)	32,948	(57,705)	720,932	25,182

* Ieskaitot pieprasījuma noguldījumus EUR 939,313 tūkst. apmērā

AS Luminor Bank
Konsolidētais un Bankas gada pārskats par 2017. gadu

Finanšu pārskatu pielikumi (turpinājums)

39. AKTĪVU UN PASĪVU SADALĪJUMS PĒC TO ATLIKUŠĀ ATMAKSAS TERMINĀ (turpinājums)

Nākamā tabula atspoguļo finanšu saistību sadalījumu pēc naudas plūsmas.

Nākamajā tabulā atspoguļots Koncerna finanšu saistību naudas plūsmu sadalījums 2017. gada 31. decembrī:

	Līdz 1 mēnesim EUR'000	1 - 3 mēneši EUR'000	3 - 12 mēneši EUR'000	1 - 5 gadi EUR'000	> 5 gadi EUR'000	Kopā EUR'000
Īstermiņa finansējums	(18,133)	(2,257)	-	-	-	(20,390)
Ilgtermiņa finansējums	-	-	(887,150)	(328,144)	-	(1,215,294)
Pieprasījuma noguldījumi	(2,439,270)	-	-	-	-	(2,439,270)
Termiņnoguldījumi	(69,722)	(260,570)	(138,164)	(16,252)	(1,975)	(486,683)
Atvasinātie finanšu instrumenti:						
Finanšu instrumenti ar savstarpējiem norēķiniem par bruto summām						
Valūtas mijmaiņas līgumi						
Ienākošā naudas plūsma	1,458	237	1,020	21,793	-	24,508
Izejošā naudas plūsma	(2,578)	(1,719)	(1,589)	(21,407)	-	(27,293)
Ārvalstu valūtu mijmaiņas līgumi						
Ienākošā naudas plūsma	-	28	90	225	-	343
Izejošā naudas plūsma	(21)	(24)	(48)	(175)	-	(268)
Finanšu instrumenti ar savstarpējiem norēķiniem par neto summām	(5)	365	600	879	6	1,845
Kopā	(2,528,271)	(263,940)	(1,025,241)	(343,081)	(1,969)	(4,162,502)
Ārpusbilances posteņi*	(266,516)	(30,496)	(77,256)	(80,359)	(60,434)	(515,061)
Kopā finanšu saistības un ārpusbilances posteņi	(2,794,787)	(294,436)	(1,102,497)	(423,440)	(62,403)	(4,677,563)

Nākamajā tabulā ir atspoguļots Bankas finanšu saistību naudas plūsmu sadalījums 2017. gada 31. decembrī:

	Līdz 1 mēnesim EUR'000	1 - 3 mēneši EUR'000	3 - 12 mēneši EUR'000	1 - 5 gadi EUR'000	> 5 gadi EUR'000	Kopā EUR'000
Īstermiņa finansējums	(18,133)	(2,257)	-	-	-	(20,390)
Ilgtermiņa finansējums	-	-	(887,150)	(328,144)	-	(1,215,294)
Pieprasījuma noguldījumi	(2,454,537)	-	-	-	-	(2,454,537)
Termiņnoguldījumi	(69,722)	(260,920)	(140,966)	(16,252)	(1,975)	(489,835)
Atvasinātie finanšu instrumenti:						
Finanšu instrumenti ar savstarpējiem norēķiniem par bruto summām						
Valūtas mijmaiņas līgumi						
Ienākošā naudas plūsma	1,458	237	1,020	21,793	-	24,508
Izejošā naudas plūsma	(2,578)	(1,719)	(1,589)	(21,407)	-	(27,293)
Ārvalstu valūtu mijmaiņas līgumi						
Ienākošā naudas plūsma	-	28	90	225	-	343
Izejošā naudas plūsma	(21)	(24)	(48)	(175)	-	(268)
Finanšu instrumenti ar savstarpējiem norēķiniem par neto summām	(5)	365	600	879	6	1,845
Kopā	(2,543,538)	(264,290)	(1,028,043)	(343,081)	(1,969)	(4,180,921)
Ārpusbilances posteņi*	(264,910)	(30,496)	(78,256)	(79,449)	(60,434)	(513,545)
Kopā finanšu saistības un ārpusbilances posteņi	(2,808,448)	(294,786)	(1,106,299)	(422,530)	(62,403)	(4,694,466)

* iekļauj līgumus par garantiju izsniegšanu

AS Luminor Bank
Konsolidētais un Bankas gada pārskats par 2017. gadu

Finanšu pārskatu pielikumi (turpinājums)

39. AKTĪVU UN PASĪVU SADALĪJUMS PĒC TO ATLIKUŠĀ ATMAKSAS TERMINĀ (turpinājums)

Nākamā tabula atspogujo finanšu saistību sadalījumu pēc naudas plūsmas.

Nākamajā tabulā atspoguļots Koncerna finanšu saistību naudas plūsmu sadalījums 2016. gada 31. decembrī:

	Līdz 1 mēnesim EUR'000	1 - 3 mēneši EUR'000	3 - 12 mēneši EUR'000	1 - 5 gadi EUR'000	> 5 gadi EUR'000	Kopā EUR'000
Īstermiņa finansējums	(12,629)	-	-	-	-	(12,629)
Ilgtermiņa finansējums	109	59	(359,613)	(303,341)	-	(662,786)
Pieprasījuma noguldījumi	(936,402)	-	-	-	-	(936,402)
Termiņnoguldījumi	(136,392)	(75,605)	(67,019)	(7,873)	(1,764)	(288,653)
Atvasinātie finanšu instrumenti:						
Finanšu instrumenti ar savstarpējiem norēķiniem par bruto summām						
Valūtas mijmaiņas līgumi						
lenākošā naudas plūsma	224,956	89,531	66,485	443,314	-	824,286
Izejošā naudas plūsma	(222,632)	(86,027)	(64,371)	(442,668)	-	(815,698)
Ārvalstu valūtu mijmaiņas līgumi						
lenākošā naudas plūsma	497	2,641	-	-	-	3,138
Izejošā naudas plūsma	(496)	(2,635)	-	-	-	(3,131)
Finanšu instrumenti ar savstarpējiem norēķiniem par neto summām						
	11	89	545	2,179	-	2,824
Kopā	(1,082,978)	(71,947)	(423,973)	(308,389)	(1,764)	(1,889,051)
Ārpusbilances posteņi*	(129,491)	(3,777)	(24,357)	(14,712)	(20,402)	(192,739)
Kopā finanšu saistības un ārpusbilances posteņi	(1,212,469)	(75,724)	(448,330)	(323,101)	(22,166)	(2,081,790)

Nākamajā tabulā ir atspoguļots Bankas finanšu saistību naudas plūsmu sadalījums 2016. gada 31. decembrī:

	Līdz 1 mēnesim EUR'000	1 - 3 mēneši EUR'000	3 - 12 mēneši EUR'000	1 - 5 gadi EUR'000	> 5 gadi EUR'000	Kopā EUR'000
Īstermiņa finansējums	(12,629)	-	-	-	-	(12,629)
Ilgtermiņa finansējums	109	248	(209,047)	(303,341)	-	(512,031)
Pieprasījuma noguldījumi	(939,313)	-	-	-	-	(939,313)
Termiņnoguldījumi	(137,716)	(75,605)	(69,747)	(7,873)	(1,764)	(292,705)
Atvasinātie finanšu instrumenti:						
Finanšu instrumenti ar savstarpējiem norēķiniem par bruto summām						
Valūtas mijmaiņas līgumi						
lenākošā naudas plūsma	224,956	89,531	66,485	443,314	-	824,286
Izejošā naudas plūsma	(222,632)	(86,027)	(64,371)	(442,668)	-	(815,698)
Ārvalstu valūtu mijmaiņas līgumi						
lenākošā naudas plūsma	497	2,641	-	-	-	3,138
Izejošā naudas plūsma	(496)	(2,635)	-	-	-	(3,131)
Finanšu instrumenti ar savstarpējiem norēķiniem par neto summām						
	11	89	545	2,179	-	2,824
Kopā	(1,087,213)	(71,758)	(276,135)	(308,389)	(1,764)	(1,745,259)
Ārpusbilances posteņi*	(165,056)	(3,777)	(24,357)	(59,711)	(20,402)	(273,303)
Kopā finanšu saistības un ārpusbilances posteņi	(1,252,269)	(75,535)	(300,492)	(368,100)	(22,166)	(2,018,562)

* iekļauj līgumus par garantiju izsniegšanu

AS Luminor Bank
Konsolidētais un Bankas gada pārskats par 2017. gadu

Finanšu pārskatu pielikumi (turpinājums)

40. VALŪTU ANALĪZE

Nākamā tabula atspogujo Koncerna aktīvus un saistības pa valūtām uz 2017. gada 31. decembri:

	USD	EUR	Citas valūtas	Kopā EUR'000
Aktīvi				
Kase un prasības pret centrālajām bankām	2,518	1,064,572	124	1,067,214
Prasības uz pieprasījumu pret kredītiestādēm	1,748	13,708	19,178	34,634
Atvasinātie finanšu instrumenti	2,226	14,997	-	17,223
Klasificēti kā patiesajā vērtībā novērtētie finanšu aktīvi ar atspoguļojumu peļņā vai zaudējumos	-	76,308	-	76,308
-- Parāda vērtspapīri un citi fiksēta ienākuma vērtspapīri	-	76,308	-	76,308
Pārdošanai pieejami finanšu aktīvi	2,527	20	-	2,547
Kredīti un debitoru parādi	26,548	3,369,919	46,804	3,443,271
-- Termiņprasības pret kredītiestādēm	-	70,823	-	70,823
-- Kredīti	26,548	3,299,096	46,804	3,372,448
Uzkrātie ienākumi un nākamo periodu izdevumi leguldījumu īpašumi	-	3,725	1	3,726
Pamatlīdzekļi	-	34,136	-	34,136
Nemateriālie aktīvi	-	27,583	-	27,583
leguldījumi meitas un asociētos uzņēmumos	-	1,681	-	1,681
Atliktais nodoklis	-	2,987	-	2,987
Uzņēmuma ienākuma nodoklis	-	90	-	90
Pārdošanai paredzēti aktīvi	-	2,656	-	2,656
Pārējie aktīvi	2,799	2,1416	669	24,884
Kopā aktīvi	38,366	4,633,798	66,776	4,738,940
Saistības				
Saistības pret centrālajām bankām	-	60,500	-	60,500
Saistības uz pieprasījumu pret kredītiestādēm	3,243	1,597	736	5,576
Atvasinātie finanšu instrumenti	2,226	19,043	-	21,269
Amortizētajā iegādes vērtībā vērtētas finanšu saistības:	424,408	3,603,300	80,343	4,108,051
-- Termiņsaistības pret kredītiestādēm	11,760	1,151,211	2,256	1,165,227
-- Depozīti	412,648	2,452,089	78,087	2,942,824
Nākamo periodu ienākumi un uzkrātie izdevumi	-	11,777	-	11,777
Atlikta nodokļa saistības	-	-	-	-
Uzņēmuma ienākuma nodoklis	-	1,283	-	1,283
Pārējās saistības	-	5,624	10	5,634
Uzkrājumi	-	261	-	261
Kopā saistības	429,877	3,703,385	81,089	4,214,351
Neto garā/(īsā) bilances pozīcija	(391,511)	-	(14,313)	-
No valūtas maiņas darījumiem izrietošās ārpusbilances prasības				
Neto garā/(īsā) ārvastu valūtas maiņas pozīcija	391,921		14,281	
Neto garā/(īsā) pozīcija	410		(32)	

AS Luminor Bank
Konsolidētais un Bankas gada pārskats par 2017. gadu

Finanšu pārskatu pielikumi (turpinājums)

40. VALŪTU ANALĪZE (turpinājums)

Nākamā tabula atspoguļo Koncerna aktīvus un saistības pa valūtām uz 2016. gada 31. decembri:

	USD	EUR	Citas valūtas	Kopā EUR'000
Aktīvi				
Kase un prasības pret centrālajām bankām	3,514	60,067	81	63,662
Prasības uz pieprasījumu pret kredītiestādēm	146	19,604	10,343	30,093
Atvasinātie finanšu instrumenti	2,764	49,135	-	51,899
Klasificēti kā patiesajā vērtībā novērtētie finanšu aktīvi ar atspoguļojumu peļņā vai zaudējumos	-	84,766	-	84,766
-- <i>Parāda vērtspapīri un citi fiksēta ienākuma vērtspapīri</i>	-	84,766	-	84,766
Pārdošanai pieejami finanšu aktīvi	2,301	182	-	2,483
Kredīti un debitoru parādi	12,310	1,913,094	1,771	1,927,175
-- <i>Termiņprasības pret kredītiestādēm</i>	-	414,497	-	414,497
-- <i>Kredīti</i>	12,310	1,498,597	1,771	1,512,678
Uzkrātie ienākumi un nākamo periodu izdevumi leguldījumu īpašumi	-	3,619	-	3,619
Pamatlīdzekļi	-	36,854	-	36,854
Nemateriālie aktīvi	-	2,085	-	2,085
Atliktais nodoklis	-	8,805	-	8,805
Uzņēmuma ienākuma nodoklis	-	171	-	171
Pārējie aktīvi	255	18,965	-	19,220
Kopā aktīvi	21,290	2,225,762	12,195	2,259,247
Saistības				
Saistības pret centrālajām bankām	-	60,500	-	60,500
Saistības uz pieprasījumu pret kredītiestādēm	347	1,791	87	2,225
Atvasinātie finanšu instrumenti	2,764	40,965	-	43,729
Amortizētajā iegādes vērtībā vērtētas finanšu saistības:	208,152	1,584,133	46,262	1,838,547
-- <i>Termiņsaistības pret kredītiestādēm</i>	8,065	604,939	2,336	615,340
-- <i>Depozīti</i>	200,087	979,194	43,926	1,223,207
Nākamo periodu ienākumi un uzkrātie izdevumi	-	5,084	-	5,084
Atlikta nodokļa saistības	-	31	-	31
Uzņēmuma ienākuma nodoklis	-	40	-	40
Pārējās saistības	74	6,086	4	6,164
Uzkrājumi	-	454	-	454
Kopā saistības	211,337	1,699,084	46,353	1,956,774
Neto garā/(īsā) bilances pozīcija	(190,047)		(34,158)	
No valūtas maiņas darījumiem izrietošās ārpusbilances prasības				
<i>Neto garā/(īsā) ārvalstu valūtas maiņas pozīcija</i>	<i>189,897</i>		<i>34,304</i>	
Neto garā/(īsā) pozīcija	(150)		146	

AS Luminor Bank
Konsolidētais un Bankas gada pārskats par 2017. gadu

Finanšu pārskatu pielikumi (turpinājums)

40. VALŪTU ANALĪZE (turpinājums)

Nākamā tabula atspoguļo Bankas aktīvus un saistības pa valūtām uz 2017. gada 31. decembri:

	USD	EUR	Citas valūtas	Kopā EUR'000
Aktīvi				
Kase un prasības pret centrālajām bankām	2,518	1,064,572	124	1,067,214
Prasības uz pieprasījumu pret kredītiestādēm	1,748	12,939	19,178	33,865
Atvasinātie finanšu instrumenti	2,226	14,997	-	17,223
Klasificēti kā patiesajā vērtībā novērtētie finanšu aktīvi				
ar atspoguļojumu peļņā vai zaudējumos	-	76,308	-	76,308
-- <i>Parāda vērtspapīri un citi fiksēta ienākuma vērtspapīri</i>	-	76,308	-	76,308
Pārdošanai pieejamie finanšu aktīvi	2,527	20	-	2,547
Kredīti un debitoru parādi	26,754	3,381,922	46,645	3,455,321
-- <i>Termiņprasības pret kredītiestādēm</i>	-	70,823	-	70,823
-- <i>Kredīti</i>	26,754	3,311,099	46,645	3,384,498
Uzkrātie ienākumi un nākamo periodu izdevumi leguldījumu īpašumi	-	2,144	1	2,145
Pamatlīdzekļi	-	1,021	-	1,021
Nemateriālie aktīvi	-	4,174	-	4,174
leguldījumi meitas un asociētos uzņēmumos	-	1,297	-	1,297
Atliktais nodoklis	-	63,194	-	63,194
Pārdošanai paredzēti aktīvi	-	519	-	519
Pārējie aktīvi	2,799	17,167	669	20,635
Kopā aktīvi	38,572	4,640,274	66,617	4,745,463
Saistības				
Saistības pret centrālajām bankām	-	60,500	-	60,500
Saistības uz pieprasījumu pret kredītiestādēm	3,243	1,597	736	5,576
Atvasinātie finanšu instrumenti	2,226	19,043	-	21,269
Amortizētajā iegādes vērtībā vērtētas finanšu saistības:	424,410	3,621,717	80,343	4,126,470
-- <i>Termiņsaistības pret kredītiestādēm</i>	11,760	1,151,211	2,256	1,165,227
-- <i>Depozīti</i>	412,650	2,470,506	78,087	2,961,243
Nākamo periodu ienākumi un uzkrātie izdevumi	-	11,312	-	11,312
Uzņēmumu ienākuma nodoklis	-	1,233	-	1,233
Pārējas saistības	-	2,503	10	2,513
Uzkrājumi	-	228	-	228
Kopā saistības	429,879	3,718,133	81,089	4,229,101
Neto garā/(īsā) bilances pozīcija	(391,307)	-	(14,472)	-
No valūtas maiņas darījumiem izrietošās ārpusbilances prasības				
<i>Neto garā/(īsā) ārvalstu valūtas maiņas pozīcija</i>	391,921	-	14,281	-
Neto garā/(īsā) pozīcija	614	-	(191)	-

AS Luminor Bank
Konsolidētais un Bankas gada pārskats par 2017. gadu

Finanšu pārskatu pielikumi (turpinājums)

40. VALŪTU ANALĪZE (turpinājums)

Nākamā tabula atspoguļo Bankas aktīvus un saistības pa valūtām uz 2016. gada 31. decembri:

	USD	EUR	Citas valūtas	Kopā EUR'000
Aktīvi				
Kase un prasības pret centrālajām bankām	3,514	60,067	81	63,662
Prasības uz pieprasījumu pret kredītiestādēm	146	19,005	10,343	29,494
Atvasinātie finanšu instrumenti	2,764	49,135	-	51,899
Klasificēti kā patiesajā vērtībā novērtētie finanšu aktīvi				
ar atspoguļojumu peļņā vai zaudējumos	-	84,766	-	84,766
-- Parāda vērtspapīri un citi fiksēta ienākuma vērtspapīri	-	84,766	-	84,766
Pārdošanai pieejamie finanšu aktīvi	2,301	182	-	2,483
Kredīti un debitoru parādi	12,473	1,828,894	1,689	1,843,056
-- Termiņprasības pret kredītiestādēm	-	414,497	-	414,497
-- Kredīti	12,473	1,414,397	1,689	1,428,559
Uzkrātie ienākumi un nākamo periodu izdevumi	-	2,453	-	2,453
leguldījumu īpašumi	-	4,750	-	4,750
Pamatlīdzekļi	-	4,245	-	4,245
Nemateriālie aktīvi	-	1,732	-	1,732
leguldījumi saistīto un radniecīgo sabiedrību pamatkapitālā	-	9,102	-	9,102
Atliktais nodoklis	-	8,700	-	8,700
Pārējie aktīvi	255	7,768	-	8,023
Kopā aktīvi	21,453	2,080,799	12,113	2,114,365
Saistības				
Saistības pret centrālajām bankām	-	60,500	-	60,500
Saistības uz pieprasījumu pret kredītiestādēm	347	1,791	87	2,225
Atvasinātie finanšu instrumenti	2,764	40,965	-	43,729
Amortizētajā iegādes vērtībā vērtētas finanšu saistības:	208,152	1,441,018	46,262	1,695,432
-- Termiņsaistības pret kredītiestādēm	8,065	454,863	2,336	465,264
-- Depozīti	200,087	986,155	43,926	1,230,168
Nākamo periodu ienākumi un uzkrātie izdevumi	-	4,898	-	4,898
Pārējās saistības	74	1,347	4	1,425
Uzkrājumi	16	7,655	-	7,671
Kopā saistības	211,353	1,558,174	46,353	1,815,880
<i>Neto garā/(īsā) bilances pozīcija</i>	(189,900)	-	(34,240)	-
No valūtas maiņas darījumiem izrietošās ārpusbilances prasības				
<i>Neto garā/(īsā) ārvalstu valūtas maiņas pozīcija</i>	189,897	-	34,304	-
<i>Neto garā/(īsā) pozīcija</i>	(3)	-	64	-

41. TIESVEDĪBA UN PRASĪBAS

AS Luminor Bank un tās meitas uzņēmumi vienmēr būs dalībnieki vairākiem tiesas procesiem to plašās darbības dēļ. Minētie procesi pārsvarā ir saistīti ar AS Luminor Bank vai tās meitas uzņēmumu parādu atgūšanu saistībā ar kredītu līgumiem vai citiem finanšu pakalpojumu līgumiem, vai strīdiem saistībā ar AS Luminor Bank vai tās meitas uzņēmumos ieķīlāto nekustamo īpašumu. Tomēr neviens no tiesā celtajām prasībām, kuru izskatīšana nebija noslēgusies līdz 2017. gada 31. decembrim, nevar radīt būtiskus zaudējumus Bankai un/vai Koncernam.

AS Luminor Bank
Konsolidētais un Bankas gada pārskats par 2017. gadu

Finanšu pārskatu pielikumi (turpinājums)

42. APVIENOŠANĀS PROCESS AR NORDEA

2017. gada 1. oktobrī Nordea Bank AB (Zviedrijas uzņēmuma reģistrācijas Nr. 516406-0120) un DNB Bank ASA (reģistrācijas Nr. 984 851 006) pēc visu regulatoru apstiprinājumu un konkurences uzraudzības iestāžu atļauju saņemšanas ir apvienojušas savu darbību Baltijā tām kopīgi piederošā bankā Luminor. Isteņojot uzņēmuma pārejas procesu, Nordea Bank AB Lietuvas filiāles, Nordea Bank AB Latvijas filiāles un Nordea Bank AB Igaunijas filiāles aktīvi uz saistības, ieskaitot pamatkapitāla daļas (akcijas) līzinga, pensijas kapitāla un pārņemto aktīvu pārvaldīšanas sabiedrībās Baltijā, tika nodotas Luminor Bank AB (iepriekš AB DNB bankas), Luminor Bank AS Latvijā (iepriekš AS DNB banka) un Luminor Bank AS Igaunijā (iepriekš Aktsiaselts DNB Pank).

Pēdējais Nordea Bank AB Latvija filiāles finanšu stāvokļa pārskats atspoguļots zemāk:

Nordea bank AB Latvijas filiāle 2017.gada 30.septembrī		
	EUR`000	
Aktīvi		
Kase un prasības pret centrālajām bankām	355,572	
Atvasinātie finanšu instrumenti	222	
Kredīti un debitoru parādi	1,901,670	
Ieguldījumi meitas uzņēmumos	17,278	
Pamatlīdzekļi un nemateriālie aktīvi	1,183	
Atliktā nodokļa aktīvi	444	
Pārējie aktīvi	7,146	
Kopā aktīvi	2,283,515	
Saistības un kapitāls		
Atvasinātie finanšu instrumenti	222	
Amortizētajā iegādes vērtībā vērtētas finanšu saistības	2,260,614	
Nodokļu saistības	705	
Pārējās saistības	3,997	
Kopās saistības	2,265,538	
Kopā kapitāls	17,977	
Kopā saistības un kapitāls	2,283,515	
Ārpusbilances saistības		
Garantijas	176,310	
Saistības pret klientiem	455,924	
Kopā ārpusbilances saistības	632,234	

Samaksātā atlīdzība par Nordea Bank AB Latvijas filiāli bija EUR 10,420 tūkst. Starpība starp samaksāto atlīdzību un nodotajiem neto aktīviem (apvienošanās efekts) EUR 7,557 tūkst. apmērā ir atzīta Bankas pašu kapitālā pozīcijā "Uzkrātais rezultāts".

Kopējā samaksātā atlīdzība par Nordea Bank AB Latvijas filiāli un jauniegūtajām meitas sabiedrībām SIA Luminor Līzings, AS Luminor Latvijas atklātais pensiju fonds, IPAS Luminor Pensions Latvia, SIA Promano Lat, SIA Baltik Ļpašums, SIA Luminor Finance, SIA Trioleta un SIA Realm bija EUR 56,415 tūkst. Starpība starp kopējo samaksāto atlīdzību un nodotajiem neto aktīviem (apvienošanās efekts) EUR 9,186 tūkst. apmērā ir atzīta Koncerna pašu kapitālā pozīcijā "Uzkrātais rezultāts".

Darījuma saskanošana ar naudas plūsmas pārskatu:

	Koncerns EUR`000	Banka EUR`000
Samaksātā atlīdzība	56,415	10,420
Iegūtā nauda un tās ekvivalenti	355,572	355,572
Starpība starp samaksāto atlīdzību un iegūto naudu un tās ekvivalentiem	(299,157)	(345,152)

AS Luminor Bank
Konsolidētais un Bankas gada pārskats par 2017. gadu

Finanšu pārskatu pielikumi (turpinājums)

43. NOTIKUMI PĒC BILANCES SASTĀDĪŠANAS DATUMA

2018. gada 19. februārī tika pazinots, ka 2018. – 2019. gadā tiks īstenota Luminor Grupas iekšējā korporatīvā pārstrukturēšana ar mērķi koncentrēt visu Luminor Grupas Baltijas biznesu Luminor Bank AS, kas ir kredītiestāde Igaunijā un kas turpinās pastāvēt kā iegūstošā sabiedrība, kamēr Luminor Bank AB Lietuvā un Luminor Bank AS Latvijā tiks pievienotas Luminor Bank AS Igaunijā un beigs pastāvēt. Pārrobežu apvienošana tiks veikta atbilstoši Eiropas Parlamenta un Padomes 2017. gada 14. jūnija direktīvai (ES) 2017/1132 attiecībā uz sabiedrību tiesību dažiem aspektiem, kas ieviesta attiecīgi Lietuvā, Latvijā un Igaunijā. Visi attiecīgo meitas sabiedrību aktīvi un saistības atbilstoši attiecīgajiem likumiem tiks nodotas Luminor Bank AS Igaunijā kā vispārējai tiesību un saistību pārņēmējai, un pēc pārrobežu apvienošanās reģistrācijas katras attiecīgā meitas sabiedrība beigs pastāvēt kā juridiska persona. Pēc apvienošanās Luminor Bank AS Igaunijā sniegs banku pakalpojumus Lietuvā un Latvijā, izmantojot tās filiāles.